

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED HANDLINGSPROGRAM OG ÅRSBUDSJETT 2023

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
KAUTOKEINO KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 15.12.2022, sak xx/22

Veiviseren i Sápmi

INNHALDSFORTEGNELSE

Innhold

Kommunedirektørens forord _____	1
Generelt om økonomiplan _____	3
Kautokeino kommunes visjon og mål _____	7
Satsningsområder i Kautokeino kommune _____	8
Utviklingstrekk _____	16
Økonomiske rammer for 2023-2026 _____	22
Investeringer _____	37
Finansielle nøkkeltall _____	40
Enhet for kommunedirektørens stab og politisk nivå _____	45
Enhet for kultur og oppvekst _____	55
Enhet for helse og omsorg _____	58
Enhet for Nav sosialtjenester _____	67
Enhet for tekniske tjenester _____	72
Enhet for Brann og feiing _____	86
Lovpålagte budsjettskjema _____	90
Kommunestyrets vedtak sak xx/22 _____	97

Kommunedirektørens forord

Kommunedirektørens forord

Usikker økonomi er ikke lenger en situasjon fremover i tid. Det er nåsituasjonen. Over halvparten av disposisjonsfondet være brukt opp innen et år, om det ikke tas grep. Det er fordi kuttene som er bestilt i økonomiplanprosessen ikke er store nok, til å få budsjettet i balanse og fordi regjeringen så langt ikke har dekket kommunens koronakostnader, som lovet. Kommunen har dessuten, over tid, pådratt seg nye oppgaver og kostnader, uten at det er blitt gjort et valg om reduksjon i den andre enden. Disse er blant annet:

- Økte låne- og rentekostnader på over 14 millioner kroner (per år),
- over 5,5 millioner kroner til drift av Máze bo- og servicesenter,
- over 1,8 millioner kroner i egenandel til omstillingsprosjektet («Ovddos») og
- 1,5 millioner kroner til drift av nytt kjøkken.

Andre slike kostnader er: 1,2 millioner kroner til samfunnsplanlegger, 700 000 kroner til "Leie til eie", 600 000 kroner til flyktningekoordinator, 340 000 kroner til effektiviseringsprosjekt ("Vi tar grep") og 300 000 kroner til Sápmi næringshage.

Den diskusjonen kommunestyret blant annet bør gjøre i regi av omstillingsprosjektet for kommuneorganisasjonen ("Vi tar grep") er om kommunen fremover skal gå ned i service (kvalitet) i eller antallet tjenester, eventuelt begge deler. Det eksterne, faglige rådet til kommunen fra KS-K, for å få ressursene til å strekke til, er at vi må bli en "kommune-kommune", som går fra å gjøre alt for alle, til å bli en kommune, som har fokus på lovpålagte tjenester og sier nei til alt annet. I tillegg til det må tjenester, som drives for dyrt, effektiviseres ved f.eks. å redusere tjenestesteder og heve terskler for tildeling av tjenester. Den generelle produktiviteten i kommuneorganisasjonen må også økes. Penger må dessuten, i et lengre perspektiv, flyttes fra barn og unge til eldre.

Administrasjonen har laget en liste over mulige sparetiltak, som kommunestyret kan velge fra, for å få budsjettet i balanse, uten bruk av disposisjonsfond. Denne listen er med som et vedlegg til økonomiplanen. Det er helt nødvendig at kommunestyret velger noen av tiltakene nå og planlegger når resten av tiltakene evt. skal gjennomføres.

Ved å opprettholde dagens driftsnivå i hele økonomiplanperioden, så vil kommunen i løpet av de neste fire årene ikke bare ha brukt hele disposisjonsfondet, men også ha et oppsamlet merforbruk på over 30 millioner kroner. En slik økonomiplan vil ikke bli godkjent av statsforvalter og kommunen vil i så fall bli meldt inn i ROBEK allerede nå.

Jeg har i mitt utkast vært nødt til å legge inn kutt, som ikke er populære, fra år to, tre eller fire i økonomiplanperioden, for å akkurat komme i balanse (og da vil også hele disposisjonsfondet bli brukt opp). Det er kutt som: Nedleggelse av MBSS (2024), nedleggelse av oppvekstsenteret (2025), Leie til eie (2024), egenandel for Ovddos (2026), Vi tar grep (2025), Kulturfond (2024),

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD -

Musikkfestival (2024), OU-prosjekt (2025), Tilskudd til utbedring av bolig (2024) og Tilskudd til diakonstilling (2024). Det utredes andre effektiviseringstiltak, som vil være klare til de kommende budsjettprosessene og legges fram da. Disse vil være alternativer og tillegg til det som nå er lagt frem. Nå gjelder det å få vedtatt en økonomiplan i balanse.

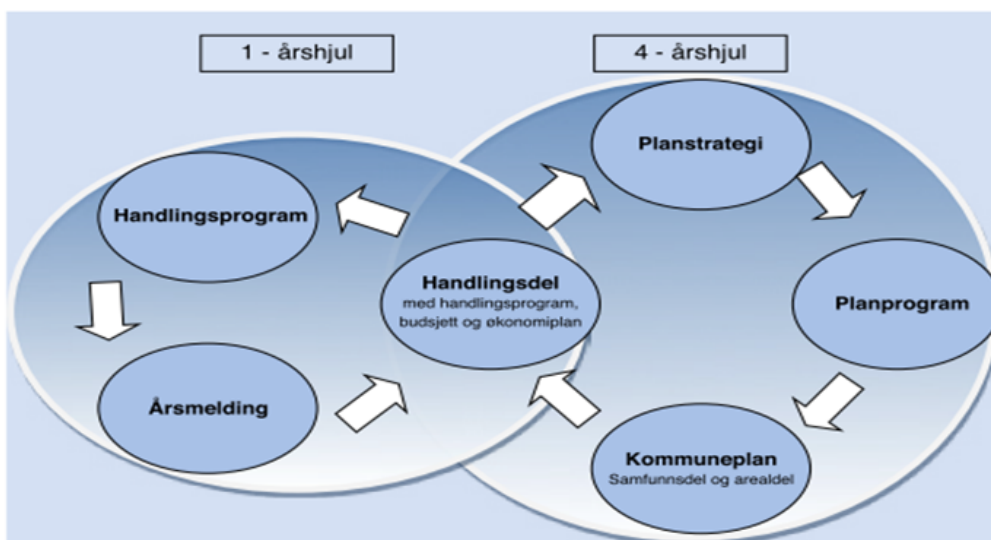
For å ikke bli meldt inn i ROBEK, så er det viktig at kommunestyret husker å budsjettere for alle fire år (2023-2026) og ikke budsjetterer med mer enn det som er av penger (driftsmidler+disposisjonsfond), når de gjør sitt endelige budsjettvedtak for kommunen.

Generelt om økonomiplan

Økonomiplanens rolle

Kommuneplanen skal gi mål og strategier for en bærekraftig og langsiktig utvikling av Kautokeino kommune de kommende årene. Kommuneplanens samfunnsdel er Kautokeino kommunes overordnede styringsdokument for perioden 2017-2029. Samfunnsdelen er først og fremst et politisk dokument, hvor kommunestyret trekker opp hvilke mål man har for lokalsamfunnet, samt hva som forventes at kommunens organisasjon skal prioritere i planperioden. Oppfølging av samfunnsdelen skal beskrives i en egen handlingsdel. Kautokeino kommune har valgt å integrere samfunnsdelens handlingsdel i økonomiplanen.

Figurene under illustrerer sammenhengen i kommunens overordnede planverk og årshjul.

Kommuneloven stiller krav til helhetlig planlegging i kommunene. Kommunelov og plan- og bygningslov er bedre samkjørt i ny kommunelov. Det er kommet inn et nytt krav i §14-4 i kommuneloven om at økonomiplanen må vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. I økonomiplanen skal det være synlig kobling til kommuneplanens samfunnsdel og andre regionale planer. Det er en grunnleggende forutsetning at det skal være en rød tråd mellom de ulike plandokument, alt fra kommuneplan til virksomhetsplan og helt til årsrapport.

GENERELT OM ØKONOMIPLAN -

Som en naturlig del av koblingen mellom samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging kreves det at kommunen også viser hvordan planleggingen hensyntar FNs bærekraftsmål. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge for fremtidens generasjoner. Kommuneloven har styrket kravet til bærekraftig utvikling og generellbestemmelsen i kommunelovens §14-1 om økonomiforvaltning, hvor kravet er å ivareta økonomisk handleevne over tid. Kommunene, som en sentral samfunnsutvikler, har en viktig rolle og må i sin strategiske og økonomiske planlegging ta utgangspunkt i prioriterte satsingsområder og bærekraftsmål. Økonomiplanen skal utformes slik at den viser hvordan langsiktige mål og strategier i kommuneplanen følges opp, og hvordan kommunens prioriteringer og ressursbruk rettes inn mot utfordringer og områder der vi er minst bærekraftige.

GENERELT OM ØKONOMIPLAN -

Økonomiplanens oppbygging

Økonomiplanen er bygd opp på følgende måte:

Nivå/begrep	Forklaring
Kommunedirektørens forord	Kommunedirektørens vurderinger av kommunens utfordringsbilde
Visjon og hovedmål	Fremtidsbilde av og overordnet mål for Kautokeinosamfunnet
Satsingsområder, delmål og FNs bærekraftsmål	Seks satsingsområder som skal ha spesielt fokus i planperioden. Delmålene definerer hva som er viktigst å oppnå innenfor hvert av satsingsområdene. Delmålene gjelder både lokalsamfunn og kommunens organisasjon. De gir også eksterne aktører og myndigheter signaler om hvilken utvikling som ønskes lokalt. Under hvert satsingsområde er det henvist til enkelte bærekraftsmål som er direkte koblet opp mot hverandre. Det betyr ikke at tiltak under andre satsingsområder mangler kobling til bærekraftsmål. Tiltak og måleindikatorer er beskrevet under hver enhet (enhetenes budsjett)
Generelt om økonomiplan	Beskriver økonomiplanens rolle og innhold
Utviklingstrekk	Beskriver utviklingstrekk på sentrale områder som demografi og tjenestebehov
Økonomiske rammer for planperioden	Beskriver de økonomiske forutsetningene som inntekter, driftsutgifter, finansposter, nøkkeltall og investeringer i kommende planperiode.
Investeringer	Beskriver investeringsaktiviteten
Nøkkeltall	Beskriver utvikling i sentrale nøkkeltall
Enhetenes budsjett	Beskriver hvordan satsingsområder og hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel er konkretisert i handling (tiltak) for hver enhet, samt hvordan måloppnåelse vurderes. I tillegg beskrives også status og utfordringer, viser tilknytning til andre delplaner og temaplaner i kommunen, samt økonomiske rammer for planperioden. Økonomiplan er et 4-årig dokument. Den er i motsetning til årsbudsjett ikke bindende, kun veiledende.
Årsbudsjett	En bindende plan som kommunestyret vedtar årlig. Dokumentet viser hvordan årets tilgjengelige bevilgning skal disponeres. Årsbudsjettet er det første året i økonomiplanen. Viser som lovpålagte budsjettskjema.

GENERELT OM ØKONOMIPLAN -

Kommunelovens bestemmelser

Kommuneloven kapittel 14 regulerer økonomiforvaltningen i kommunen.

Generalbestemmelsen om økonomiforvaltning i kommuneloven §14-1 er at kommunen skal forvalte økonomien på en måte som gjør at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kravet om langsiktighet er styrket i ny kommunelov.

Det stilles videre krav om at kommunen skal ha samordnede og realistiske planer både for kommunens virksomhet og økonomi og lokalsamfunnets utvikling.

I henhold til kommuneloven §14-4 skal økonomiplanen og årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Det er formannskapet som innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett til kommunestyret jfr §14-3. I motsetning til økonomiplanen, er årsbudsjettet en bindende plan for kommunen jf § 14-5.

Kautokeino kommunes visjon og mål

Visjon

Kautokeino kommunes visjon er:

Kautokeino – Veiviseren i Sápmi

Visjonen er et bilde på en ønsket, framtidig situasjon. Den skal virke samlende og motiverende for politikere, administrasjon, innbyggere, næringsaktører og andre i lokalsamfunnet. Visjonen utdypes og konkretiseres gjennom planens hovedmål, delmål og retningslinjer.

Kautokeino er og skal være en foregangskommune i Sápmi. Visjonen uttrykker vilje og ønske om en fortsatt positiv utvikling i kommunen, samtidig som en er klar over at mange faktorer spiller inn og må henge sammen for at dette skal skje. En positiv utvikling fordrer samarbeid på kryss og tvers av sektorer, bransjer og politikkområder

Hovedmålsetting

Med utgangspunkt i visjonen er følgende hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel og lokalsamfunnsutvikling formulert:

Kautokeino skal være et attraktivt samisk samfunn, både for innbyggere og næringsliv

Hovedmålet peker på den samiske kulturen som en viktig bærebjelke og berikelse for kommunen. Innbyggere og samfunnsliv bærer også med seg elementer fra både norsk og samisk kultur.

Det er viktig at disse kulturene får virke side ved side slik at samfunnet får det beste fra begge, og derved utnytter et potensial som kan gi positive ringvirkninger. Gjennom samhandling og felles, målrettet innsats bygd på glød, glede og begeistring, skal Kautokeinosamfunnet videreutvikles og framstå som attraktivt, både som bosted og arena for bedriftsetableringer.

Satsningsområder i Kautokeino kommune

Kommuneplanens samfunnsdel peker på seks samfunnsområder det skal fokuseres spesielt på i kommende planperiode. Gjennom sine satsningsområder prioriterer kommune også FNs bærekraftsmål.

Satsningsområder:

1. Areal og miljø
2. Barnehage, skole og utdanning
3. Helse og velferd
4. Kultur og fritid
5. Næringsutvikling og verdiskapning
6. Kommuneorganisasjonen

Disse vurderes å favne over både de nasjonale og regionale forventningene, samtidig som de bidrar til å ivareta lokalbefolkningens interesser – slik disse har kommet til uttrykk i skriftlige innspill, folkemøter, møter med særinteresser (næringsliv, lag/foreninger m.fl.), politiske vedtak mm.

Innenfor hvert av satsingsområdene konkretiseres delmål og tiltak i kommende økonomiplanperiode. Under hvert satsningsområde er det pekt på hvilke bærekraftsmål kommunen ønsker å oppnå. At et bærekraftsmål ikke er kommet frem av tabellen betyr ikke at kommunen ikke prioriterer målet. Tabellen synliggjør kun et utvalg av bærekraftsmålene.

Delmål under hvert satsningsområde med tilhørende bærekraftsmål.

Tabell som viser oversikt over alle delmål under hvert satsningsområde.

I enhetenes beskrivelser av mål og tiltak henvises det samfunnsdelen som SD. For eksempel SD 1.1 vises det til delmål Folketallet i kommunen – økt fokus på bolyst.

Satsningsområde / FNs bærekraftsmål / Delmål i kommuneplanens samfunnsdel

1. Areal og miljø

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

7 REN ENERGI
TIL ALLE

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG
LOKALSAMFUNN

1.1: Folketallet i kommunen – økt fokus på bolyst

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

- a) **Tilflytting:** Kommunen vil arbeide for at flere flytter til, og færre flytter fra Kautokeino.
- b) Det igangsettes tiltak for å øke bolyst og kartlegge befolkningens ønsker for å bli og etablere seg i kommunen
- c) **Folketall:** Det skal dimensjoneres for et lokalsamfunn på minimum 3000 innbyggere i planperioden fram mot 2025.

Mål 1.2: Forvaltning av arealer, natur og miljø bidrar til å fremme samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv - og er i tråd med nasjonale miljømål

- a) **Reindrift:** Kommunen skal bidra til å sikre naturgrunnlaget for reindriftnæringen i Kautokeino.
- b) **Landbruk:** Produktive jord- og skogbruksarealer skal skjermes mot nedbygging. Kommunen skal videre arbeide for å opprettholde den landbruksdrift som ennå finnes, samt bidra til at flere rekrutteres inn i næringen.
- c) **Verneinteresser:** Hensynet til ulike verneverdier og naturens mangfold skal ivaretas i størst mulig grad.
- d) **Utbyggingsstrategi:** Utbyggingsområder skal lokaliseres og planlegges slik at de bidrar til:
  - 1) Levende bygder i kommunen
  - 2) Effektiv utnytting av eksisterende teknisk og sosial infrastruktur.
  - 3) Muligheter for å gå eller sykle trygt mellom daglige gjøremål, - eventuelt reise kollektivt.
- e) **Boligmarkedet:** Kommunen skal sammen med offentlige og private aktører bidra til at det er lett å skaffe seg bolig i Kautokeino, både eneboliger, leiligheter av ulik størrelse samt byggeklare tomter.
- f) **Kommunale boliger:** Kommunen skal ha et variert tilbud av utleieboliger til rådighet, både med hensyn til vanskeligstilte på boligmarkedet og i rekrutteringssammenheng.
- g) **Næringsarealer:** Kommunen skal sammen med offentlige og private aktører bidra til at det er god tilgang på lokaler og arealer til næringsvirksomhet.
- h) **Fritidsbebyggelse:** Kommunen vil prioritere etablering av åpne hytter og gammer, samt etablering av caravanoppstillingsplasser, foran etablering av private fritidshytter/felt.
- i) **Motorferdsel i utmark:** Kommunen skal ha en fleksibel og lokalt tilpasset dispensasjonspraksis mht motorferdsel i utmark, og ta hensyn til tradisjonell bruk av traseer.
- j) **Samfunnssikkerhet:** Kommunen skal ivareta samfunnssikkerhet og beredskap, og forebygge uønskede hendelser som kan utgjøre fare eller risiko for befolkningen. Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse skal ligge til grunn for tiltak som iverksettes.
- k) **Universell utforming:** Ved alle nye planer og tiltak skal prinsippene om universell utforming og tilgjengelighet for alle tilstrebes.

Mål 1.3: Márkan er et attraktivt, kompakt og levende kommunesenter, med tydelig samisk identitet

- a) **Et vennlig sted:** Kommunen vil være en pådriver for at alle relevante aktører tar et ansvar for å gjøre Márkan til et attraktivt og hyggelig sted å komme til, både for innbyggere og tilreisende.
- b) **Samisk identitet:** Kautokeino og Márkan skal styrke og videreutvikle sin samiske identitet, blant annet gjennom arealdisponering, arkitektur/byggeskikk, skilting med mer.

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

- c) **Uterom:** Kommunen skal være pådriver til at det blir etablert gode utomhus arealer i Márkan, med felles møteplass/torg samt arealer tilrettelagt for tradisjonell, samisk markedsvirksomhet. Arealene skal være universelt utformet.
- d) **Handels- og servicetilbud:** Kommunen ønsker et bredere utvalg av varer og tjenester i Márkan, og vil bidra til å finne gode løsninger for dette sammen med lokalt næringsliv, offentlige myndigheter og befolkningen forøvrig.
- e) **Kjøpesenterstrategi:** Kjøpesentre som inneholder detaljhandel (dagligvarer, klær o.l.) skal lokaliseres sentralt i Márkan.

Mål 1.4 Kautokeino har fokus på energiøkonomisering og miljø

- a) **Miljøvennlig energi - generelt:** I alle nye reguleringsplaner og byggeprosjekter skal miljøvennlig energiforsyning vurderes etablert.
- b) **Miljøvennlig energi - kommunale bygg:** Det skal tilrettelegges for bruk av fornybar varme/energi i kommunale bygg, herunder iverksetting av ENØK-tiltak.
- c) **Miljøbevissthet i befolkningen:** Kommunen vil arbeide for å øke befolkningens og næringslivets holdninger, kunnskap, og ferdigheter knyttet til energi og miljø.

2. Barnehage, skole og utdanning

Mål 2.1: I Kautokeino er det full barnehagedekning

- a) **Barnehagedekning:** Kommunen skal fortsatt opprettholde full barnehagedekning.
- b) **Samisk kultur:** Barnehagene skal fortsatt ha stort fokus på samisk språk, identitet og kultur.
- c) **Kvalitet og rasjonell drift:** Kommunen skal jobbe videre med tiltak for å sikre god kvalitet og videreutvikling innenfor kostnadseffektive rammer.
- d) **Helse og trivsel:** Barnehagene skal bidra til å forebygge mobbing, etablere gode kostholdsvaner og fremme fysisk aktivitet.

Mål 2.2 Grunnskolene i Kautokeino ligger på - eller over - landsgjennomsnittet når det gjelder helse, trivsel og læring

- a) **SFO-dekning:** Kommunen skal legge til rette for at alle som ønsker, og har behov for SFO-plass får det.
- b) **Samisk kultur:** Grunnskolene m/SFO skal fortsatt ha stort fokus på samisk språk, identitet og kultur.
- c) **Kvalitet og rasjonell drift:** Kommunen skal jobbe videre med tiltak for å sikre god kvalitet og videreutvikling innenfor kostnadseffektive rammer.
- d) **Utstyr:** Kommunen skal bidra til å sikre skolene oppdatert utstyr og gode læremidler på barnas morsmål

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

- e) **Skole/hjem-samarbeid:** Kommunen skal være en pådriver for godt skole-/hjemsamarbeid, og for at flere foresatte engasjerer seg aktivt i elevenes skolehverdag.
- f) **Motivasjon for utdanning:** Elever skal motiveres for å fullføre grunnskole og videregående opplæring. Spesiell innsats skal rettes mot guttene, bla med bakgrunn i resultatene fra prosjektet "Gutter i Finnmark".
- g) **Helse og trivsel:** Skolene skal ha fokus på:
  - 1. Trivselsskapende tiltak
  - 2. Forebygging av mobbing og hærverk
  - 3. Sunt kosthold og fysisk aktivitet
  - 4. Gjensidig respekt mellom lærere og elever, og mellom medelever

Mål 2.3: Alle unge tar utdanning, enten på videregående nivå, eller på høgskole-/universitetsnivå.

- a) **Utdanningstilbud:** Kommunen skal ha et nært samarbeid med utdanningsinstitusjonene for å sikre et variert utdanningstilbud som møter behovene både i offentlig sektor og lokalt næringsliv
- b) **Høyere utdanning:** Motivere flere unge til å ta høyere utdanning - spesielt gutter.
- c) **Boliger:** Arbeide for å dekke boligbehovet til studenter og lærere.

Mål 2.4 Kautokeino er et sterkt, samisk utdanningscenter

- a) **Knutepunkt:** Arbeide for at Kautokeino blir et knutepunkt for utdanning i Sápmi
- b) **Utdanningstilbud:** Arbeide for utdanningstilbud som bidrar til å styrke samisk språk, kultur, næringsutøvelse og samfunnsnivå, herunder innenfor eksempelvis reindriftsfaget, utmarksnæringer, duodji, samisk klesdesign o.l.

3. Helse og velferd

Mål 3.1: Kommunen har god dekning av kvalifisert, samisktalende helsepersonell – av begge kjønn.

- a) **Motivere gutter og menn:** Motivere flere gutter til å velge utdanningsløp innenfor helsesektoren.
- b) **Rekruttering:** Drive aktivt og langsiktig rekrutteringsarbeid for å sikre at flere samisktalende med etterspurt kompetanse ønsker å bli i, eller flytte til Kautokeino.
- c) **Kompetanseheving og karriereutvikling:** Gi medarbeidere muligheter til nødvendig kompetanseheving og karriereutvikling, herunder innenfor samisk språk og kultur.
- d) **Samarbeid:** Ta initiativ til samarbeid med Samisk høgskole og Universitetet i Tromsø om profesjonsutdanning innen helsefag.

Mål 3.2: Innbyggerne i Kautokeino har gode levekår, høy trivsel og god helse.

- a) **Folkehelse i plan:** Folkehelseperspektivet skal ligge til grunn i alle relevante planer som kommunen utarbeider, både overordnede planer, virksomhetsplaner, tiltaksplaner mm.

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

b) **Helsetjenester:** Kommunen skal tilby helsetjenester tilpasset brukernes behov og ihht særlovgivning

c) **Koordinert innsats:** Kommunen skal ha spesielt fokus på barn og unges helse og oppvekstvilkår, og bidra til at ulike instanser som jobber med barn samarbeider for å hindre mobbing, rus, vold og overgrep.

Mål 3.3: Innbyggerne har god tilgang på helsetjenester

a) **Reisetid til sykehus:** Kommunen vil arbeide for at det er kortest mulig reisetid til sykehustjenester.

b) **Lokalt helsetilbud:** Kommunen vil arbeide for at kommunens innbyggere har et lokalt helsetilbud av høy kvalitet og nødvendig bredde.

Mål 3.4: Kommunen har gode omsorgstjenester

a) **Omsorgstjenester:** Personer med hjelpebehov og deres pårørende skal oppleve forutsigbarhet og trygghet i møte med tjenesteapparatet. Tjenestetilbudet skal være preget av kontinuitet og samhandling mellom ulike tjenesteytere.

b) **Omsorgstjenester i hjemmet:** Kommunen vil legge til rette for at de som ønsker å bo hjemme får gjøre dette lengst mulig.

4. Kultur og fritid

10 MINDRE
ULIKHET

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG
LOKALSAMFUNN

Mål 4.1: Samisk språk og kultur står sterkt i kommunen

a) **Samisk foregangskommune:** Kautokeino kommune ønsker å være en foregangskommune når det gjelder satsing på samisk språk, kunst og kultur. Hensynet til samisk kultur skal vektlegges i alle tjenester og tiltak.

b) **Støtte og bistand:** Ved søknader om støtte og bistand vil kommunen prioritere tiltak som på en særskilt måte bidrar til å fremme samisk språk, kultur og identitet.

c) **Knutepunkts status:** Kommunen vil arbeide for at Kautokeino får knutepunkts status mht samiske festivaler.

d) **Samarbeid:** Kommunen vil bidra til samarbeid mellom ulike kulturarrangører for å få gjennomført større kulturarrangementer.

Mål 4.2 Kautokeino er en internasjonal, samisk idrettsarena

a) **Topp OG bredde:** Kommunen vil legge til rette for og prioritere både bredde- og toppidrett.

b) **Idrettsanlegg:** Kommunen vil være en pådriver for å få etablert innendørs og utendørs idrettsarenaer som hoppbakke, skøyte- og ishockeyhall, skistadion og skiskytteranlegg, kunstgresshall, arena for reinkappkjøring, sparking, hundekjøring mm. Idrettsanlegg bør samlokaliseres, og det bør tas sikte på flerbruk.

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

c) **Helse, trygghet og trivsel:** Kommunen vil bidra til å skape enda større interesse og engasjement for idrett som helsefremmende, kriminalitetsforebyggende og trivselsskapende aktivitet.

d) **Rusfritt:** På kommunens idrettsanlegg skal det på sikt kun tillates alkoholfrie arrangementer.

Mål 4.3: Kunst- og kulturlivet i Kautokeino har gode lokaler og arenaer

a) **Samfunnshus:** Kommunen vil arbeide for å få realisert et samfunns-/flerbruks hus som imøtekommer behovet for familie- og kulturarrangementer – på tvers av generasjoner og interesser.

b) **Teaterbygg:** Kommunen vil arbeide for realisering av et nytt, nasjonalt teaterbygg for Beaiivváš Sámi Našunálateáhter i Kautokeino.

Mål 4.4: Barn og unge er aktive deltakere i kulturlivet

a) **Kulturskoletilbud:** Kommunen ønsker å tilby barn og unge et variert kulturskoletilbud med høy kvalitet og god kapasitet.

b) **Barn og unges engasjement:** Barn og unge skal motiveres til å utvikle og drifte egne kultur- og fritidstilbud.

c) **Foresattes engasjement:** Kommunen vil arbeide for at enda flere – både foresatte og andre - engasjerer seg i barnas fritidsaktiviteter.

Mål 4.5: Kautokeino har mange aktive lag og foreninger som bidrar til bredde og kvalitet i kulturtilbudet

a) **Dugnadsånd:** Kommunen vil medvirke til en sterk og levende dugnadsånd i lokale lag og foreninger.

b) **Samarbeid:** Kommunen vil bidra til samarbeid mellom frivillige lag/foreninger og lokalt næringsliv, med sikte på å skape et godt kulturliv i kommunen.

5. Næringsutvikling og verdiskapning

Mål 5.1: Kautokeino er landets største reindriftskommune

a) **Strategisk næringsarbeid:** Kommunen skal gjennom strategisk næringsutviklingsarbeid bidra til å sikre at reindriftsnæringen har nødvendige rammebetingelser.

b) **Videreforedling:** Kommunen skal jobbe for at reinkjøtt kan videreforedles lokalt.

c) **Sesongarbeid:** Kommunen skal jobbe for at det etableres arbeidsplasser som lar seg kombinere med reindriftens behov for sesongarbeidskraft.

d) **Lokal kompetanseutvikling:** Kommunen vil være en pådriver for samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og lokalt næringsliv for å få etablert relevante studietilbud og lærlingeplasser lokalt.

Mål 5.2: Tradisjonelle næringer står sterkt i Kautokeino

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

- a) **Landbruk:** Kommunen skal arbeide for nyrekruttering i landbruket, og opprettholde et godt samarbeid med landbruksskolen i Tana.
- b) **Utmarksressurser og andre råvarer:** Kommunen skal legge til rette for tiltak som bidrar til lokal videreforedling av råvarer fra kommunen, herunder utmarksressurser.
- c) **Duodji:** Kommunen skal legge til rette for fortsatt produksjon og videreutvikling av duodji.
- d) **Lokal kompetanseutvikling:** Kommunen vil være en pådriver for samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og lokalt næringsliv for å få etablert relevante studietilbud og lærlingeplasser lokalt.

Mål 5.3: Næringslivet i Kautokeino er variert, utviklingsorientert og robust

- a) Sysselsetting: Kommunen skal jobbe for å øke sysselsettingsgraden, spesielt blant menn.
- b) Næringsutvikling: Kommunen skal drive strategisk næringsutviklingsarbeid, med fokus på følgende bransjer:
  1. Råstoffutvinning
  2. Kultur og reiseliv
  3. Eksklusive nisjeprodukter
  4. Offentlig sektor, herunder forskning og undervisning
- c) **Utvinning av naturressurser:** Utvinning av råstoff og andre naturressurser i Kautokeino skal eventuelt skje på kommunens egne premisser.
- d) **Risikovillig kapital:** Kommunen skal jobbe for at det er tilgang på risikovillig kapital i lokalsamfunnet
- e) **Internett-tilgang:** Kommunen skal være en pådriver for at alle bygder og tettsteder har god internetttilgang.

Mål 5.4: Kautokeino er et attraktivt, helårlig reisemål, med regional, nasjonal og internasjonal appell

- a) **Samarbeid:** Kommunen skal være en pådriver for at aktuelle aktører samarbeider for å styrke og videreutvikle Kautokeino som reiselivsdestinasjon, herunder økt overnattingskapasitet
- b) **Opplevelsessenter i Máze:** Kommunen skal være pådriver for å få etablert et opplevelsessenter i Máze.

6. Kommuneorganisasjon

Mål 6.1: Kautokeino kommune er en foregangskommune mht. fremme av samisk språk og kultur

- a) **Tospråklig:** Alle som henvender seg til Kautokeino kommune skal møte kompetente medarbeidere som kan kommunisere på samisk og norsk.
- b) **Veiviser i Sápmi:** Kautokeino kommune skal være en modig, tydelig og innovativ «Veiviser i Sápmi».

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

Mål 6.2: Kautokeino kommune er en aktiv og forutsigbar pådriver i lokalsamfunnsutviklingen

- a) **Nye arbeidsplasser:** Kommunen skal gjennom sitt nettverk, sin kompetanse og myndighet bidra til å sikre og utvikle nye arbeidsplasser.
- b) **Tilflytting og bolyst:** Kommunen skal arbeide langsiktig og strategisk for å øke tilflytting og bolyst.
- c) **Inkluderende og gjestfritt samfunn:** Kommunen skal samarbeide med andre offentlige og private aktører for å styrke kommunens omdømme som inkluderende og gjestfritt samfunn.

Mål 6.3: Kautokeino kommune yter god service til innbyggere og næringsliv

- a) **Rettferdig og forutsigbar:** Kommunen skal oppleves som rettferdig og forutsigbar.
- b) **Muligheter for selvbetjening:** Digitale selvbetjeningsløsninger på hjemmesiden skal stadig utvikles og forbedres.
- c) **Brukerne er tilfreds:** Bidra til at brukerne er godt fornøyde med den informasjon og de tjenester de mottar fra Kautokeino kommune.

Utviklingstrekk

Befolkning

Forventning i 2021 ¹

Folketall
01.07.2022
2 883

Folketall
01.01.2022
2 877

2 869

Folketall
01.07.2021
2 891

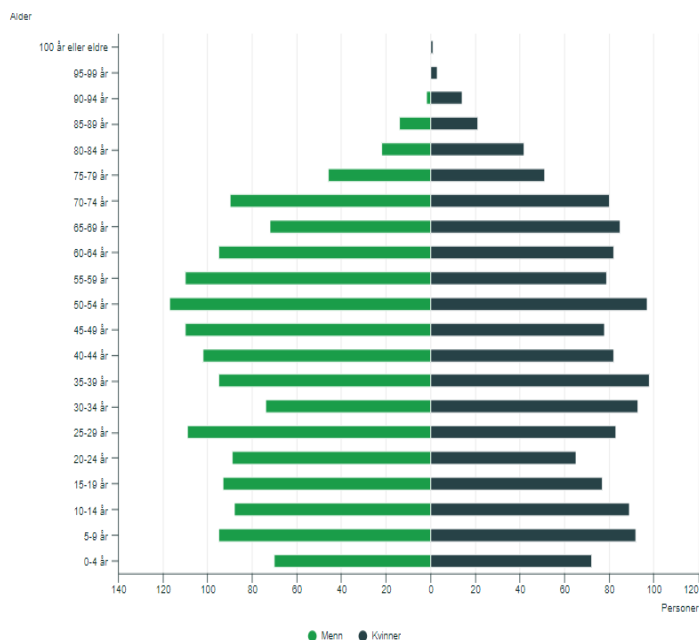
Forventet
befolkning
2030
2 731

2775

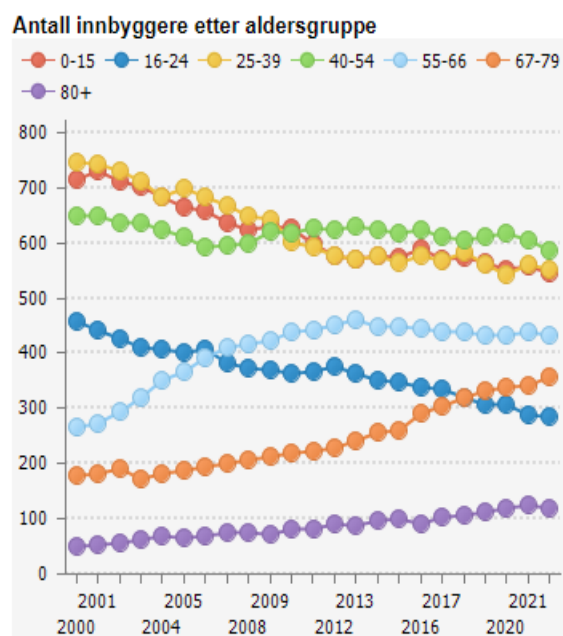
Forventet
befolkning
2040
2 624

2570

Aldersfordeling 1.1.2022

Innbyggere etter aldersgrupper

Demografisk utvikling frem til i dag

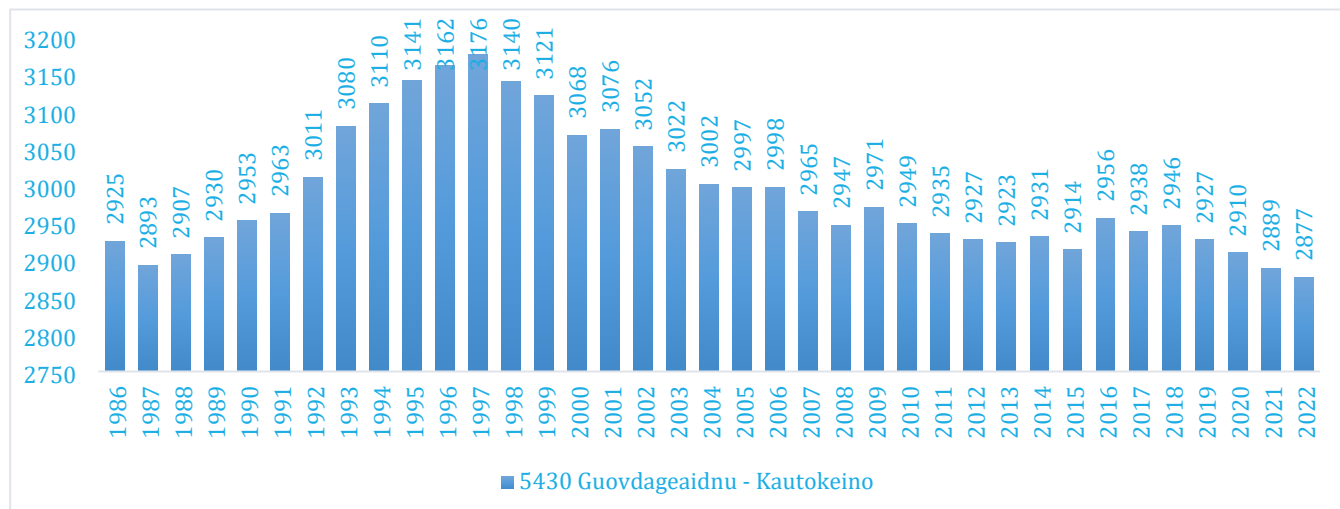
Ved utgangen av 2. kvartal 2022 er det 2 883 innbyggere i kommunen, en økning på 6 innbyggere fra 1. januar 2022, hvor innbyggertallet var 2 877. Det som har påvirket befolkningsveksten i 2022 er både fødselsoverskudd på 2 innbyggere og tilflytting. De 2 første kvartalene i 2022 ga et positivt fødselsoverskudd i kommunen på 2 innbyggere. 10 nye innbyggere ble født og 8 innbyggere døde i løpet av første halvår 2022. 9 nye innbyggere flyttet til kommunen, samtidig har 5 innbyggere flyttet ut fra kommunen. Altså en netto befolkningsvekst på 6 innbyggere i første halvår 2022. Til sammenligning var det fødselsunderskudd i 2020 på 14. Totalt hadde 38 flyttet til kommunen, mens 44 personer hadde flyttet ut av kommunen. En netto befolkningsreduksjon på 29 personer i første halvår 2021.

¹ Jfra SSBs tabell 12882 Regionale befolkningsframskrivinger i 2020

UTVIKLINGSTREKK -

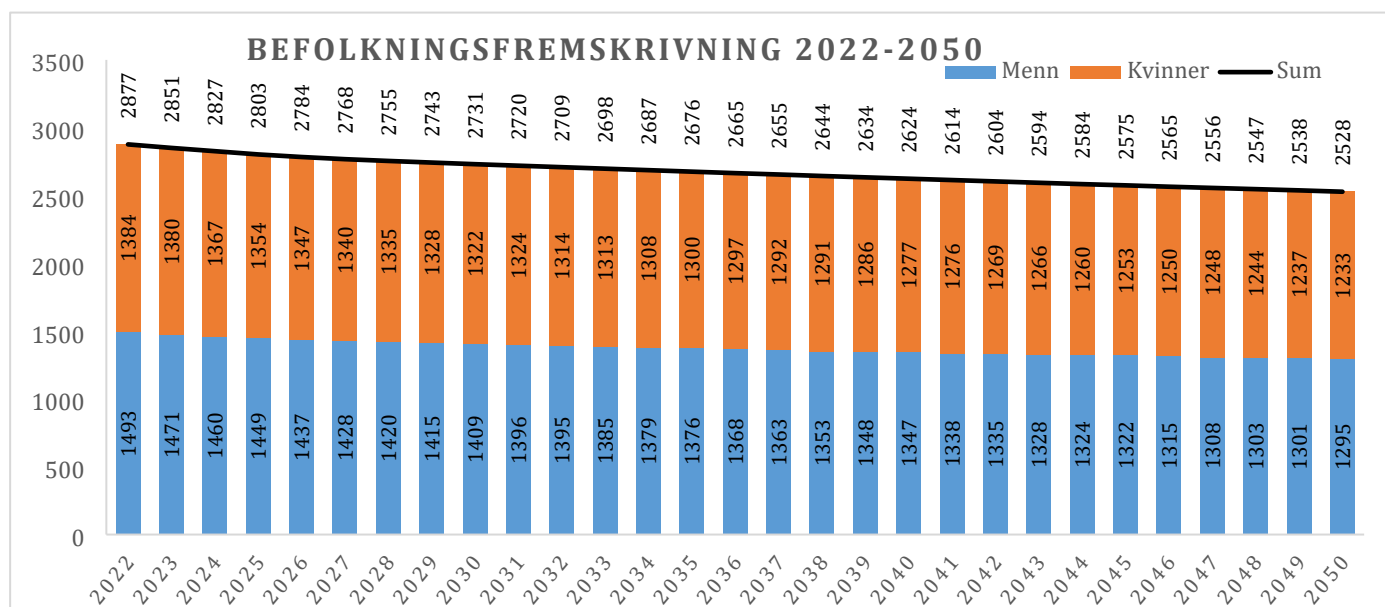
Utviklingen viser at siden år 2000 er det innbyggere i aldersgruppen 0-44 år som flytter fra kommunen og innbyggere 67+ øker. Demografiutviklingen vil slå ut i endret tjenestebehov og nivået på rammetilskudd og skatteinntekter.

Oversikt over utvikling innbyggertall pr 1. januar fra 1986-2022:

Demografisk utvikling fremover

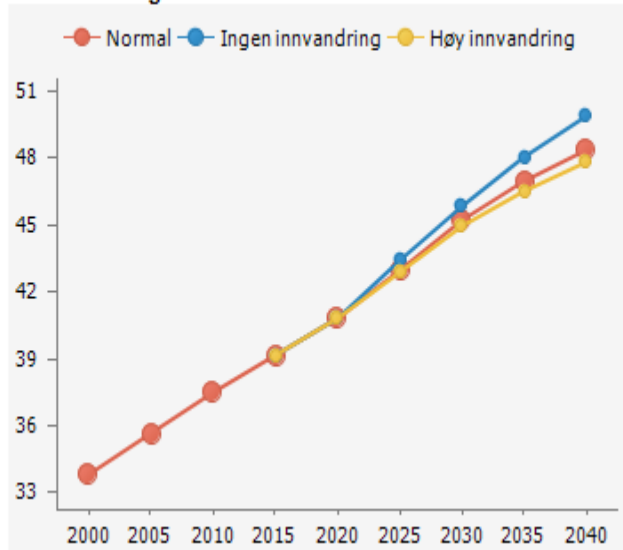
Prognose for befolkningsutvikling kan gi en pekepinn på tjenestetilbudet kommunen må legge til rette for. Statistisk sentralbyrå (SSB) oppdaterte sine befolkningsprognoser i 2022, og det er ingen store endringer fra tidligere år. Her vises utdrag av anslagene for demografisk utvikling fremover for Kautokeino kommune basert på prognosen middels nasjonal vekst (MMMM):

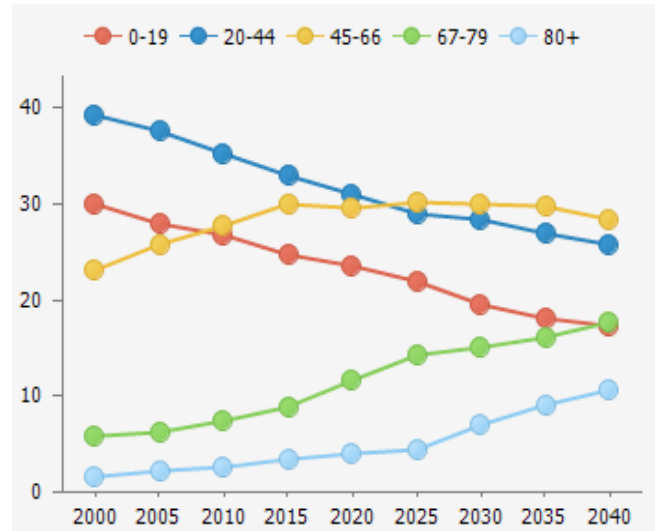
UTVIKLINGSTREKK -

At innbyggertallet går ned, vil slå ut i inntektsnivået til kommunen. Frie midler beregnes og fordeles etter innbyggertallet.

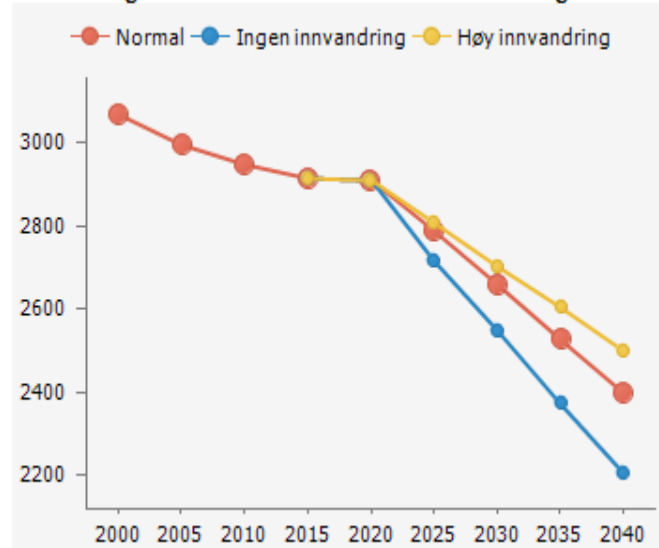
Gjennomsnittlig alder. 2000-2040. Alternative framskrivninger

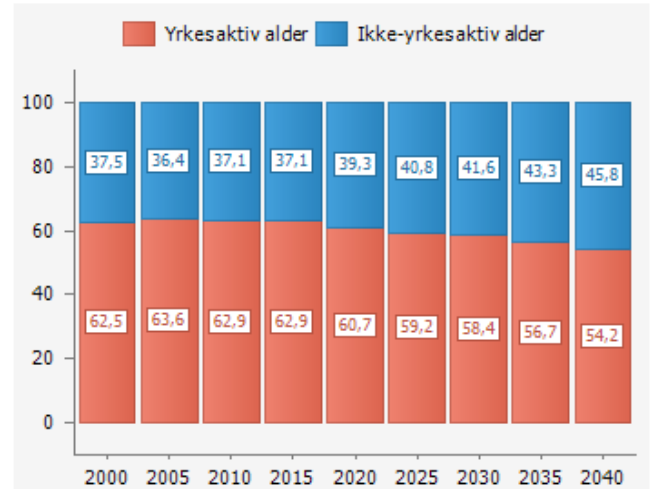
Andel innbyggere etter aldersgrupper. Normalalternativet. Prosent

ILde Befolkning 2000-2040. Alternative framskrivninger

Andel i og utenfor yrkesaktiv alder. 2000-2040. Normal alternativet. Prosent

Kilder: Kommuneprofilen

Det presiseres at disse tallene er basert på prognoser/framskrivningsmodeller og at det er til dels betydelig usikkerhet knyttet til prognosene, en usikkerhet som øker i takt med

UTVIKLINGSTREKK -

framskrivningsperioden. Kautokeino kommune har erfaringmessig ikke alltid hatt samme utvikling som prognosene tilsier, reduksjon i folketall er lavere enn prognosene til SSB.

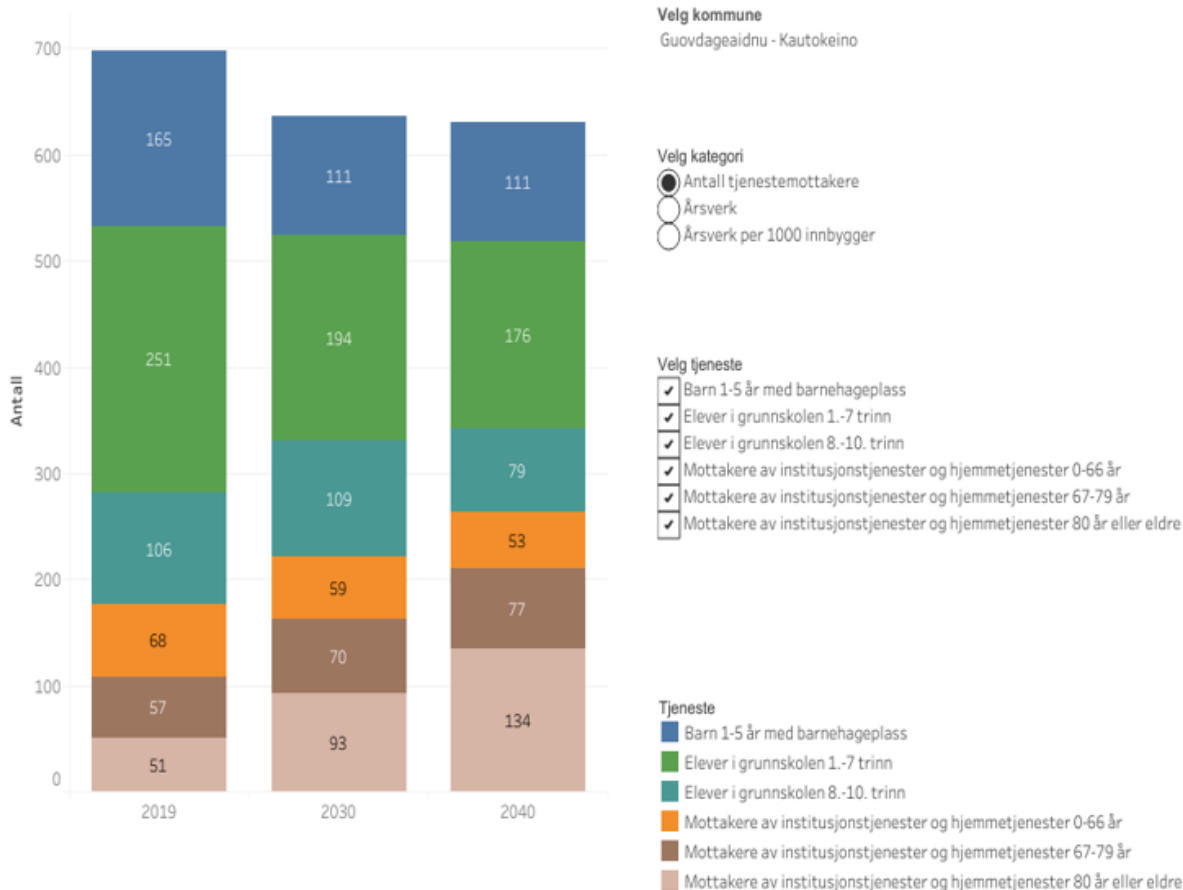
Utvikling tjenestebehov

Færre innbyggere i yrkesaktiv alder vil påvirke fremtidig inntektsnivå. Kombinert med endret tjenestebehov vil det utfordre kommunebildet på lang sikt.

Følgende tabeller illustrerer anslåtte endringer i tjenestebehovet:²

Antall tjenestemottakere. 2019, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

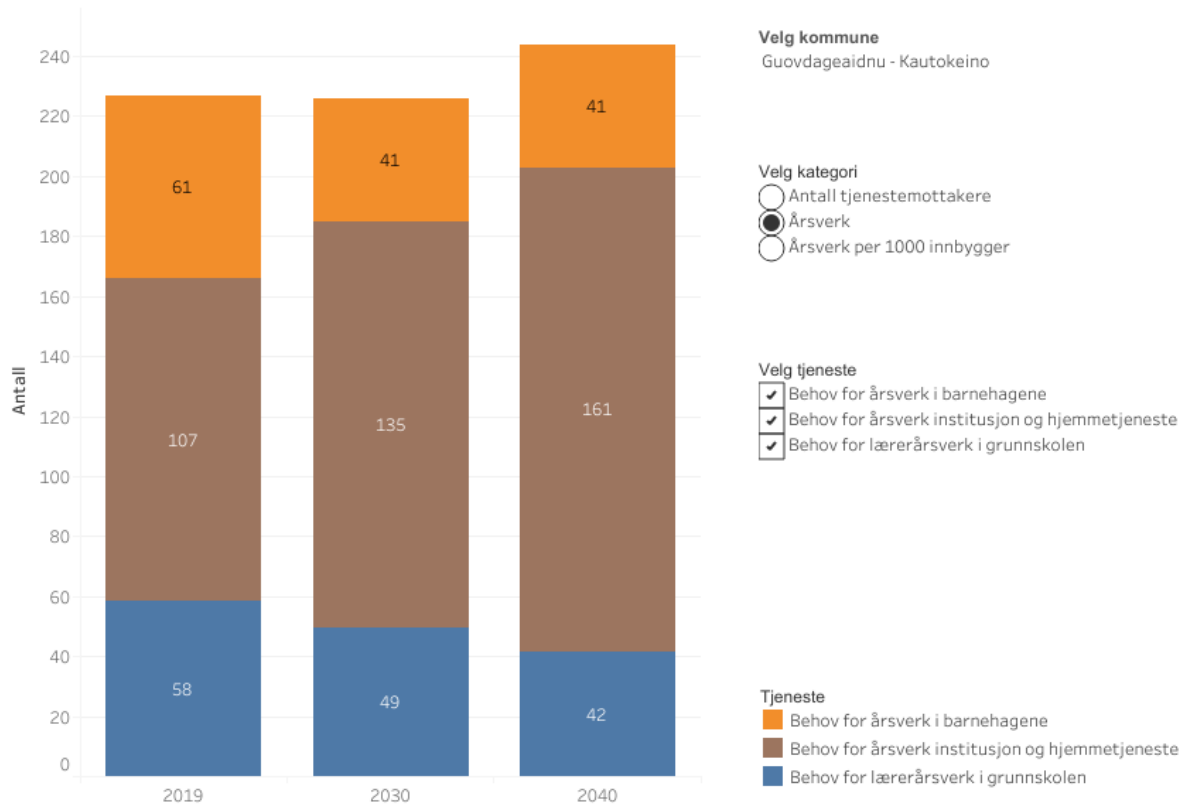
Her kan du tilpasse figuren:

² Kilde: www.regjeringen.no/tjenestebehov

UTVIKLINGSTREKK -

Årsverk. 2019, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

Tjenestebehovet innen helse og omsorg øker, mens behovet for antall årsverk i skole og barnehage reduseres. Endringen er nært forestående og vil komme allerede i kommende planperiode. Frem mot 2030 vil antall barn med barnehageplass og barn i grunnskolen reduseres med 111. Gjennomsnittsalderen øker og tjenestebehovet innen institusjons- og hjemmetjenester blir større. Dette er faktorer som vil slå ut i endret tjenestebehov, som igjen vil påvirke kommunens utgiftsbehov. Endring i tjenestebehovet kreve omfordeling av ressurser og prognosene viser at endringsbehovet kommer raskt. Allerede i kommende planperiode vil utgiftsbehovet øke med 4,1 millioner kroner.

Følgende oversikt viser utviklingen i kommunens utgiftsbehov frem til 2031 i de forskjellige tjenesteområdene og er et anslag for årlig endring (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer:

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune helse	Barnevern	SUM
2023	590	-1 258	-1 312	-160	-25	-175	-2 340
2024	-554	629	-3 158	-251	-42	-114	-3 489
2025	1 471	-2 202	331	-142	-5	-166	-712
2026	1 598	-1 415	-981	-111	38	-174	-1 045

UTVIKLINGSTREKK -

2027	2 944	-315	-587	-109	10	-133	1 810
2028	2 519	-2 359	917	-118	47	-102	904
2029	2 274	-786	-459	-70	-4	-111	844
2030	3 458	-1 730	-459	-195	85	-178	981
2031	3 502	-1 258	-459	-51	27	-137	1 623
2032	1 268	-2 988	0	-38	-14	-214	-1 986
Sum 2023-2032	19 069	-13 681	-6 166	-1 245	118	-1 505	-3 410

Rammeoverføringer til kommunen baserer seg på det objektive tjenestebehovet og ressursbruk bør i størst mulig grad tilpasses til det. Uten en slik tilpasning vil kommunen styre mot en fremtidig drift som ikke er økonomisk bærekraftig

Økonomiske rammer for 2023-2026

Det må fortsatt være et mål for en kommune å bygge opp reserver som kan benyttes til å dempe økonomiske utfordringer som følge av globale og regionale trender. Årene 2020 og 2021 har synliggjort hvordan hendelser på globalt nivå raskt påvirker lokale forhold. Først rammet virkningene av virusutbruddet covid-19 samfunnet. Usikkerheten i det globale verdensbildet økte etter krigsutbruddet i Ukraina. Disse to hendelsene har rammet økonomi, samfunn og næringsliv hardt og resultert i store endringer i de økonomiske rammebetingelsene. Fremover vil det være stor usikkerhet til de økonomiske ringvirkningene og konsekvensene etter innhenting av pandemic og krigsutbruddet vil påvirke kommuneøkonomien. I dette perspektivet er det en utfordring å legge til rette for en forvaltning av kommunens midler som tilfredsstiller brukernes behov for tjenester og samtidig bidrar til å opprettholde et økonomisk handlingsrom.

Utfordringsbilde fremover

Utfordringsbildet for Kautokeino kommune peker på store endringer innenfor områdene demografi og endrede tjenestebehov, klima og næringsstruktur.

Globalt står vi en verden med flere utfordringer som på ulike måter påvirker lokale forhold. Krigsutbruddet i Ukraina, innhenting etter pandemien og klimaendringer berører alle, uavhengig av hvor de bor i verden. I tillegg kommer trender som urbanisering, teknologiutvikling og demografiske endringer inn over oss. Disse endringene fører med seg usikre tider og vil påvirke samfunnsutvikling og økonomi i årene fremover. Kautokeino kommune, har som andre kommuner, allerede merket hvordan endringene påvirker oss.

Den globale urbaniseringstrenden har resultert i at kommunen har mistet innbyggere. Bare i løpet av 3 år er folketallet gått ned med 46 innbyggere. Færre innbyggere betyr mindre inntekter for kommunen. Utflytting av innbyggere betyr i de fleste tilfeller utflytting av fagpersonell og yrkesaktive. Konsekvensen er mindre inntekter for kommunen og rekrutteringsutfordringer. Rekrutteringsutfordringer slår ut i konkurranse om fagpersoner, som i neste omgang kan gi dyrere tjenester og kortsiktige løsninger. De demografiske endringer slår også ut i det lokale bildet, ved at vi får en stadig eldre befolkning og det fødes færre barn. En utvikling hvor kommunen får et økt tjenestebehov for helse- og omsorgstjenester og lavere tjenestebehov i barnehager og skoler.

Kautokeino kommune ligger i et område og har næringer som spesielt har fått føle på klimaendringene og dets konsekvenser. De siste årene har vist hvilke store konsekvenser klimaendringene har hatt for primærnæringene i kommunen, hvor spesielt reindriftsnæringen har fått merke flere uår som følge av væremessige forhold. FNs klimapanel understreket at klimaendringene kommer til å bli omfattede, og det må forventes hyppigere og mer alvorlige ekstremvær fremover. Vi vil ha et kortvarig vindu for å sikre en levelig fremtid for alle, og det haster å legge om samfunnsutviklingen for å sikre bærekraftig utvikling for mennesker og natur.³

Pandemien og krigsutbruddet i Ukraina har resultert i kraftig prisvekst og høye renter. Kommunen vil merke usikre økonomiske tider fremover og ser allerede at det økte rentenivået slår ut i kommuneøkonomien. Innbyggere og samfunnet ellers vil merke et økt utgiftsnivå, uten at det

³ [FN sambandets hjemmeside om FNs klimapanel's nye rapport](#)

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

nødvendigvis kompenseres gjennom økte inntekter. En utvikling som kan være en trussel mot flere av FNs bærekraftsmål, som for eksempel økonomisk vekst og ulikhet I befolkningen.

Forventninger og etterspørsel etter kommunale tjenester fra innbyggere, samfunn og næringsliv øker mer enn dagens kommunens inntektsnivå gir rom for. Sett i forhold til det økonomiske handlingsrommet har Kautokeino kommune allerede ved inngangen til økonomiplanperioden et for høyt kostnadsnivå, og netto negativt driftsresultat viser at driften må finansieres med tidligere avsetninger. De store endrings- og omstillingsbehovene kan ikke møtes med kortsiktige sparetiltak, men vil kreve en grundig omstillingsprosess. Kommunen har igang med store omstillingsprosjekter. Det er igangsatt store tiltak i kommunen hvor nye arbeidsplasser skal skapes og store utbyggings- og infrastrukturtiltak skal gjennomføres. Samtidig er kommunen igang med å effektivisere driften og utvikle kommunen som digital tjenesteleverandør.

Kommunen fått økt det økonomiske handlingsrommet de siste år. Økningen i handlingsrommet er midlertidig, og bør benyttes til å legge grunnlaget for en fremtidig økonomisk bærekraftig drift. Dersom kommunen ikke legger om dagens drift, vil det på sikt gå utover kommunens tjenestetilbud. Kommunen har riktignok satt i gang et 3-årig utviklingsprosjekt nettopp med formål å omstille og tilpasse driften til det fremtidige utgiftsbehovet. Utfordringen er å ta omstillingen raskere enn tjenestebehovet endrer seg. Den demografiske utviklingen gir signaler om at endringen i tjenestebehovet slår ut allerede i kommende planperiode. Økning av gjeld og kapitalutgifter tar en større og større del av driftsinntektene og det blir mindre igjen til produksjon av tjenester.

Utforming av budsjettene for årene 2023-2026 gir signaler om en driftsøkonomi som ikke er i sunn balanse. Selv om kommunen har et disposisjonsfond av vesentlig størrelse, er det ikke økonomisk bærekraftig å saldere driftsbudsjettet med oppsparte midler. Kommunens inntekter skal disponeres slik at det gis gode tjenester til kommunens innbyggere. Å bygge opp store disposisjonsfond og reserver bør derfor ikke være et mål i seg selv. Det er likevel fornuftig å ha oppsparte midler på disposisjonsfond som en økonomisk buffer til framtidige tiltak.

Bruk av disposisjonsfond gir kommunen bedre tid til å tilpasse driften til driftsinntektene. Manglende avsetninger til disposisjonsfond over tid fører til at inntektssvikt/utgiftsøkninger må hentes inn gjennom hurtige reduksjoner i eksisterende drift, noe som erfaringsmessig er meget utfordrende.

I økonomiplanperioden legges det opp til netto negative driftsresultat som under vedtatte måltall. I tillegg vil lånegjelden også øke over de økonomiske måltall. Det betyr at kommunen er i strid med egne økonomiske måltall og styrer mot en ikke-økonomisk bærekraftig drift.

Overordnede premisser i forhold til vekst

Årlig lønns- og prisvekst i kommunesektoren måles ved den kommunale deflatoren. I forslag til statsbudsjett for 2023 anslås det en deflator til 3,7%, hvorav lønnsvekst er 4,2%. Kommunen får kompensert den anslåtte årlige lønns- og prisvekst gjennom de frie inntektene.

Privekst

Økonomiplanen er satt opp i faste 2023-kroner. Budsjett for 2023 bygger i hovedsak på samme anslag for lønns- og prisvekst som i statsbudsjettet for 2023. Prisjustering av utgifter forutsettes kompensert gjennom de frie inntektene. Det er ikke tatt inn andre forutsetninger enn det som er nevnt i plandokumentet.

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

Inntekter er i hovedsak oppjustert med anslått vekst på mellom 2,7% og 3,5%. Der det ikke er nevnt noe annet er det lagt til grunn et uendret inntektsgrunnlag.

Lønnsvekst

I motsetning til 2020, hvor lønnsveksten var moderat, har lønnsveksten i 2022 blitt vesentlig høyere. Oppdatert anslag for årslønnsvekst i 2023 er 4,2 %. I kommunens økonomiplan er det forutsatt en lønnsvekst på 4,2 % i 2023. Lønnsveksten er ikke lagt på enhetene, men er foreløpig plassert samlet under felles finans.

Frie inntekter

Prognose for frie inntekter i perioden 2023-2026 er basert på KS prognosemodell 4, hvor det er lagt inn anslag for skattevekst, innbyggertall, demografiske forhold og lignende. Økonomiplan for 2023-2026 er basert på uendret folketall på 2 877, som er folketallet pr 01.07.2022. En endrig i innbyggertallet vil ha betydning for størrelsen på kommunens frie inntekter.

Dersom nettobefolkningsnedgang er 10 innbyggere årlig fra og med 01.07.2023, vil det slå ut som følger i rammetilskuddet:

	2023	2024	2025	2026
Redusert rammetilskudd	0	768 000	1 541 000	2 312 000

Effekten viser ikke endring i skatteinntekter, da det er en mer komplisert beregning.

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter (på alminnelig inntekt og formue). Anslaget for oppgavekorrigeret vekst i frie inntekter for Kautokeino kommuner er kr 9,011 millioner. Det er etter korreksjon for oppgaveendringer, regelendringer og innlemming av øremerkede tilskudd. Nominell vekst for Kautokeino kommune på 3,5%, som er på nivå med veksten nasjonalt (3,5%) og høyere enn for kommunene i Finnmark og Troms (3,4 %). For Kautokeino kommune betyr det en negativ realvekst på -0,2 % etter at pris- og lønnsvekst (3,7%) er hensyntatt.⁵ Regjeringen viser til at handlingsrommet vil kunne økes gjennom bedre organisering av tjenestene samt omstilling og effektivisering i kommunen

Av større endringer i Statsbudsjett 2023 med betydning for kommunen nevnes blant annet:

- Kompensasjon for gratis barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmar fra og med 01.08.2023. Kommunen får kompensert inntektstapet med kroner 2 646 000 i 2023. Helårseffekten fra 2024 er beregnet til kroner 5 821 000.
- Barnevernsreformen fra 2022 gir kommunene økt faglig og økonomisk ansvar. Som kompensasjon får kommunen økt rammetilskuddet i 2022 og 2023. Økning i rammetilskudd for 2023 utgjør 492 000 0kroner, en økning fra 2022 på kroenr 144 000. I tillegg får kommunen økninger som fordles etter delkostandsnøkkelene for barnevern.
- Kutt i toppfinansieringsordning for ressurskrevende tjenester. Innslagspunktet økes med kr 56 000 og vil for kommunen i innebære en redusert refusjon. Kompensasjonsgraden holder

⁴ Prognosemodell utarbeidet av KS for beregning av kommunenes frie inntekter. Modell for kommunene er oppdatert 10.10.2022.

⁵ Jfr Grønt Hefte 2023, side 113

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

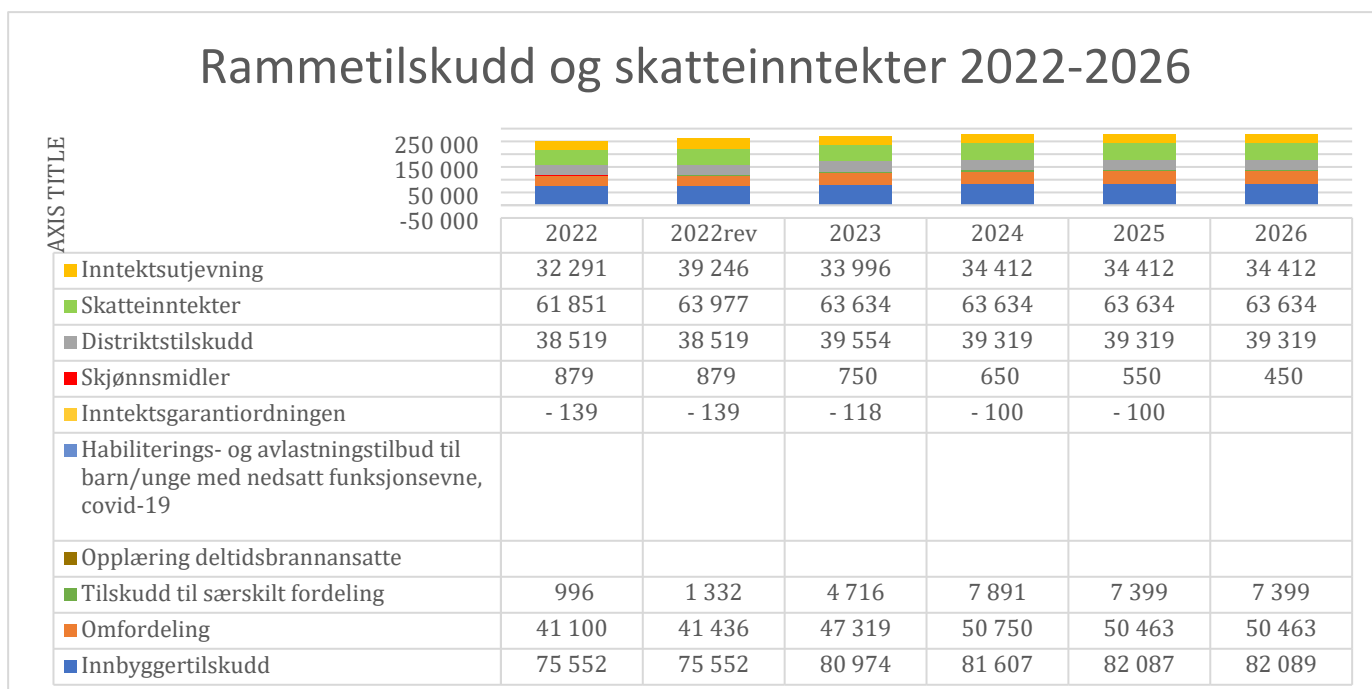
uendret på 80% og nytt innslagspunkt vil bli kroner 1 526 000. Fra 2022 ble det etablert en ekstra kompensasjon for ressurskrevende tjenester til mindre kommuner med høye utgifter til tjenesten. Kompensasjonsordningen kommer i tillegg til den ordinære toppfinansieringsordningen. Ordningen er en refusjonsordning og vil bli beregnet i forbindelse med Helsedirektoratets tildeling av tilskuddet sommeren 2023. For 2023 videreføres tilleggskompenesasjonen i budsjettet, og er innarbeidet med kroner 4 800 000.

- Det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjeneste inkludert jordmortjeneste videreføres og øker til 541 000 kroner i 2023.
- I 2022 ble det vedtatt et nytt element i rammetilskudd, hvor kommunene får et tilskudd pr grunnskole. Den er en del av kommunens frie inntekter. Kommunen får et tilskudd på kroner 1 037 000 for 2023.
- I statsbudsjettet for 2019 ble det innført en kompensasjonsordning for kommuner som fikk reduserte inntekter som følge av at de ikke lenger kan kreve inn eiendomsskatt på produksjonsutstyr og -installasjoner. Kompensasjon ble gitt over flere år og ble årlig nedjustert. Fra og med 2023 får ikke kommunen lenger kompensasjon.

Rammetilskuddet 2023 er i tillegg justert for oppgaveendringer som blant annet:

- Økt basistilskudd til fastleger fra 01.05.2023
- Kompensasjon for innføring av krav synstolkning
- Videreføring av kompensasjon for innføring av nasjonale e-helseløsninger.
- Helårseffekt i kompensering av barnekoordinator, sosialhjelp, redusert makspris barnehager og gratis SFO

Justeringer som skyldes oppgaveendringer økes i rammetilskuddet gjennom delkostnadsnøkler som tildeles gjennom utgiftsutjevningen.

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskuddet blir i utgangspunktet fordelt mellom kommunene med ett likt beløp per innbygger, deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene gjennom utgiftsutjevningen på grunn av ulikheter i behovene i den enkelte kommune, korreksjonsordning for elever i statlige og private skoler, inndelingstilskudd og inntektsgarantertilskudd. Innbyggertilskuddet for 2023 beregnes med utgangspunkt i innbyggertall per 1. juli 2022.

	2022	2023	Endring
Innbyggere 01.07	2891	2 883	-8
Sats pr innbygger	26 314	28 077	+1 763
Innbyggertilskudd	75 552 000	80 974 000	+5 422 000

Utgiftsutjevning

Det er store kostnadsforskjeller kommunene imellom når det gjelder produksjon av tjenestetilbud. Vår indeks for 2023 forteller at kommunen har et beregnet utgiftsbehov som ligger 22,37 % over landsgjennomsnittet, en reduksjon fra 2022 hvor den lå på 22.40%. Det betyr at Kautokeino kommune er blitt billigere kommune å drive, selv om driften fortsatt er dyrere enn landsgjennomsnittet. Med andre ord betyr det at kommunen har ufrivillige kostnadsforskjeller vi selv ikke kan påvirke.

Kommunene får kompensasjon for ufrivillige kostnadsforskjeller gjennom utgiftsutjevningen. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel, som sørger for at andelen av det totale rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

For 2023 kompenseres kommunen med 42,603 millioner kroner for å dekke det objektive utgiftsbehovet. I kommuner med god økonomisk bærekraft er ressursbruk i størst mulig grad tilpasset utgiftsbehovet.

Distriktstilskudd Nord-Norge

Distriktstilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel som skal bidra til et bedre tjenestetilbud og en høyere kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv. Distriktstilskuddet er todelt. En del av tilskuddsberegning er innbyggerbasert, mens den andre delen er en fast sats per kommune. Den innbyggerbaserte delen for 2023 beregnes på grunnlag av en sats per innbygger 01.01.2022. For kommuner med innbyggertall under 3200 gis det i tillegg et småkommunetilskudd som beregnes med utgangspunkt i kommunens distriktsindeks. Gjennom distriktsindeksen blir en kommune kompensert for graden av distriktsutfordringer som sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, demografi, status for arbeidsmarked, inntektsnivå og levekår.

I motsetning til budsjett for 2022, er distriktstilskuddet indeksregulert og satsene fra 2022 økt til 39,554 millioner kroner i 2023.

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

	2022	2023	Endring
Innbyggere per 01.01	2 889	2 877	-12
Sats pr innbygger	8 716	9 038	+322
Distriktstilskudd innbyggerbasert	25 451 000	26 002 000	+551 000
Distriktsindeks	17		
Småkommunetillegg	13 068 000	13 552 000	+484 000
Totalt	38 519 000	39 554 000	+1 035 000

Skjønnsmidler

Skjønnsstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter de fylkesvise rammene, mens fylkesmannen foretar fordelingen til den enkelte kommune. I tillegg er det satt av fylkesvise rammer for skjønnsstilskudd til fordeling gjennom året, tilbakeholdte skjønnsmidler for forvaltes av fylkesmannen.

I modellen for fordeling av skjønnsmidler er basisdelen som fordeles direkte på kommunene i statsbudsjettet redusert til fordel for økt andel tilbakeholdte skjønnsmidler. For 2023 er basisdelen til Kautokeino kommune foreslått til kr 750 000, en reduksjon på kr 129 000 fra året før. Statsforvalteren har understreket at kommunene i sin økonomiplanlegging ikke kan basere seg på at skjønnsfordelingen til den enkelte kommunene skal være uforandret fra forrige år. For å synliggjøre dette signalet er det i økonomiplanen lagt til grunn en reduksjon på kroner 100 000 hvert år for perioden 2024-2026.

Anslag skatteinntekter og inntektsutjevning

Skatteinntekter omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Gjennom inntektsutjevningen foretas det en delvis utjevning av forskjeller i skatteinntekter mellom skattesvake og skattesterke kommuner. Etter hvert som skattetallene foreligger omforderes skatteinntekter gjennom inntektsutjevning mellom kommunene for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Nivået på disse inntektene vil variere i takt skatteinngang i kommunen og landet for øvrig.

Skatteinntekter og inntektsutjevningen for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. Stortinget fastsetter kun skatteøren. Skatteøren fastsettes normalt med sikre på at skatteinntektene skal utgjøre 40% av kommunens samlede inntekter. For ikke å få for lav skatteandel foreslås skatteøren økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15%. Anslag for skattevekst baseres på gjennomsnittsnivået for skatt i siste 3 skatteår per innbygger i kommunen. Det er ikke foretatt noen justering av det modellgenerte ⁶skatteanslaget.

Beregnete skatteinntekter for 2023 er anslått til kroner 63,634 millioner, en reduksjon på 1,5 prosentpoeng i forhold til beregnet skatteinngang i 2022. Det var forventet en nedjustering av det høye skattenivået i 2022. På landsbasis er reduksjonen 5 prosentpoeng. Med reduksjon i antall innbyggere er det ikke unormalt at skatteinntektene nedjusteres. Nivået på skatteinntektene vil gi en beregnet inntektsutjevning på kroner 33,996 millioner. Dette nivået videreføres for årene 2024-

⁶ Jfr KS prognosemodell av 10.10.2022

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

2026. Store endringer i realøkonomien for foreslåtte endringer i naturressursskatt på havbruk og landbasert vindkraft vil gjøre det vanskelig å gi gode prognoser for skatteinngangen i økonomiplanperioden.

De endelige skatteinntektene for 2022 ikke vil være klar før i januar 2023 og sammenligning mot 2022 vil gi et usikkert sammenligningsgrunnlag.

Andre inntekstposter

Brukerbetalinger og andre salgs- og leieinntekter

Det er i en liten grad innarbeidet økninger i brukerbetalinger og gebyrer utover det som følger av generell lønns- og prisvekst. Brukerbetalinger knyttet til sykehjemsopphold, oppholdsbetaling i barnehager m.m. reguleres i henhold til de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og statsbudsjett. Gebyrnivået for 2023 er fastsatt av kommunestyret i egen sak.

Selvkostområdene følger de føringer som er gitt i «Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale tjenester». Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon, slam og feiing, og innebærer at kommunens kostnader med tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Tilsvarende vil underskudd måtte dekkes av økte gebyrer eller bruk av et eventuelt selvkostfond.

Gebyrnivået påvirkes av flere faktorer som størrelsen på selvkostfondene, resultatet på selvkostområdet, rentenivå og planlagte aktiviteter. Dette fører til at det er utfordrende å treffe med budsjettet. De ulike faktorene vil påvirke hverandre. Nye investeringer vil øke gebyrnivået. For å ta høyde for nye investeringer må det regnes med en årlig økning i gebyrene på 5-7% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Et økt rentenivå vil øke gebyrgrunnlagene, mens innsparinger i driften vil derimot senke gebyrnivået.

Budsjetterte gebyrer på selvkostområdene er anslått etter vedtatt gebyrsatser, utarbeidet med bakgrunn i modellen Momentum Selvkost kommune⁷. På alle områder utenom slamtømming forventes det underskudd i årene 2023-2026 fordi det er lagt opp til bruk av midler på selvkostfond. På disse områdene er samlet seg overskudd fra tidligere år som må benyttes. På området slam har det samlet seg opp underskudd fra tidligere år og det budsjetteres med overskudd i årene fremover på dette området. For å dekke inn underskuddet som stammer fra 2018 på slam, må gebyret heves i 2023, for deretter å settes ned i 2024. Først i år 2025 vil underskuddet på slam være dekket.

I økonomiplanperioden er det budsjettert med følgende resultat på selvkostområdet:

(tall i 1 000 kr)

	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostresultat vann	116	-382	-156	-149	-32
Selvkostresultat avløp	412	-818	-535	-383	-450

⁷ Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

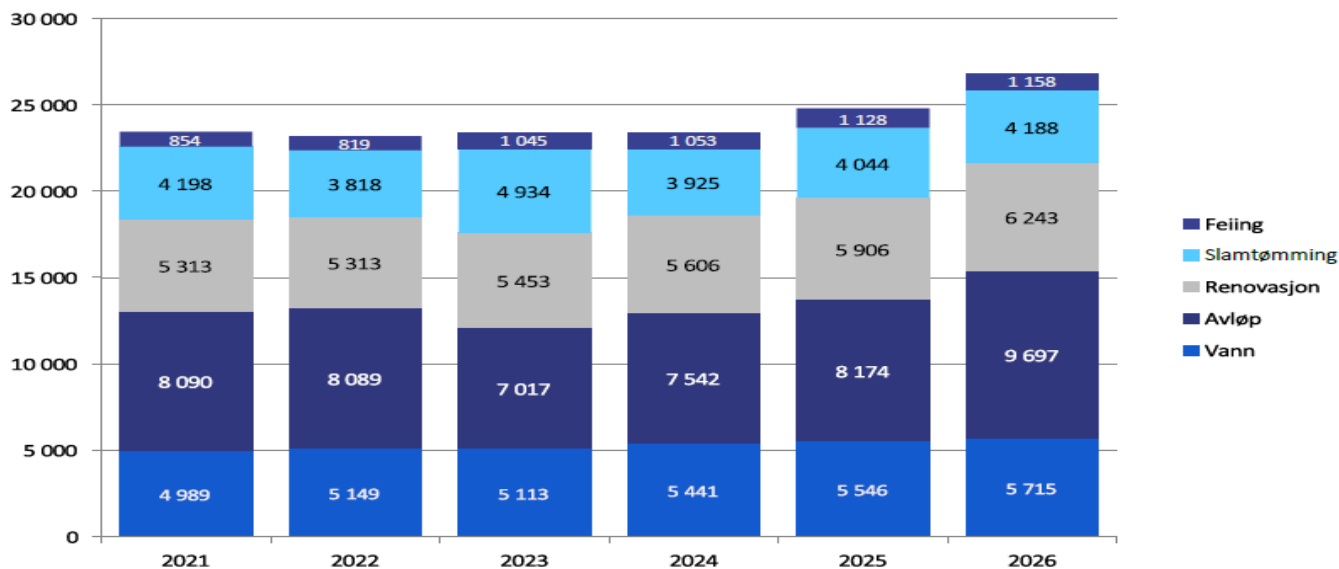
Selvkostresultat renovasjon	-219	-240	-266	-151	-3
Selvkostresultat slamtømming	50	345	6	0	0
Selvkostresultat feiing	158	-116	-132	-93	-92
Sum selvkostresultat	517	-1 211	-1 083	-776	-577
<i>Netto avsetning selvkostfond</i>	<i>517</i>	<i>-1 211</i>	<i>-1 083</i>	<i>-776</i>	<i>-577</i>

Negative tall er underskudd, det vil si gebyrinntekter er mindre enn utgiftene.

Til grunn for resultatene ligger følgende forutsetninger om endring av årsgebyrer:

Gebyrendring fra året før	2023	2024	2025	2026
Vann	-0,7 %	6,4 %	1,9 %	3,0 %
Avløp	-13,3 %	7,5 %	8,4 %	18,6 %
Renovasjon	2,6 %	2,8 %	5,4 %	5,7 %
Slamtømming	29,2 %	-20,4 %	3,0 %	3,6 %
Feiing	27,6 %	0,7 %	7,1 %	2,7 %
Samlet endring	1,6 %	0,0 %	5,2 %	8,9 %

Årsgebyr inkl. mva.

Det er verdt å merke seg at den samlede gebyrøkningen i 2023 er 1,6%, noe som er lavere enn den generelle lønns- og prisveksten i tilsvarende periode.

Selvkostfondene er bundne midler som tilhører abonnentene og brukerne. Kommunen har et 5 års vindu for å tilbakeføre midlene enten i form av lavere gebyr eller planlagte underskudd i 5 års perioden.

Oversikt over størrelsen på selvkostfond:

(tall i 1 000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026
Selvkostfond vann	716	352	206	61	30

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

selvkostfond avløp	2 172	1 416	920	561	122
Selvkostfond renovasjon	630	407	151	3	0
Selvkostfond slamtømming	-345	-6	0	0	0
Selvkostfond feiing	441	338	215	128	38
Selvkostfond 31.12	3 614	2 507	1 492	753	190

Overføringer og tilskudd fra andre

Det dreier seg i stor grad om tilskuddsbasert virksomhet og ulike refusjonsordninger. De fleste av budsjettpostene er anslått ut ifra behovs- og kostnadsbilde som eksisterer ved utarbeidelse av budsjettet. Refusjon for ressurskrevende tjenester estimeres med utgangspunkt i eksisterende brukerbehov og ressursituasjon. Det er ikke unormalt at brukerbehovet og kostnadsbilde endrer seg og budsjettavvik oppstår. Med økt innslagspunkt for refusjon må kommunen årlig dekke en større og større andel av tjenestetilbudet. Regjeringen innførte i 2021 en kompensasjonsordning til kommuner som har under 3000 innbyggere og har spesielt høye utgifter per innbygger. Ordningen videreføres i 2023, men kompensasjonens størrelse er avhengig av utgiftsnivået og vil derfor ikke kunne tallfestes eksakt.

Refusjoner for sykefravær budsjetteres normalt med forsiktighet, og budsjettanslagene har tidligere vært altfor forsiktige. I økonomiplanen er det lagt inn forventninger om en reduksjon av nivået i 2022. Hvorvidt dette estimatet holder avhenger av utviklingen i sykefraværet.

Tilskudd innarbeides i budsjettet i den grad de er kjente, og der inntekten kan estimeres med stor sikkerhet. AV større tilskudd på området for 2023 er følgende:

- Tilskudd fra Sametinget tospråklighet kroner 7 769 000
- Refusjon for ressurskrevende tjenester kroner 16 000 000
- Refusjon sykepenger kroner 7 200 200
- Tilskudd fra Finnmark Fylkeskommune til omstilling (Ovddos AS) kroner 5 500 000
- Refusjoner for fjernundervisningstjenester kroner 6 727 710

Konsesjonskraft

Eiere av større vannkraftverk har plikt til å levere en andel av kraften som produseres til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen, såkalt konsesjonskraft. Formålet med konsesjonskraften er å sikre vertskommunene en andel av verdiskapningen som vannkraftutbyggingen gir opphav til. Vertskommunene bidrar gjennom avståelse av verdifulle naturressurser til denne verdiskapningen. Plikten til å avstå konsesjonskraft er lovbestemt og kraften skal leveres til den prisen som loven foreskriver. NVE beregner mengde konsesjonsavgifter og fordelingen mellom de berørte kommunene. Avgiftssatsen indeksjusteres hvert femte år av NVE. Siste gang beløpet ble indeksjustert var i 2018. Da ble avgiftssatsen satt til kr 620 579. NVE utbetaler konsesjonsavgift til kommunen i desember hvert år.

Det er ikke forventet noen endringer i inntekt fra konsesjonskraften i perioden 2023-2026, og i økonomiplanen er det lagt til grunn en uendret inntekt fra konsesjonskraft på kr 620 000. Inntekt

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

fra konsesjonsavgift skal gå til kraftfondet og derfor er det budsjettert en avsetning til kraftfondet på kr 620 000.

Fra produksjonen i kraftanlegget i Alta får Kautokeino kommune 8 289 MWh av kraften. Denne kraften kan kommunen velge å bruke i egne bygg og anlegg, selge kraften til kommunens innbyggere eller selge kraften på markedet. Kommunen har valgt å selge kraften på markedet og benytter Ishavskraft AS som forvalter. For årene 2022 og 2023 er det avtalt priser på forvaltning av konsesjonskraften. Prisene er benyttet som grunnlag i estimatet for inntekt fra salg av konsesjonskraft for 2023. For resten av planperioden estimeres inntektene til 1 million kroner årlig. Kraftmarkedet kan svinge kraftig og anslagene for inntekt for årene 2024-2026 vil være usikre. Utviklingen i kraftmarkedet og resultat av forvaltningen vil være avgjørende for inntektsnivået.

	2022	2023	2024	2025	2026
Inntekt (kroner)	2 193 000	1 700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Referansepriser NOK/MWh	245,70	325,50			
Garantipris NOK/MWh	221,10	293,00			

Fra referanseprisene for 2022-2023 trekkes det ifra en kjøpskostnad på 150 NOK/MWh.

I tillegg til inntekter fra konsesjonskraft får kommunen også eiendomsskatt, naturressursskatt og utbytte fra kraftsektoren. Kautokeino kommune har gjennom eierskapet i Ymber AS rett på utbytte.

Eiendomsskatt

I statsbudsjettet for 2023 er det ikke foreslått endringer i eiendomsskatt. Maksimal skattesats for bolig- fritidseiendommer er fremdeles 4 promille, og det er fremdeles fritak for eiendomsskatt for reindriftsanlegg på lik linje med fritaket for jord- og skogbrukseiendommer. I økonomiplanen er inntektsanslaget fra 2022 videreført, og bygger på en skattesats på 2 promille og et uendret bunnfradrag på kr 350 000 på bolig- og fritidseiendommer. Næringseiendommer er basert på verditakst og vil variere for hvert år. Estimerte inntekter av eiendomsskatt for næring for økonomiplanperioden bygger på videreføring av satser for 2022.

De estimerte årlige inntektene i økonomiplanperioden utgjør:

	2022	2023	2024	2025	2026
Eiendomsskatt næring	2 141 400	2 141 400	2 141 400	2 141 400	2 141 400
Eiendomsskatt private	1 352 000	1 352 000	1 369 000	1 397 000	1 379 000
SUM	3 493 400	3 493 400	3 510 400	3 520 400	3 520 400

Som følge av endringer i eiendomsskatteloven ble verk og bruk taksert som næringseiendommer fra 2019. Dette innebærer tap i skatteinntekter for Kautokeino kommune. Det ble laget en kompensasjonsordning for kommunenes inntektsbortfall, hvor inntektstapet gradvis ble faset inn rammetilskuddet fra 2019 til 2025. Kommunene ble kompensert fullt ut utover en gitt egenandel per innbygger av det beregnede inntektsbortfallet. I statsbudsjettet for 2023 er det foreslått at kompensasjon til Kautokeino kommune faller bort. I økonomiplanen er inntektsanslaget for

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

eiendomsskatt på næringseiendommer kroner 2 141 400. Eiendomsskatt er unntatt fra skatteutjevningen, noe som betyr at skatten som betales i Kautokeino kommune tilfaller kommunen i sin helhet.

Pensjonskostnader

Kautokeino kommune har pensjonsordninger for ansatte forsikret i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) og SPK (Statens Pensjonskasse).

Hvert år beregner pensjonsselskapene en premie som skal dekke årets opptjening av pensjonsrettigheter basert på lønns- og stillingsdata. Premieanslaget tar utgangspunkt i kommunens pensjonsgrunnlag, som fremskrives i forhold til anslått lønnsvekst. Prognosene er å betrakte som foreløpige. Endelig premie og pensjonskostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapenes avkastning i finansmarkedet og beløpene for 2022 blir ikke fastsatt før i 2023.

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjon:

	KLP		SPK	
	2022	2023	2022	2023
Årlig avkastning	3,50%	4,00%	3,00%	3,50%
Årlig lønnsvekst	1,98%	2,48%	1,98%	2,48%
Diskonteringsrente	3,00%	3,50%	3,00%	3,50%

Følgende satser er lagt til grunn i økonomiplan ved beregning av pensjonskostnader (inkludert arbeidstakers andel på 2%):

	KLP fellesordning	KLP sykepleiere	SPK
Sats pensjonspremie	18,00%	17,47%	10,74%

Premieavvik

Pensjonspremie og pensjonskostnad i kommunal sammenheng beregnes etter to ulike regelsett, ett regelsett for mye kommunen skal betale i premie og et annet regelsett for hva som skal føres som driftskostnad i regnskapet.

De beregnede pensjonskostnadene som kommunen fører i sitt regnskap, har i mange år vært gjennomgående lavere enn pensjonspremien som er betalt til pensjonsleverandørene. Avvikene kalles premieavvik og betyr i realiteten at kommunen utsetter kostnadsføringen til senere år. Ordningen ble i sin tid innført for å unngå at store økninger i pensjonspremien påvirket kommunenes økonomi og for å gjøre pensjonsutgiftene mer forutsigbare i budsjettsammenheng. I realiteten har pensjonselementet i budsjettet blitt uforutsigbart, og premieavvikene varierer mye fra år til år. Beløpet påvirkes i stor grad av lønnsvekst, men også faktorer som rentenivå, avkastning, levealder og pensjoneringsmønster spiller inn.

Prognosene for 2023 viser at kommunen må betale mer i premie enn beregnet pensjonskostnad og får dermed et positivt premieavvik. Premieavvik for 2023 er anslått til kroner 14,0 millioner og er en inntektspost i 2023. Dette beløpet skal så fordeles og kostnadsføres årlig over de neste 7 år, også kalt amortisering. Deler av det akkumulerte premieavviket som er oppstått i årene før, skal kostnadsføres i 2023, også kalt amortisert premieavvik. Amortisert premieavvik i 2023 er anslått til

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

kroner 11,0 millioner. Netto blir det et premieavvik i 2023 på kroner 3,0 millioner, som er en inntektspost.

De årlige premieavvikene har bygget seg opp til et akkumulert premieavvik som ved utgangen av 2021 utgjorde kr 41,2 millioner. Beløpet er en fordring i kommunens balanse og forteller at det dette er et beløp som på et tidspunkt vil komme som utgift i driftsbudsjettet. Til tross for at amortiseringstiden på akkumulert premieavvik, tiden premieavviket skal tilbakeføres på, ble trappet ned til 7 år fra 2014, viser tallene at premieavviket bare har steget de siste årene. Med andre ord bygger den utsatte pensjonskostnaden seg opp og gi en stadig større kostnadsbelastning på driften i fremtiden.

Finansposter

Lån, renter og avdrag

Den økonomiske situasjonen for Kautokeino kommune er at alle investeringer i hovedsak medfører nye låneopptak. Med høy gjeld vil kommunen gjøre seg sårbar for fremtidige renteendringer. Betjening av høy lånegjeld legger beslag på betydelige midler i driftsbudsjettet fremover. Reglene for beregning av minsteavdrag på lån er knyttet opp mot avskrivningstiden på driftsmidlene, og et høyere avdragsnivå legger ytterligere press på kommunens handlingsrom. Konsekvensen av et ambisiøst investeringsprogram i økonomiplanperioden er at gjelden vokser.

Den økte lånegjelden binder opp en større og større andel av fremtidige inntekter og begrenser det fremtidige handlingsrommet og øker risikoen for en drift som ikke er økonomisk bærekraftig. Lang løpetid på lånene er positivt, men lav rentebinding kombinert med økt gjeldsbelastning vil øke kommunens finansielle risiko. Selv om mange av investeringene planlegges for å redusere fremtidig utgifter på driftssiden, vil den økonomiske nettoeffekten av driftsnivå og lånekostnader være meget usikre anslag.

Låneportefølje

Kautokeino kommune har lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken. Lånene i Husbanken er knyttet til startlån, som kommunen har lånt ut videre. Samlet lånegjeld ved utgangen av 2021 utgjorde 406,6 millioner kroner. Estimert lånegjelder ved utgangen av 2022 er 469,8 millioner kroner.

Tabellene nedenfor viser restgjeld, renter og avdrag kommunens vedtatte lån i økonomiplanperioden. Økonomiplanen er basert på estimat på nye låneopptak som kommunestyret allerede har vedtatt. Tabellen forutsetter nye låneopptak i 2022 på kroner 142,601 millioner og kroner 15,5 millioner i 2023. Det er lagt til grunn en flytende rente på estimerte lån. En mer nøyaktig beregning av renter og avdrag vil ikke være mulig før endelig låneopptak foreligger. Avdragene for 2023-2026 er beregnet etter beregnet nedbetalingsplan fra långivere, men vil årlig justeres i tråd med kommunelovens regler om minimumsavdrag. Rentene er estimert utfra forventninger om renteutvikling de kommende år.

Lån til egne investeringer

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

Totalt	2022	2023	2024	2025	2026
Renter **)	9 011 000	18 406 000	17 709 000	16 621 000	16 072 000
Avdrag **)	19 550 000	21 452 000	21 772 000	20 702 000	20 118 000
Restgjeld **)	469 839 767	448 388 149	426 616 531	405 914 533	385 797 095
Rente*) øvrige lån	2,4700%	3,9949%	4,0327%	3,9792%	4,0460%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende og vedtatte låneopptak som ikke er tatt opp pr 04.11.2022. Oversikten inneholder ikke lån vedtatt i sak 47/22 (tilleggsbevilgning ny skole) og sak 79/21 (kjøp og påkostning av driftsbasis), totalt 27 millioner kroner.

**) Estimerte renter, avdrag og restgjeld er beregnet utfra eksisterende gjeld og vedtatte, ikke gjennomførte låneopptak.

Lån til videreutlån (Startlån)

Totalt	2022	2023	2024	2025	2026
Renter	870 000	2 243 000	2 735 000	2 967 000	3.238.000
Avdrag	2 370 000	2 961 000	3 363 000	3 727 000	4.026.000
Restgjeld	59 596 791	66 336 071	72 973 239	79 246 028	85 220 147
Rente*) startlån	1,3585%	3,6485%	3,7140%	3,6874 %	3,6511%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende lån pr 04.11.2022 og planlagte nye startslånsopptak på kr 10 millioner årlig i perioden 2023-2026.

Rentenivå

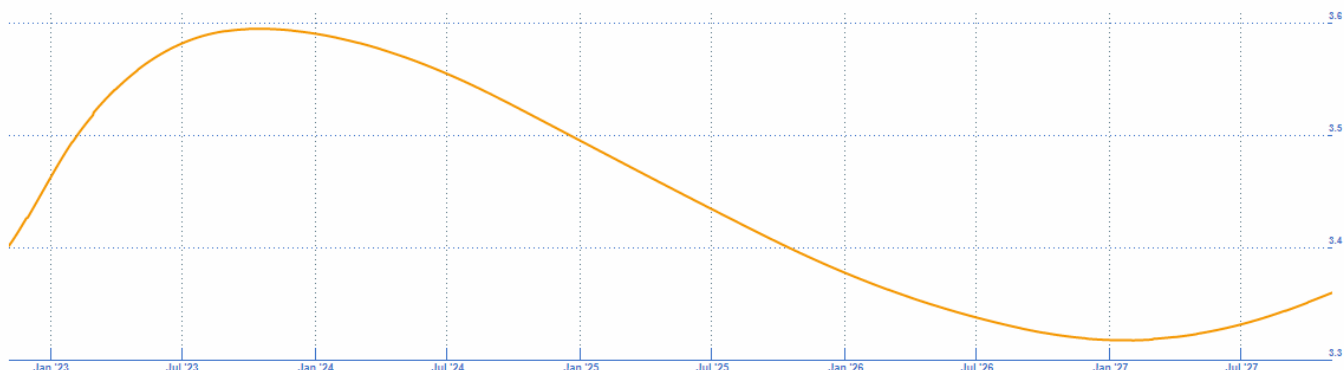
Rentebildet de to siste årene har vært preget av stor uro. Selv om det er fremdeles er stor usikkerhet hvordan utviklingen blir fremover forventer markedet at rentenivået vil stige, men utviklingen vil avhenge av videre forløpet for og gjeninnhenting etter pandemien og krigsutbruddet i Ukraina. Styringsrenten er pr 04.11.2022 2,5%. Norges Bank⁸ indikerer en ytterligere økning i styringsrente fra desember 2022. Norges Bank legger til grunn at styringsrenten vil økes til rundt 3 % i løpet av vinteren, men understreker at prognosene er mer usikre enn normalt. Markedsprisingen indikerer at styringsrenten vil nå en topp på omkring 3,5 prosent i løpet av 2023, før den avtar til omkring 3 prosent mot slutten av 2026.

Følgende bilde illustrerer renteutviklingen markedet⁹ forventer i 3 måneders NIBOR de neste 5 år. Pr 04.11.2022 forventer markedet at rentene vil øke gradvis fra 3,4015% pr 04.11.2022 til 3,591% ved utgangen av 2024. Deretter vil rentenivået reduseres til 3,317% ved utgangen av 2026.

⁸ Norges Banks pengepolitiske rapport 3/22 datert 21.09.2022

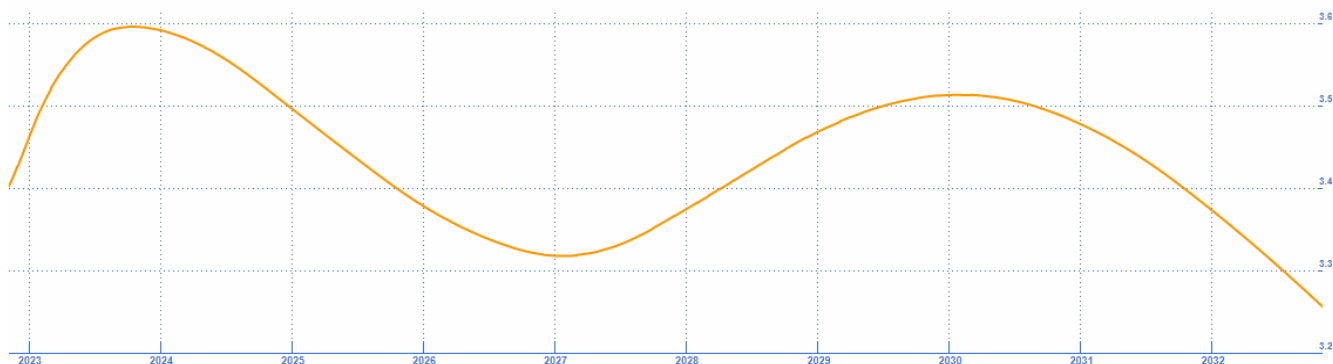
⁹ Renteinformasjon fra KBN Finans pr 04.11.2022

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

Følgende bilde viser at i et 10 års perspektiv forventer markedet at rentene vil øke i periode 2027-2030, for så å reduseres igjen. Dermed må kommunen belage seg på et vedvarende høyt rentenivå.

Økonomiplanen bygger på renteestimatene til Kommunalbanken for lån til egne investeringer. Kommunalbanken benytter Norges Banks forventninger til sentralrentene. Kommunalbankens forslag til budsjettrenter¹⁰ for lån med flytende rente for perioden 2023-2026 er 4,55% i 2023, 4,50% i 2024, 4,35% i 2025 og 4,25% i 2026. Renteanslagene baserer seg på 3 måneders NIBOR rente med påslag på 0,60 prosentpoeng.

For lån fra Husbanken til videre utlån, bygger økonomiplanen på Husbankens renteanslag. Husbankens renter følger markedsrenten, men med en forsinkelse. Husbankens anslag for flytende renter fra 01.11.2022 med halvårlig terminforfall er 1,385 %.¹¹

Renterisiko

Kautokeino kommune har vedtatt nye låneopptak som vil gi kommunen høy rentebærende gjeld i planperiode. Den høye lånebelastningen legger stort press på kommunens økonomiske handlingsrom allerede med dagens rentenivå. Dersom rentenivået stiger mer enn forventet vil det gi store økonomiske konsekvenser. En renteøkning på 1% utover det markedet tror i dag vil gi kroner 4,493 millioner mer i rentekostnad for 2023 og samlet for perioden 2023-2026 en merkostnad på

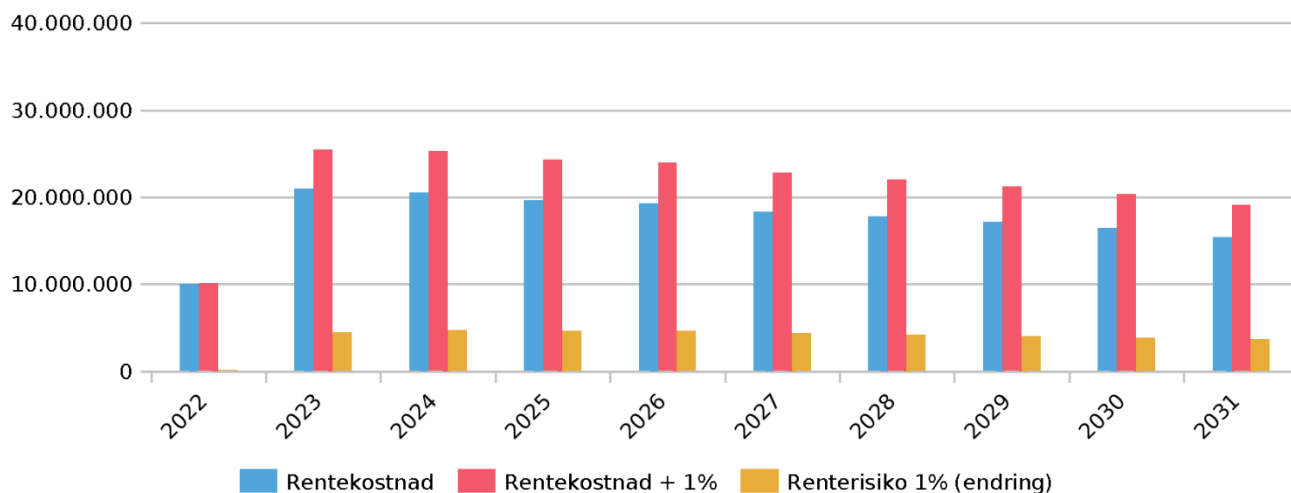
¹⁰ Renteinformasjon fra Kommunalbanken av 13.10.222

¹¹ Renteinformasjon fra Husbanken 04.11.2022

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2023-2026 -

kroner 18,56 millioner. I løpet av en 10- års periode vil økte rentekostnader utgjøre 38,79 millioner kroner for kommunen.

Følgende illustrasjonen gir et bilde av kommunens renterisiko:

Finansinntekter

Finansinntekter består blant annet av renter på kommunens bankinnskudd, renter på videreutlånte startlånsmidler og næringslån samt utbytte. Rentenivået vil først øke i planperioden for så å reduseres. Renteinntektene er budsjettert til nivået for 2022, men er nedjustert årlig i planperioden for å ta høyde for bruk av lånemidler. Det forventes av bankbeholdningene reduseres som følge av store investeringer og dermed blir grunnlaget for renteinntektene lavere.

Totalt	2022	2023	2024	2025	2026
Renteinntekter bank	-1 851 000	-1 600 000	-1 400 000	-1 200 000	-1 000 000

Anslag på utbytte fra Ymber AS i økonomiplan 2023-2026 er på kr 2 000 000, uendret fra 2022.

Investeringer

Investeringsbehov

Fokuset fremover blir å ferdigstille vedtatte og igangsatte investeringer. I perioden 2017-2022 er det vedtatt flere store investeringer. Investeringsaktiviteten i perioden har ikke vært tilsvarende høy. Igangsatte og vedtatte investeringsprosjekter er lagt inn i økonomiplanen i det året de forventes gjennomført. Budsjettet vil måtte reguleres løpende i takt med framdriften av investeringsaktiviteten. Det vil ikke være mulig å fastsette det endelige investeringsbudsjettet for 2023 før investeringsregnskap for 2022 er avsluttet.

Større planlagte investeringer som er vedtatt gjennomført i perioden 2022-2026:

- Bygging av ny grunnskole 225 millioner kroner
- ENØK-energiprogram i formålsbyggene 11 millioner kroner
- Forprosjekt ny barnehage 3,5 millioner kroner
- Oppvekstsenter Máze 3,825 millioner kroner
- Skifte av ledbelysning gatelys 3,2 millioner kroner

Resultat av de igangsatte forprosjektene gir store investeringskostnader. I økonomiplanen er det kun tatt inn investeringer som er vedtatt. I tillegg er det tatt inn planlagte nye opptak av startlån. Etterslepet i vedlikeholdet og nye investeringsbehov tilsier økt lånebehov og gjør det naturlig å bygge opp kapital til egenfinansiering. Kommuneloevens regler om minimumsavdrag innebærer at lånegjelden stadig legger større beslag på de frie midlene enn tidligere.

Alle nye investeringer på selvkostområdene, som blant annet vann og avgift, vil være investeringer som over tid betales av innbyggerne gjennom kommunale avgifter. Slike investeringer vil være selvfinansierende for kommunen.

Planlagte investeringer på selvkostområdene i perioden 2023-2026:

• Ny vannledning til ny videregående skole og teater	kr 2 150 000
• Renovering kommunal infiltrasjon	kr 541 000
• Driftskontroll og overvåking (KST 73/21)	kr 250 000

Egenkapitalinnskudd KLP og startlån

Utenom investeringer føres også ordningen med startlån og egenkapitalinnskuddet til KLP over investeringsbudsjettet. Selv om egenkapitalinnskuddet til KLP føres over investeringsbudsjettet, må det finansieres med driftsmidler. KLP har signalisert at de forventer at egenkapitalinnskuddet for 2023 blir på kroner 800 000. I økonomiplanen er det budsjettet at egenkapitalinnskuddet til KLP utgjør kroner 800 000 årlig.

Kautokeino kommune har aktivt brukt startlån til stimulans og hjelp i boligpolitikken. Startlån er en ordning som finansieres av Husbanken hvor målet er å hjelpe de som har hatt langvarige problemer med å få lån i vanlig bank til å komme seg inn på boligmarkedet. Husbanken gir startlån til

INVESTERINGER -

kommunene. Deretter låner kommunen ut midlene videre til enkeltpersoner etter søknad. Ordningen har vært styrket i det siste og flere har benyttet seg av tiltaket. I 2021 økte behovet for nye startlån til 16 millioner kroner, noe som ble videreført i 2022. Basert på erfaringene i 2022, ser behovet ut til å være lavere, og budsjettanslagene for planperioden reduseres. I økonomiplanen er det lagt til grunn nye årlige låneopptak på kroner 10 millioner.

De som er tildelt startlånsmidlene betaler renter og avdrag til kommunen. Rentene for startlån fastsettes av kundene ut fra Husbankens rentetilbud. Det legges til et administrasjonsgebyr på 0,25 prosentpoeng. Kunder kan i stor grad selv velge rente- og avdragsbetingelser. Estimatenes i økonomiplanen bygger på markedets forventninger om rentenivå, at alle nye startlånskunder velger flytende rente og at alle tilgjengelige startlånsmidler lånet ut videre. Anslagene er usikre og vil endre seg etter hvert som nye lån inngås.

Renter kommunen betaler på startlån og mottatte renter på startlån fra kunder vises i driftsbudsjettet. Inntektsnivået varierer i forhold til generelt rentenivå, individuelle valg startlånskunder gjør i forhold til fast eller flytende rente og hvor mye som er utlånt til enhver tid. Både kommunens avdrag til Husbanken og avdrag kommunen mottar på utlånte startlånsmidler skal vises i investeringsbudsjettet. Med årlige nye startlån på kroner 10 millioner og et økt rentenivå er det forventet en økning i både mottatte renteinntekter og mottatte avdrag på startlån.

Ofte gis låntakere avdragsfrie perioder i starten av låneforholdet, i motsetning til kommunen som ikke har avdragsfri periode. Dermed oppstår en situasjon hvor kommunen betaler mer til Husbanken enn man mottar i avdrag fra låntakere. Mellomlegget finansieres av egne fondsmidler, som er midler låntakere tidligere har innbetalt, konto 25509200 Startlån/videreutlån, mottatte ekstra avdrag. Fondsmidlene er bundne investeringsmidler som kun kan benyttes til startlånordningen. Fondets størrelse pr 04.11.2022 er kroner 7 308 616.

Oversikt startlån	2022	2023	2024	2025	2026
Kommunens renteutgifter	870 000	2 243 000	2 735 000	2 967 000	3 238 000
Mottatte renteinntekter	-460 000	-878 000	-1 027 000	-1 179 000	-1 320 000
Kommunens avdragsutgifter	2 370 000	2 961 000	3 363 000	3 727 000	4 026 000
Mottatte avdrag startlån	-1 390 000	-1 653 000	-1 994 000	-2 300 000	-2 575 000
Bruk av bundet inv.fond	-980 000	-1 308 000	-1 396 000	-1 427 000	-1 451 000
Saldo på bundet inv.fond	6 828 616	5 820 616	4 751 616	3 624 616	2 743 616
Gjennomsnittlig rente *)	1,064%				

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende startlån pr 04.11.2022 og estimerte renter på planlagte, ikke- vedtatte nye startlån.

Finansieringsbehov

Vedtatte investeringstiltak er hittil blitt finansiert med nye låneopptak. Imidlertid har kommunen ubundne investeringsfond som kan benyttes til å finansiere mindre investeringer. Planlagte investeringer i økonomiplan vil i hovedsak bli finansiert med bruk av lånemidler. Kommunestyret har allerede godkjent låneopptakene og investeringene skulle i utgangspunktet gjennomføres i 2022,

INVESTERINGER -

men siden investeringene er utsatt vil også låneopptaket utsettes. Øvrige investeringene er videreføringer fra tidligere år og for disse har kommunestyret allerede godkjent låneopptak.

Kommunestyret har i perioden 2019-2022 vedtatt låneopptak, hvor selve investering ikke vil bli gjennomført samme år som vedtak og låneopptak. Der det er mulig vil lånene i størst mulig grad tilpasses tidspunktene for gjennomføring av investeringer. På den måten vil ikke kommunen binde opp midler til lånekostnader uten at behovet er til stede.

Totale vedtatt låneopptak som ikke er gjennomført	kroner 158 151 000
Planlagt låneopptak 2022	kroner 142 601 000
Planlagt låneopptak 2023	kroner 15 550 000
Planlagte låneopptak 2024-2026	kroner 0

Egenfinansiering av investeringer

Historisk sett har investeringer i stor grad vært lånefinansiert. Enkelte investeringer har i tillegg blitt finansiert med tilskuddsmidler. De siste årene har utviklingen vært at stort sett alle investeringer lånefinansieres fullt ut. Det må allikevel være et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer og samtidig unngå at anleggsmidler med kort levetid (som f.eks. IKT-investeringer) lånefinansieres med lang avdragstid. De siste år er lånene samlet etter levetiden på driftsmidlene. I kombinasjon med endrede regler om minsteavdrag bidrar det til bedre samsvar mellom driftsmiddelets levetid og lånets avdragstid. Foreløpig har egenfinansieringsgraden vært lav og det er kun mindre investeringer som er finansiert med egne midler.

Finansielle nøkkeltall

Likviditet og arbeidskapital

For å sikre en god likviditetsstyring må kommunen ved budsjetteringen sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende utgifter. Dersom kommunen har likviditetsproblemer, må budsjetteringen legges opp med sikte på å bøte på dette. Tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger gjør det nødvendig for kommuner å ha en beholdning med midler, en arbeidskapital, for ikke å komme i betalingsvansker. En negativ arbeidskapital vil bety at bedriften har problemer med å betjene den kortsiktige gjelden og finansiere den daglige driften.

Analyse av nøkkeltall viser at Kautokeino kommune ikke har problemer med likviditeten noe som blant annet skyldes stor beholdning av både ubrukte lånemidler og ubrukte avsetninger til fond. En situasjon som er midlertidig på grunn av utsatte investeringer og prosjektaktiviteter. Korrigert for fond og ubrukte midler er likviditeten under normtallene. Likviditeten til Kautokeino kommune er under stadig press, og er avhengig av at det til enhver tid er tilgjengelige ubrukte fondsmidler eller ubrukte lånemidler for å ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser.

Likviditetsgrad korrigert for fond og ubruktelånemidler

Arbeidskapital (i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Omløpsmidler	66 203	70 724	94 145	108 149	125 047	155 150	194 095	277 391
- bundne midler	-14 904	-15 940	-19 912	- 21 368	- 32 340	- 34 219	- 45 751	- 45 729
- bundne kapitalfond	- 2 563	- 5 799	- 5 800	- 8 490	- 10 021	- 10 021	- 9 711	- 10 864
- ubrukte lånemidler	-23 638	-15 445	-18 738	- 11 976	- 6 072	6 670	- 29 317	- 63 180
= korr omløpsmidler	25 098	33 540	49 695	66 315	76 614	117 580	109 316	157 618
- kortsiktig gjeld	-40 653	-38 713	-38 671	-48 916	-48 501	-48 034	-55 195	-82 045
Arbeidskapital	-15 555	-5 173	11 024	17 399	28 113	69 546	54 121	75 573

Likviditetsgrad korrigert for fond og ubrukte midler pr 01.01.2022:

	Norm	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Likviditetsgrad 1	2	0,62	0,87	1,29	1,36	1,58	2,45	1,98	1,92
Likviditetsgrad 2	1	-0,92	-0,71	-0,36	-0,02	0,04	0,32	0,55	0,49

Egenkapital og disposisjonsfond

Differansen mellom eiendeler og gjeld utgjør egenkapitalen. Egenkapitalen i kommuneregnskapet består av:

- Disposisjonsfond
- Bundne fond

FINANSIELLE NØKKELTALL -

- Ubundne fond
- Kapitalkonto

Disposisjonsfond er oppsparte midler som stammer fra tidligere års mindreforbruk som kommunestyret ikke har disponert. Dette er frie midler som kommunestyret kan disponere til ulike formål. For å få et riktig bilde av reelle frie midler må positivt premieavvik trekkes ifra. Premieavvik er kun en papirgevinst som er lagt til disposisjonsfondet. Det vil si at kroner 41 millioner av disposisjonsfondet er midler som oppstått fordi kommunen har innbetalt pensjonspremier som ikke vil komme som kostnad før senere. I tillegg til disposisjonsfond er kulturfondet også frie midler til kommunestyres disposisjon. Både disposisjonsfond og kulturfond er utsatt for strykninger dersom regnskapet viser merforbruk.

Ubundne driftsfond, som disposisjonsfond og ubundne investeringsfond er midler som kommunestyret kan disponere fritt. Midlene er ofte et resultat av tidligere overskudd fra drift eller investering. Bundne fond er midler som er bestemt til lov- eller avtalebestemte formål, midler kommunestyret ikke kan disponere fritt. Dette er fond som flyplassfond, selvkostfond, kraftfond og ulike ubenyttede tilskuddsmidler.

Saldo på kapitalkonto viser størrelsen på den delen av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital. Kapitalkontoen i kommuneregnskapet benyttes til å utligne virkninger av transaksjoner i bevilgningsregnskapet som ikke påvirker egenkapitalen, det vil si endringer i anleggsmidler og gjeld. Kapitalkonto representerer ikke frie midler som kan disponeres, men er mer en verdi av regnskapsteknisk art.

Kautokeino kommune hadde pr 31.12.2021 avsatt 252,6214 millioner som egenkapital/fond, og var fordelt på følgende måte:

Egenkapital (i 1000 kr)	2021	Andel	2020	Andel	2019	Andel
Disposisjonsfond og kulturfond	-73 061	29 %	-51 516	25 %	-26 368	18 %
Bundne driftsfond	-45 729	18 %	-45 751	22 %	-34 219	23 %
Ubundne investeringsfond	-3 716	1 %	-3 816	2 %	-2 907	2 %
Bundne investeringsfond	-10 864	4 %	-9 711	5 %	-10 021	7 %
Endr. i regnskapsprin. som påvirker AK (drift)	1 870	-1 %	1 870	-1 %	1 870	-1 %
Endr. i regnskapsprin. som påvirker AK (investering)	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0 %	0	0 %	-15 303	10 %
Regnskapsmessig merforbruk	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0 %	0	0 %	-909	1 %
Udekket i investeringsregnskapet	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Likviditetsreserve	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Kapitalkonto	-121 114	48 %	-95 084	47 %	-60 499	41 %
Sum egenkapital	-252 614	100 %	-204 008	100 %	-148 357	100 %

FINANSIELLE NØKKELTALL -

Dette er stort sett bundne fondsmidler, det vil si at bruk av fondsmidler er begrenset og kan kun benyttes til bestemte formål. Den frie fondskapitalen som disposisjonsfond og kulturfond, er en viktig buffer mot uforutsette forhold på inntekts- og utgiftssiden og som egenkapital for å redusere lånefinansieringen ved investeringer. Regnskapsmessig mindreforbruk i 2021 ble overført disposisjonsfondet.

Økonomiske handlingsregler

Kommunestyret har vedtatt økonomiske handlingsregler for Kautokeino kommune. Handlings- og økonomiplaner innrettes med sikte på reell styring etter følgende økonomiske måltall:

1. Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6 % av brutto driftsinntekter
2. Netto driftsresultat skal økte og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75 % av kommunens brutto driftsinntekter.
3. Lånegjeld, unntatt lån tatt opp til videre utlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden ikke ligge over 65 % i prosent av brutto driftsinntekter

Formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan -og budsjettprosessen. Kommuner med sunn økonomi og et godt økonomisk handlingsrom vil kunne møte innstramminger eller uforutsette hendelser ved å redusere driftsresultatet eller bruke av reserver, uten at det får direkte konsekvens for tjenestetilbudet.

Nøkkeltallene signaliserer en negativ utvikling i økonomisk handlefrihet i kommunen.

Selv om disposisjonsfondet er innenfor handlingsreglene tilsier nøkkeltall for netto driftsresultat og gjeldsgrad at driften er bygd på bruk av tidligere avsetninger, som disposisjonsfond. I realiteten betyr det at kommunen ikke klarer å finansiere de løpende driftsutgiftene med løpende driftsinntekter, en utvikling som ikke vil være økonomisk bærekraftig på sikt.

Handlingsregel 1 - disposisjonsfond

Disposisjonsfondet pr 31.12.2021 inklusiv regnskapsmessig mindreforbruk i 2021 utgjorde 72,5 millioner kroner. Kommunestyret har vedtatt å bruke netto kroner 13 113 542

fra disposisjonsfondet i 2022. I tillegg vil det i budsjettregulering i desember 2022 bli foreslått å bruke ytterligere kroner 991 653. Etter disse budsjettvedtakene og forslag til vedtak gjenstår kr 58 456 020 av disposisjonsfondet som ikke er disponert pr 28.10.2022. Den endelige størrelsen på disposisjonsfondet i 2022 vil ikke vært klart før regnskapet for 2022 avsluttes i februar 2023.

Handlingsregel 1

Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6% av brutto

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Brutto driftsinntekter	381 270	363 334	371 557	375 038	373 941	368 323
Disposisjonsfond 31.12	72 561	58 148	41 670	34 438	35 766	40 230
<i>Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>19,0 %</i>	<i>16,0 %</i>	<i>11,2 %</i>	<i>9,2 %</i>	<i>9,6 %</i>	<i>10,9 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>

FINANSIELLE NØKKELTALL -

For å finansiere driften i årene 2023-2026 planlegges det bruk av disposisjonsfond i årene 2023 og 2024. I perioden 2025 og 2026 avsettes det midler til disposisjonsfondet. Kommunen vil i økonomiplanperioden ha et disposisjonsfond i tråd med vedtatte handlingsregler.

For å få et reellt bilde av kommunens frie midler er det viktig å ta hensyn til premieavviket. Deler av disposisjonsfondet stammer fra akkumulerte positive premieavvik. Det betyr at deler av disposisjonsfondet ikke stammer fra reelle innbetalinger, men kun fra regnskapsteknisk inntektsføringer knyttet til pensjon. Beløp som viser utsatt utgift og vil redusere disposisjonsfondet i årene fremover. Balanseført akkumulert premieavvik pr 01.01.2022 utgjorde 41,2 millioner kroner. Dette er størrelser som ligger i tidligere års mindreforbruk som er satt inn på disposisjonsfond, midler som reduserer faktiske frie midler. Dermed vil det reelle måltallet være mindre.

Handlingsregel 2 – Netto driftsresultat

Nøkkeltallet viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til netto finansutgifter, det vil si netto renter, netto avdrag samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat er et uttrykk for hva kommunen kan bruke til finansiering av investeringer eller avsetning til senere bruk. Det viser også om kommunen klarer å finansiere løpende utgifter med løpende inntekter og uttrykker om kommunens drift er økonomisk bærekraftig.

Handlingsregel 2

Netto driftsresultat skal trappes opp og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75% av brutto driftsinntekter årlig.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat (negativt tall er merforbruk)	22 255	-13 122	-17 825	-8 270	-213	2 403
Brutto driftsinntekter	381 270	363 334	371 557	375 038	373 941	368 323
<i>Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>5,8 %</i>	<i>-3,6 %</i>	<i>-4,8 %</i>	<i>-2,2 %</i>	<i>-0,1 %</i>	<i>0,7 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>

Økonomiplan viser at kommunen ikke klarer å oppnå handlingsregel 2 og må finansiere driften med tidligere avsetninger.

Handlingsregel 3 – gjeldsgrad

Gjeldsgrad viser forholdet mellom brutto lånegjeld og brutto driftsinntekter eksklusive finansinntekter, og er et nøkkeltall for kommunens handlefrihet. Nye låneopptak til egne investeringer på kr 142,601 millioner i 2022 og kr 15,550 millioner i 2023, samt årlige låneopptak på kroner 10 millioner i startlån er tatt med i beregningen. I nøkkeltallet rentebærende gjeld er lån knyttet til startlån og selvkostområdene tatt ut. For sammenligningens skyld er driftsinntekter fra selvkostområdene tatt ut og brutto driftsinntekter viser alle driftsinntekter utenom inntekter fra selvkostområdene. Kommunen vil i økonomiplanperioden ha en gjeldsgrad som strider med vedtatt handlingsregel.

FINANSIELLE NØKKELTALL -

Handlingsregel 3 :

Lånegjeld, fratrukket videreutlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre maksimalt 65% av brutto driftsinntekter.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lånegjeld	358 296	469 840	448 388	426 617	405 915	385 797
Brutto driftsinntekter	381 270	363 334	371 557	375 038	373 941	368 323
<i>Lånegjeld i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>94,0 %</i>	<i>129,3 %</i>	<i>120,7 %</i>	<i>113,8 %</i>	<i>108,6 %</i>	<i>104,7 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Rentebærende gjeld	333 544	437 382	417 412	397 145	377 874	359 145
Brutto driftsinntekter eks. selvkost	364 391	346 069	353 781	357 262	356 165	350 547
<i>Rentebærende gjeld i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>91,5 %</i>	<i>126,4 %</i>	<i>118,0 %</i>	<i>111,2 %</i>	<i>106,1 %</i>	<i>102,5 %</i>

Enhet for kommunedirektørens stab og politisk nivå

Status og utfordringer

Beskrivelse av dagens virksomhet

Politisk og administrativ ledelse inngår i denne enhetens tjenesteområder.

Kommunestyret er folkevalgt og kommunens øverste styringsorgan. Kommunestyret har delegert til kommunedirektøren ansvaret for hele kommunens virksomhet. Kommunedirektøren er i ny kommunelov gitt det løpende personalansvar for den enkelte ansatte, i tillegg til ansvaret for å forberede saker til politisk beslutning og iverksette politiske vedtak. Arbeidsgiver og personalpolitikk er fremdeles kommunestyrets ansvar, men det løpende personalansvar ligger hos kommunedirektøren.

I kommunedirektørens stabs budsjettområde inngår blant annet:

- All politisk aktivitet
- Strategisk plan- og utviklingsarbeid
- Budsjett- og økonomistyring
- Digitalisering
- Næringsrettet utvikling
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Lønn og personal inkl. overordnet internkontroll/HMS
- Servicetorg m/ utvalgssekretariat
- Oversette- og tolketjeneste

Kommunedirektørens stab

Kommunedirektørens stab skal ivareta det overordnede regelverket og levere støttefunksjoner til enhetene og politisk nivå

Støttefunksjon er produksjon som ikke vises, men som er nødvendig for at kommunen skal gå rundt. Kommunen skal yte velferdstjenester til kommunenes innbyggere og da er naturlig nok produksjon av velferdstjenester sentralt i prioriteringen av kommunens ressurser. Staben tilbyr støttefunksjoner som i den sammenheng får en underordnet betydning. Uten tilstrekkelige gode støttefunksjoner vil det være vanskelig å drifte som en egen selvstendig kommune, så ivaretagelse av støttefunksjonene er prisen vi må betale for fortsatt å være Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune.

Vi er inne i et 3-årig effektiviseringsprosjekt, «Mii čavget suittid – vi tar grep», hvor målet er å effektivisere driften, det er i denne prosessen viktig å huske at ved store besparelser i staben vil gå ut over muligheten til å gi god støtte til enheter, politikere og innbyggere. Framtidig tjenestebehov tilsier at kommunen må omprioritere bruken av midler. Utfordringer fremover vil være å balansere ressurser mellom støttefunksjoner og tjenestebehovet i enhetene.

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

Stabs- og støttefunksjonen skal bidra til bedre saksbehandling og oppfølging i alle enheter. Saker på overordnet nivå skal ivaretas av kommunedirektørens stab, med bakgrunn i det er stillingen som saksbehandler igjen besatt. Stillingen vil også ha overordnet koordinerings ansvar for kommunale anskaffelser, et veldig stort og sammensatt område, strengt regulert av lovverket.

Servicetorget

Servicetorget består av sentralbord, skranke, utvalgssekretariat, arkiv, språk og tolketjeneste, lese- og skrivehjelp til samer,

Servicetorget er en felles dør inn til flere kommunale tjenestetilbud, og bidrar til bedre samordning og større tilgjengelighet for innbyggerne.

For å styrke tjenestetilbudet har vi utvidet servicetorget med en stilling som lese- og skrivehjelp for eldre samer, med tilskudd fra Sametinget.

Vi ønsker hele tiden å utvikle tjenestenivået på servicetorget slik at de kan ivareta flere av henvendelsene fra innbyggere og andre.

Det har vært kapasitetsutfordringer på språk og tolketjenester det siste året. Vi har fremdeles utfordringer på området og pr i dag er språkressursen ikke fullt ut bemannet.

Strategisk plan- og utviklingsarbeid

Mange kommunale planer er gamle og henger ikke sammen slik dagens lovgivning krever. Blant annet skal kommuneplanens samfunnsdel fornyes ved hvert kommunevalg, dvs må prosessen starte snarest og ferdigstilles våren 2024. Pr i dag har kommunen ingen kompetanse på samfunnsplanlegging.

Det er foreslått styrking av ressurser til strategisk plan og utviklingsarbeid. En slik planressurs vil gjøre kommunen bedre rustet til å møte de fremtidige utfordringer kommunen står overfor og vil kunne gi et mer samordnet og oppdatert kommunalt planverk på sikt. Alle andre sektor- og delplaner skal ta utgangspunkt i den oppdaterte samfunnsdel og koordineres av planressursen.

Selv om vi får inn en ansatt med plan kompetanse vil ikke utfordringene løst over natta. Plan- og utviklingsoppgavene er langsiktige og krever stor deltakelse fra enhetene og innbyggerne.

Næringsrettet utvikling

Kautokeino kommune er en omstillingskommune og det er opprettet et eget selskap, Ovddos AS, som har fått ansvaret for omstillingsprosessene.

Ovddos AS er godt i gang med arbeidet og rapporterer til kommunestyret om økt sysselsetting og gode resultater ihht årsrapport fremlagt for kommunestyret i april 2022. Ovddos AS har fått positiv oppmerksomhet og er blant annet nevnt i stortingsmelding om samisk næringsutvikling.

Kommunen har et næringsfond som tilfører årlige midler fra Fylkeskommunen og inntekt fra konsesjonsavgift. I perioden vi er omstillingskommune tildeler ikke Fylkeskommunen midler til fondet.

Det tildeles heller ikke næringstilskudd fra det kommunale næringsfondet i omstillingsperioden. Næringsrettede tiltak blir henvist til Ovddos AS.

Kommunen har en samarbeidsavtale med Sápmi næringshage og betaler dem et årlig tilskudd. Næringshagen ivaretar rådgivning på førstetjenestenivå til næringslivet.

Kommunen har ikke en oppdatert næringsplan, arbeidet med planen skal starte så fort som mulig og en vedtatt plan bør være på plass i god tid før omstillingsperioden er over. Når vi mangler en vedtatt plan er utfordringen at vi ikke har en strategisk plan for hvordan næringslivet skal utvikles i vår kommune. Mange av målene i dagens samfunnsdel er basert på en slik plan, det er derfor vanskelig å oppnå satsningsområdet: «Næringsutvikling og verdiskapning» og flere av FN's bærekraftsmål, som vi har plikt til å ivareta.

Ovddos AS skal gjennomføre et prosjekt som heter: «Næringsvennlig kommune». Forstudie er gjennomført i 2022, så vil et forprosjekt starte som følges opp med selve prosjektet. Målet er at Kautokeino skal bli en næringsvennlig kommune.

Digitalisering

Flere og flere oppgaver blir digitalisert og vi ser at behovet for å bygge en god IKT infrastruktur. Digitalisering er et viktig verktøy i effektiviseringsarbeidet. Staben har ansvar for koordinering av kommunens digitalisering. Det skjer mye på dette området og det krever store ressurser for å klare og gjennomføre nødvendige effektiviseringstiltak. I den forbindelse er det ansatte en fagleder IKT som skal ha oversikt over tverrsektorielle prosesser og prosjekter.

En digitaliseringsprosess er mest vellykket når man kan sette av nok ressurser til å implementere de nye systemene. Der er staben dessverre ikke i dag og får dermed ikke de ønskede gevinstene av digitaliseringen. Selv om det er ansatt en fagleder for IKT, har tjenesteenhetene ikke nok ressurser, og må hele tiden hoppe videre til løpende oppgaver uten å få tid og mulighet til å innføre de nye endringene på en god nok måte. Digitaliseringsprosesser er ikke bare det innkjøpte verktøyet/programvaren, men også en stor omstilling både for de ansatte, politikerne og våre innbyggere. Hvis kommunen skal lykkes med digitaliseringsprosessene må brukerne også bli mer digitale, dette er en overgangsperiode inntil vi alle blir mer vant med de digitale løsningene. Vi er mange som går i vår fysiske postkasse, men husker vi å sjekke digipost jevnlig?

Personal og lønn

Fagmiljøene er små i vår kommune og det er vanskelig å rekruttere til fagstillinger. Vi står overfor store utfordringer i årene fremover i forhold til prioritering av oppgaver og ressurser. Utfordringen blir ekstra krevende fordi vi må konkurrere om de samiske fagressursene. Konkurransesituasjonen presser lønnsnivået opp og utfordrer prioritering av midler mellom de forskjellige kommunale tjenesteområdene. Kautokeino kommune har en visjon om å være veiviser i Sápmi og tilby alle tjenester på samisk, det koster derfor mye at disse også må leveres på norsk.

Som følge av at det har vært for lite ressurser på lønn er mer av ressursene fra personal overført til lønn. Hovedmålet er å redusere sårbarheten ved lønn, i form av at lønningskompetansen kun har vært ivaretatt av en ansatt.

Etterslep av oppgaver innenfor ansvarsområdet lønn har vært stort og omprioriteringen har gitt oss mulighet til å ta tak disse, som løpende oppfølging av sykepengerefusjoner.

Vi ser enda at det blir lite tid til overordnede personaloppgaver slik som kompetanseplaner, oppdatering reglementer, oppfølging og opplæring av enhetene etc.

Økonomi og rapportering

Innfordringsarbeidet har hatt prioritet de siste par årene og vi ser i dag at kommunale krav innfordres løpende.

Innfor økonomi har rapporteringskravene økt uten at ressurser er tilført tilsvarende. Økt rapporteringsansvar og store investeringsprosjekt medfører økt behov for økonomisk kontroll og oppfølging av bruk av midler.

Vanlig utføring av kontrollfunksjonen er et samarbeid mellom enheten og staben. Når det ikke er tilstrekkelig ressurser i staben til å ivareta økonomifunksjonen legges det større press på enhetene og det går ut over deres tjenesteproduksjon.

Ivaretagelse av de grunnleggende økonomifunksjonene går også ut over det overordnede ansvaret som skal ivaretas av staben.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Staben har det overordnede ansvaret for at kommunen har en overordnet beredskapsplan og at det er gjennomført overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser.

Kravet i forhold til samfunnssikkerhet og beredskap er at vi skal ha en overordnet beredskapsplan og overordnet ROS-analyse, dette har vi hatt de siste årene. Statsforvalter foretar et årlig tilsyn og vi har ikke fått benevnelsesverdige avvik etter tilsyn.

I forbindelse med pandemien har vi fått prøvd ut hvordan kriseledelse, beredskapsplan og gjennomføring av tiltak har fungert i forhold til beredskap. Dette viser seg at kommunens system i det vesentlige fungerer.

Satsingsområder

Staben vil fortsette å jobbe for å være veiviser i Sápmi i alle sammenhenger. Bærekraft, digitalisering og fremtidsrettete tjenester innen våre enheter er en forutsetning for å være en kommune, en administrasjon som står seg i årene som kommer. Vi fortsetter arbeidet med å gjøre vår administrasjon bedre.

En god gjennomføring av det 3-årige effektiviseringsprosjektet vil sikre at kommunen fortsatt fokuserer på å være drivverdig og vil bidra til å ivareta en økonomisk handleevne over tid.

Digitalisering vil fortsatt være et viktig satsingsområde.

Fokus på mer helhetlig planlegging og styring. Satsing på at ny planressurs vil gi gode resultater.

Oppfølging og økt fokus på områder som anskaffelser, vernetjenesten, internkontroll, HMS og forsvarlig drift av sak- og arkivsystemene. Staben ser behov for å ta en aktiv rolle i forhold til økt samarbeid for å kunne nå kommunens felles mål og sette fokus på FN's bærekraftsmål i organisasjonen.

Utvikling i befolkning og befolkningssammensetning påvirker ikke staben direkte, men utviklingen vil ha noe å si for hvilket nivå stab og støtte skal kunne legge seg på.

Delplaner og temaplaner

Oversikt over vedtatte planer:

- Overordnet beredskapsplan
- Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse
- Eierskapsmelding
- Tospråklighetsplan – utviklingsdelen av tospråklighetsmidler som sendes Sametinget
- Årlig virksomhetsplan og detaljerte årsplaner for tjenestene i staben
- Økonomiplan og handlingsprogram
- Lønnspolitisk plan
- Arbeidsgiverpolitisk plan
- Kommunikasjonsstrategi
- Finansreglement
- Økonomireglement
- Økonomiske handlingsregler
- BK-plan (Bevare og kassere innenfor arkivtjenesten)
- Arkivplan (arkivplan.no)

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

Mål og tiltak for perioden 2023-2026

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Måлиндikator	Budsjett	D/I/	2023	2024	2025	2026
SD 1.2 FN17	Igangsetting av kommuneplanens samfunnsdel	Oppdatert plan	2 mill	D	1mill	1mill	0	0
SD 1.2, j	Årlig revidering av plan for samfunns-sikkerhet og beredskap	revidert plan	400 000	D	100'	100'	100'	100'
SD 1.2, k)	Utarbeidelse av profilhåndbok	Ferdig håndbok	20 000	D	20'	0	0	0
SD 3.2, a) FN 3	Folkehelse i plan, innbaking i planer	Innbakt i samfunnsdel og eventuelle andre planer	0	D	0	0	0	0
SD 4.1, a)	Kommunestyresaker skal foreligge på begge språk	Antall saker som ikke foreligger på 2 språk	4.8 mill	D	1.2	1.2	1.2	1.2
SD 4.1	Tolking på kommunestyret	Hvis vi ikke får tak i tolk	400 000	D	100'	100'	100'	100'
SD 4.1	Innhold på hjemmesiden på 2 språk	Antall sider som er på 1 språk	400 000	D	100'	100'	100'	100'
SD 5.1 SD 5.3 FN11 FN 9	Næringsvennlig kommune – Ovddos gjennomfører prosjekt	Startet med tiltak i planen	Innenfor rammene til Ovddos as					
SD 5.3 FN 8 FN11 FN12	Økt mulighet for lokalt næringsliv til Delta i leveranser til kommune, ved endrede retningslinjer for anskaffelser	Økt handel fra lokale leverandører	?	D	?	?	?	?
SD 5.3,b FN11 FN 9 FN 8	Utarbeide næringspolitisk handlingsplan	Handlingsplan vedtatt	600 000	D	150'	150'	150'	150'
SD 6.1 FN 3	Kunngjøre alle stillinger med forskjellige krav om kunnskaper i samisk språk	Antall stillinger som ikke er kunngjort med krav om	200 000	D	50'	50'	50'	50'

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

		kunnskap i samisk språk							
SD 6.2	Sjette mulighet for velkomstbrev til nye innbygger i kommunen, og gjennomføre hvis mulig	Oppstartet ordning Antall utsendte brev	?	D	?	?	?	?	?
SD 6.3 FN 3 FN 8	Gjennomføre innbyggerundersøkelse for å kartlegge brukeropplevelsen/kundetilfredshet	Gjennomført undersøkelse Resultat av undersøkelse	?	D	?	?	?	?	?
SD 6.4 FN 8	Medarbeiderundersøkelse i 2023	Gjennomført undersøkelse	?	D	?	?	?	?	?
SD 6.4 e FN 5 FN 8	Utarbeide likestillingsplan	Ferdig plan, vedtatt i 2025	100 000	D	0	100'	0	0	0

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

1. Økonomisk og strukturell omstilling
2. Tjenestekvalitet
3. Samarbeid
4. Samisk (fra samfunnsdelen)

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D/I/	2023	2024	2025	2026
1	Reiseregning – full elektronisk	Innført modul		D	X			
1	Innføre ERP kommune	ERP-kommune tatt i bruk		D		X		
1	Vurdere innføring av helhetlig system for virksomhetsstyring	Vurdering gjennomført		D	x			
2	Effektiviseringsprosjekt – hver tjeneste skal ha vurdert minimum 2 tjenester som kan effektiviseres	Antall endringer – gjennomført		D	X	x	X	x
2	Digitalisering av lønningsbilag	Gjennomført og tatt i bruk		D	x			
2	Internkontrollsystem	Innført og tatt i bruk		D	X			
2	Stabens akseptkriterier må utarbeides	Ferdige akseptkriterier		D	x			
2	Kartlegging av kompetanseøkningsbehov	Gjennomført		D	x			

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

3	Vertskommunesamarbeid med Alta innen IKT	Avtale inngått		D	X			
3	Vurdere samarbeid på lønn, plan og eventuelt andre områder med andre kommuner	Samarbeidsavtaler inngått		D	X			
4	Mer fokus på samisk språk, både muntlig og skriftlig	Detaljerte mål i virksomhetsplan – som vil være målbare		D	x			

ENDRINGER

Tiltak som er redusert i budsjettforslaget fra enheten:

- Konsulentmidler kr 500 000
- Tap på fordringer kr 400 000

Nye tiltak som ligger i budsjettforslaget fra enheten:

- Midler til gjennomføring av kommunevalg
- Ansettelse av plankompetanse
- Ansettelse av fagleder IKT

Økonomiske rammer

Kommunedirektørens stab har i løpet av 2022 fått følgende tillegg fra disposisjonsfondet, som det er vanskelig å finne dekning for innenfor tildelt ramme for 2023:

Finnmarksløpet kr 35 000, Sápmi næringshage kr 300 000, Egenandel 3-årig effektiviseringsprosjekt kr 340 000, kommuneplanlegger i engasjement kr 500 000 (1 mill. over 2 år), kommuneplanleggerstilling kr 700 000, Totalt kr 1 875 000

Driftsbudsjett

Styrings organer:

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter	-38 000	-58 000	-58 000	-58 000	-58 000
Utgifter	3 941 946	4 528 764	4 528 764	4 528 764	4 528 764
Netto ramme	3 903 946	4 470 764	4 470 764	4 470 764	4 470 764

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

Styringsorganer består av politisk nivå og utgifter til kontrollutvalg og revisjon. Annen hvert år er det valg og da øker området med omtrent kr 250 000. Videre øker godtgjørelsene i takt med økning av Stortingsrepresentantenes godtgjørelser. Lokale godtgjørelser er prosentvis av disse.

Kommunedirektørens stab:

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter	-13 448 200	-12 480 000	-12 480 000	-11 830 000	-4 500 000
Utgifter	40 535 288	39 472 867	39 522 867	38 382 867	31 052 867
Netto ramme	27 087 088	26 992 867	27 042 867	26 552 867	26 552 867

I kommunedirektørens stab er de største endringene at det er lagt inn stilling som kommuneplanlegger og fagleder IKT. To viktige stillinger vi ser vi ikke kan klare oss uten hvis vi skal være en egen kommune. Det er også budsjettert med midler til å engasjere konsulent til oppdatering av kommuneplanens samfunnsdel.

Reduksjonene er gjort litt over alt, både kursmidler og lignende. Det er to store reduksjoner, budsjettene for konsulentmidler er redusert med kr 500 000 og tap på fordringer er redusert med kr 400 000. Videre er det omtrent ikke budsjettert med bruk av næringsfondet med bakgrunn i at vi har omstillingsmidler så lenge vi er en omstillingskommune.

Det er en del usikkerheter som ikke er avklart ved utarbeidelse av budsjett for 2023, blant annet flytting av sak- og arkivsystemet til skyen, flytting av våre servere til Alta kommune, flytting av lønn og regnskapssystem i 2023 mm. Disse vil måtte avklares i budsjettreguleringer, men resultatene vil bli billigere drift når alt er i orden. Dette krever imidlertid blant annet et bedre nettverk som vi har budsjettert med investeringsmidler til.

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter	-2 000 000	-4 500 000	0	0	0
Utgifter	2 000 000	4 500 000	0	0	0
Netto ramme	0	0	0	0	0

Kommunestyret har vedtatt i forbindelse med digitaliseringsstrategien at det skal budsjetteres 8 mill til digitalisering i perioden fra 2017 og inntil dette er gjennomført.

ENHET FOR KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ

-

I 2023 vil kommunen få behov for oppgradering av nettverket. Det vi har i dag er gammelt og lite funksjonelt. Vi må derfor investere for mellom 4 – 5 mill. for å få et nettverk etter dagens standard. Resten av digitaliseringsmidlene som ble avsatt budsjetteres derfor i 2023 til en slik investering og oppgradering.

Enhet for kultur og oppvekst

Status og utfordringer

Positive sider:

- Ny skole på Kautokeino tettsted
- 95 % av grunnskoleelevene har samisk som 1.språk
- Samisk er hoved/driftsspråk i kommunens barnehager
- Ved PP-tjenesten er alle ansatte tospråklige, samisk- og norsk
- 90 % av ansatte er tospråklige, samisk / norsk

Utfordringer:

- Demografi viser at barnetallet synker, men prognosetall fra de tre siste skoleårene viser at elevtallet har økt med 12 elever.

Skoleår	Elevtall
2021-22	369
2020-21	360
2019-20	357

- Mangel på fagarbeidere
- Mangel på læremidler

Satsingsområder:

- Styrke kompetansen til fagarbeidere
- Styrke bruk av samisk språk i tjenestene
- Skaffe fagarbeidere som har samisk- og kulturkunnskap til alle tjenester
- Kompetanseløft for lærere
- Styrke elevers kunnskapsgrunnlag for matematikk, samisk og norsk
- Flytte Máze barnehage til Máze skole, oppvekstsenter
- Samle alle barnehager på Kautokeino tettsted til en barnehage. Finne en god løsning/bygning slik at det ikke bygges en stor barnehage.
- Mindre sykefravær
- Sette fokus på spesialundervisning, gi mindre spesialundervisning, mer tilrettelagt undervisning
- Kutte en lærerstilling på Máze skole. Ved Máze skole er det 2,6 elever for hver lærer og ved Kautokeino skole er det 7,5 elever for hver lærer

Forventinger fra staten:

- Ny barnevernlov
- Ny oppvekstreform

Fremtiden:

ENHET FOR KULTUR OG OPPVEKST -

Barnetallet synker i kommunen, det er mindre barn i barnehager og skolen. Det medfører at det ikke er behov i fremtiden å ha en like stor lærerstab som vi har i dag på grunnlag av elevtallet. at det i fremtiden ikke er behov for lærerantallet

Hvert år framover må kultur- og oppvekst bruke 2,5 millioner mindre, frem til enheten har spart 16 millioner.

Delplaner og temaplaner

- Kompetanseplan til lærernes etterutdanning
- Barnehagerammeplan
- Samiske læreplaner
- Trygg i Kautokeino
- «Anleggs – og idrettsplan»
- «Verdensarv – og Struvemeridian forvaltningsplan»
- Kultur minneplan
- Oppvekstplan
- Handlingsplan trygt og godt skolemiljø
- "Forsvarlig system "13-10 Kautokeino kommune"x

Mål og tiltak for perioden 2023-2026

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Målindeikator	Budsjett	D/I/	2023	2024	2025	2026
2.1.1	En stor barnehage.	Barnehagesøknader og tildelinger			x	x	x	x
2.2	- Ny grunnskole på Kautokeino tettsted - Oppvekstsenter i Máze. Flytte barnehagen til skolen.	- Mindre sykefravær - Mindre mobbing - Flere fullfører videregående og høyere utdanning - Bedre karakterer			x	x	x	x
3.2/4.4	Kulturskoletilbud	- Unge kommer tilbake til Kautokeino kommune			x	x	x	x

ENHET FOR KULTUR OG OPPVEKST -

		- Mindre rusmisbruk						
	Bruke samisk i alle arenaer	Samiskkompetanse skal være synlig i alle møter			x	x	x	x

Forslag til endring

Tiltak som er foreslått til budsjettforslaget:

- Avslutte støtte RDM
- Avslutte støtte til Musikkfestivalen
- Avslutte kulturfondet
- Avslutte støtte til diakonstillingen
- Avslutte støtte til Aktivitetssenteret

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-28 450 520	-32 667 623	-35 842 623	-34 801 623	-34 801 623
Utgifter	109 131 598	111 158 483	109 984 133	104 346 378	103 295 116
Netto ramme	80 681 078	78 490 860	74 141 510	69 544 755	68 493 493

Utgifter:

- 1 lærerstilling kuttet ved Máze skole, 700 000,-
- 1 million mindre i barnevernet, færre fosterhjem
- Støtte til private barnehager redusert med 1 million
Til sammen 2,7 millioner

Inntekter:

- I fjernundervisningen er inntekten økt med 611 610,-
- Språkprosjekter økt med 64 000,-
- 2,6 millioner tillegg "Gratis barnehage i tiltakssone"
- 492 000,- til barnevernreformen
Til sammen 3 767 610,- økte inntekter

Enhet for helse og omsorg

Status og utfordringer

Enhet helse og omsorg består av:

Administrasjon helse og omsorg: Kommunalleder, virksomhetsleder helse, virksomhetsleder omsorgssenter, virksomhetsleder hjemmetjeneste, virksomhetsleder sykehjem, kommuneoverlege, sekretær, 2 saksbehandlere og demenssykepleier.

Helse	Hjemmetjeneste	Omsorgssenter	Sykehjem	Oppdragstakere
Helsestasjon/jordmor	Hjemmesykepleien	Omsorgsboliger for funksjonshemmede	Langtidsplasser	BPA/KPA
Fysioterapi/ergoterapi	Bokollektiv	Eksterne tjenester	Korttidsplasser	Støttekontakter
Legetjenesten	Ambulerende vaktmestertjeneste		Sykestueplasser	Privat avlastning
Psykiskhelsetjeneste	Hjelpemidler		Kjøkken	Omsorgslønn
Psykologtjenesten	Hjemmehjelp		Kreftomsorg	Avlastning
	Dagtilbud for hjemmeboende med demenssykdom			

Enhet helse og omsorgs visjon er å kvalitetssikre de helsetjenestene som gis og påse at dette blir faglig dokumentert. Vi vil også kvalitetssikre at den pleie som blir gitt, gis på individnivå, slik at vi har fokuset på den enkelte bruker/pasient og at personsentrert omsorg innarbeides i vår omsorgsstruktur og er basert på lokale forhold og samisk kultur.

Styrking av primærhelsetjenesten er et viktig satsingsområde for samhandlingsreformen. Det vil i fremtiden være både en klarere pasientrolle og en ny fremtidig kommunerolle. Kommunen må møte disse utfordringene med nødvendig kompetanse. Enheten skal i gang med å utforme en kompetanseplan, slik at vi ser hvilken kompetanse vi har behov for i fremtiden, og eventuelt rekruttere/ videreutdanne personell.

Det er utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde helsepersonell. Stabiliserings tiltak for helsepersonell på alle nivå bør opprettholdes/videreføres. Enkelte områder hvor det er spesielle rekrutteringsutfordringer bør man vurdere å sette inn nye rekrutteringstiltak. Det er viktig å se på stabilitet over lengre tid. Det å opprettholde tilbud i samfunnet, som bolig, barnehage, skole og andre fritidstilbud vil være med på å rekruttere og stabilisere helsepersonell.

Enhet helse- og omsorg har døgndrift på alle avdelinger året rundt og vi ser at vi er avhengig av støttefunksjoner fra andre enheter for å ha en optimal drift og levere helhetlig og god kvalitet på tjenestene.

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

Kautokeino kommune vil få utfordringer med en eldre befolkning fra ca. 2025.

For å sikre en bred involvering, eierskap til utfordringsbildet og et bredt politisk og innbyggerforankret perspektiv til den omstillingsprosessen som Kautokeino må gjennom, så har kommunestyret i henhold til kommunelovens §5-2 oppretter et kommunalt oppgaveutvalg bestående av 4 folkevalgte og 3 innbyggere i Kautokeino kommune. Utvalget skal i april 2023 fremme et forslag til kommunestyret i Kautokeino om hvordan kommunen best kan møte disse utfordringene med hensyn til å sikre brukerne gode tjenester, utført av kompetent og samisktalende personale, til en kostnad som er bærekraftig.

Reformen «Leve hele livet», skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.

Helse og omsorg har satt i gang en arbeidsgruppe bestående av ansatte fra flere avdelinger. Hensikten er å få samme rutiner for journalføring og at journaloppsettet blir likt for hele enheten. For å få utnyttet pasientjournalssystemet til det fulle og for å implementere nye dokumentasjonsmåter i praksis på tvers av avdelingene, kreves det ressurs som jobber med dette. Dette vil over tid føre til effektivisering og økt kvalitet på tjenesten.

KS E-komp bygger videre på erfaringene som er opparbeidet gjennom KomUT. e-Helse rådgiver ved helse og omsorg deltar i KS kompetansenettverk for e-helse. Hensikten er å hjelpe kommunesektoren med å ta i bruk nasjonale e-helseløsninger. Kompetansenettverket er et kommunalt nettverk bestående av koordinatorene fra alle deler av landet. Kompetansen er bred og ivaretar både helse-, ledelses- og ikt-faglige interesser. De fleste i nettverket har lang fartstid med denne type utviklings- og implementeringsarbeid. Nettverket er opptatt av å se helhetlig på helsesektorens behov for samhandling og digitalisering, men har et særskilt ansvar for å ivareta kommunenes interesser både nasjonalt og regionalt. Nettverket brukes i utstrakt grad til rådgivning og deltakelse i nasjonale aktiviteter innenfor e-helse, samt i utbredelsen av de nasjonale løsningene. E-Helserådgiver er 100% ansatt i kommunen og kommunen får refundert 50 % av lønnsutgifter fra KS E-komp. e-Helserådgiver følger opp alle Finnmarks kommuner i forhold til å implementere nasjonale løsninger i kommunene.

Enhet helse- og omsorg har begynt prosessen med implementering av heltidskultur. Dette med tanke på at mye deltidsstillinger i kommunen påvirker kvaliteten på tjenestene for brukerne. Små stillinger gir også lite forutsigbarhet for de ansatte og for arbeidsgiver. En virksomhet som satser på heltidskultur har lettere for å trekke til seg kompetent arbeidskraft og beholde den. Heltid gjør det lettere å utvikle gode fagmiljøer og å tilby helhetlige tjenester av god kvalitet.

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

Ved budsjettering og planlegging av helse og omsorgstjenester i 2023 og framover er det en del usikkerheter knyttet til hvilket tjenestebehov man må gi til befolkningen i kommunen. Det er en del ting man ikke kan kalkulere som for eksempel nye tilflyttere som har krav på helsetjenester, tjenestebehovet for dem som allerede mottar tjenester kan endre seg, vederlag for langtidsplasser ved sykehjemmet er avhengig av pasientens inntekt, man kan heller ikke planlegge uforutsette hendelser/ ulykker som kan forårsake store utgifter som følge av økt tjenestebehov.

Delplaner og temaplaner

Noen av planene er ferdige og vedtatt mens andre skal utarbeides eller oppdateres.

- Plan for demensomsorg (Planperiode 2015-2025)
- Plan for kreftomsorg (2020 -2024)
- Plan for habilitering og rehabilitering
- Veileder for tildeling av helse og omsorgstjenester
- Helhetlig helse og omsorgsplan
- Smittevernplan
- Kompetanseplan for helse og omsorg

Mål og tiltak for perioden 2023-2026

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Nr.	Tiltak	Mål indikator	Budsjett	Tid l.	2023	2024	2025	2026
SD 1.1 a)	Skape attraktive arbeidsplasser	Ingen vakante stillinger	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Heltidskultur/ årsplanlegging oppstart	Øke antall 100 % stillinger	Innenfor dagens ramme	X	X	X		
SD 1.1 b)	Gode helse og omsorgstjenester for befolkningen	Bruker undersøkelser	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 1.1 c)	Kartlegge framtidig tjenestebehov ved helse og omsorg	Kapasitet til å møte framtidens tjenestebehov	Ekstramidler fra kommunestyret	X	X			

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

SD 2.4 a)	Samisk sykepleierutdanning	Praksisplasser til studenter	Innenfor dagens rammer	X	X	X	X	X
	Læringsbedrift	Antall som tar fagbrev	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.1 b)	Samisk tillegg til sykepleiere og leger.	Lønn	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Oppsøke høyskoler og universiteter for å rekruttere helsepersonell	At ferdig utdannede velger å komme til Kautokeino for å arbeide	Søke eksterne midler	X	X	X	X	X
SD 3.1 c)	Helsefagarbeiderutdanning	Legge til rette for kompetanseheving ved siden av jobb.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	ABC skoler innenfor spesialfelt, rus, psykiatri, PU og demensomsorg.	Legge til rette for kompetanseheving ved siden av jobb.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Vips opplæring, personsentrert opplæring rettet mot den enkelte pasient/bruker.	Legge til rette for kompetanseheving som en del av ordinært arbeid	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Tilrettelegg å motivere til å ta samisk språkkurs	Økt samisk kompetanseheving	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.1 d)	Inngå samarbeid for å utdanne flere med lokal tilknytning innenfor helsefag	Flere søkere til stillinger som utlyses	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.2 a)	Folkehelse i plan	Helsefremmen de planer skal ligge til grunn i alt planarbeid i helse og omsorg.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.2 b)	Veileder for tildeling av helse og omsorgstjenester.	Fornøyde pasienter og brukere dermed færre pasientklagesaker.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

	Tildelingsteam	Tverrfaglig vurdering sikrer gode tjenester.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.2 c)	Helsestasjon og psykologtjenesten samarbeider med andre instanser.	Koordinert innsats rettet mot barn.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	IP koordinator	IP planer	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Barn som pårørende	Få rutiner på plass	Innenfor dagens ramme		X			
SD 3.3 a)	Kommunen er med i et prosjekt angående klinikk Alta for å få på plass enkelte sykehustjenester nærmere Kautokeino.	Kortere reisetid og lavere reiseutgifter.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Ambulerende team fra spesialist helsetjenesten	Antall fagfelt og konsultasjoner	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.3 b)	På grunn av den nye samhandlingsreformen utskrives pasienter tidligere fra spesialist helsetjenesten til primærhelsetjenesten. Dette medfører at primærhelsetjenesten må være mer rustet til å ta imot mer komplekse pasientgrupper. På grunn av dette må primærhelsetjenesten ha større bredde i fagkompetansen.	Rett kompetanse på rett sted.	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.4 a)	Oppdaterte og fungerende rutiner ved Helse og omsorg	Lite klager fra ansatte, pasienter og pårørende Bruker- og pårørendeundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Pårørendesamtaler	Dokumenteres i profil	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Samarbeidsmøter mellom de ulike tjenesteyterne	Bedre pasientflyt	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 3.4 b)	Kommunen vil legge til rette for at de som ønsker å bo hjemme får gjøre dette lengst mulig.	Styrke hjemmetjenesten	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

SD 4.1 a)	Samisk språktillegg til sykepleiere og leger	Lønnstillegg	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Fokus på samisk mat	Meny	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Dagtilbudet for personer med demenssykdom baserer alle aktiviteter og utflukter på samisk mat og kultur	Årsplan, ukeplaner	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Daglig drift bærer preg av samisk kulturforståelse	Årsplaner, ukeplaner	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	De fleste av de ansatte innehar samisk språk og kulturkompetanse	Ved ansettelsesprosesser ansettes personer med denne kompetansen	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 4.1 b)	Helse og omsorg søker om støtte for å videreutdanne våre ansatte som innehar samisk språk og kulturkompetanse	Økt kompetanse	Eksterne midler	X	X	X	X	X
SD 4.2 c)	Oppfordrer barn, unge og voksne til å være aktive innenfor idrett.	Folkehelseundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 4.5 a)	Helse og omsorg er positiv til at lag og foreninger kan skape aktivitet ved de enkelte avdelinger	Besøktjenester og andre aktiviteter	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 4.5 b)	Årlige samarbeidsmøter med lag og foreninger	Møtereferater og tiltaksplaner	Innenfor dagens ramme		X	X	X	X
SD 5.1 c)	Helse og omsorg legger til rette så langt de lar seg gjøre slik at de ansatte kan delta i reindriften	Mer fornøyde ansatte	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 5.2 d)	Samarbeidsavtale med Kautokeino videregående og reindriftsskole om etablering av Helsefagarbeiderutdanning	Øke andel av fagutdannede	Innenfor dagens ramme				X	X
SD 5.3 a)	Helse og omsorg jobber for å øke andelen av mannlige ansatt	Andel menn i helse og omsorg	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.1 a)	Alle som henvender seg til helse og omsorg skal møte kompetente medarbeidere som kan kommunisere på samisk og norsk.	Andel klager	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

SD 6.1 b)	Helse og omsorg stiller krav til at velferdsteknologi skal være tilpasset samisk språk	Velferdsteknologi og snakker samisk	Eksterne midler og innenfor dagen rammer	X	X	X	X	X
SD 6.2 a)	Øke stillinger i takt med økt tjenestebehov og lovkrav fra myndigheter	Antall ansatte	Innenfor dagens ramme, økte midler fra kommunestyret	X	X	X	X	X
SD 6.2 b)	Skape attraktive arbeidsplasser	Befolkningsvekst	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.2 c)	Ha serviceinnstilte ansatte	Omdømme	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.3 a)	Tjenestene som gis er individbasert og innvilges etter den enkeltes behov jmf. lov og rammeverk	Antall klager	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.3 b)	Hjemmeside ansvarlige som holder den oppdatert	At hjemmesiden er oppdatert	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.3 c)	Imøtekommende og informative ansatte	Innbyggerundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Informativ hjemmeside	Innbyggerundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.3 d)	Helse og omsorg tilpasser tjenester etter behov	Klage saker	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.4 a)	Bidra til å skape interessante arbeidsplasser med utviklingsmuligheter.	Medarbeiderundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.4 b)	Bruke rett kompetanse på rett sted	Medarbeiderundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.4 c)	Sykefraværsoppfølging	Sykefraværstatistikk	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Treningsrom på Bákتهárji	Sykefraværstatistikk	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
	Tilpasser arbeidshverdagen til den enkelte ansatte så langt det lar seg gjøre	Medarbeiderundersøkelse	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.4 d)	Lønn, opplæring og utviklingsmulighet	Turnover	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X
SD 6.4 e)	Lik lønn for likt arbeid	Lønn jmf. tariff	Innenfor dagens ramme	X	X	X	X	X

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
-------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

Inntekter	-30 780 000	-29 984 000	-29 984 000	-29 984 000	-29 984 000
Utgifter	123 914 786	128 020 022	123 020 022	123 020 022	123 020 022
Netto ramme	93 134 786	98 036 022	93 036 022	93 036 022	93 036 022

Fra 2022 til 2023 er det økning på netto ramme på kr 4 901 236,-

Endringer i tillegg til lønnsvekst består av 50% barnekoordinatorstilling og åpning av MBSS som har gitt en økning på 7.2 årsverk. Man har til sammen klart å redusere 5.16 årsverk ved sykehjem, omsorgssenter og hjemmetjenesten. MBSS er ikke tatt med i budsjett for 2024, 2025 og 2026, da man venter på resultatet fra oppgaveutvalgets arbeid.

Helse og omsorg har tatt en gjennomgang av budsjett for 2023 og budsjetter så marginalt som mulig og med det pasientgrunnet vi hadde under budsjettering (november 2022). Hvis noe uforutsatt skulle skje vil man trenge en budsjettregulering i 2023.

Man vil kunne gjøre besparelser ved å kutte eller redusere noen tjenester i helse og omsorg.

Tiltak som kan gi besparelser er:

Kreftkoordinator i 50% stilling som hjelper til med å koordinere og tilrettelegge hverdagen for kreftsyke og pårørende på en best mulig måte.

Kreftkoordinatoren er ansvarlig for å samordne tilbud og tjenester rundt kreftpasientene i kommunen og skal være lett tilgjengelig for pasienter og pårørende.

Koordinatoren skal bidra til gode rutiner og systemer for kreftomsorg i kommunen.

Kommunalleder for helse og omsorg anbefaler at man ikke kutter denne tjenesten da det vil få store negative konsekvenser på kvaliteten og oppfølging av den enkelte pasient og pårørende i kreftomsorgen for Kautokeinos befolkning.

Besparelse pr år er kr 370 000,-

Kommune har to psykologer i 50% stilling. Ved å kutte den ene 50 % stilling vil man få redusert kapasitet og kvalitet i tjenesten. Dette vil gå utover tjenesten til barn og unge da disse vil få redusert tilbud for å ivareta deres psykiske helse og utvikling. Psykologene har veiledningstjeneste for andre enheter som PPT, barnevern, NAV, helsestasjon, legetjenesten, hjemmetjeneste med flere som møter brukere, kolleger og ansatte med psykiske helseutfordringer denne veiledningen vil bli kraftig redusert.

Kommunalleder for helse og omsorg anbefaler at man ikke reduserer denne tjenesten da det vil gå ut over barn og unge direkte og indirekte da veiledningstjenesten reduseres kraftig.

Besparelse pr år er kr 420 000,-

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

I budsjett for 2023 er det budsjettet for en 100% kokk og en 50% kjøkken assistent i tilknytting til drift av et nytt kjøkken. Ved å fjerne disse stillingen vil man få redusert lønnsutgifter. Konsekvensen av dette er at man ikke har personell til å drifte et nytt kjøkken ved helsesenteret.

Besparelse pr år er kr 890 603,-

Enhet for Nav sosialtjenester

Status og utfordringer

NAV består av kommunale og statlige oppgaver. Kommunale oppgaver følger av sosialtjenesteloven og omfatter generelle oppgaver og individuelle oppgaver som opplysning, råd og veiledning, økonomisk stønad, midlertidig botilbud, individuell plan og kvalifiseringsprogram. I tillegg har NAV Kautokeino oppgaver som gjeldsrådgivning, ruskonsulent, bostøtte, startlån, tilskudd til utbedring av boliger og skjenkesaker. I tillegg har vi to prosjekter «Like muligheter for alle» og «Leie til eie».

I NAV Kautokeino har alle ansatte god kompetanse på sitt fagområde, og alle har samisk språk – og kulturkompetanse. Kontoret jobber kontinuerlig med kompetanseheving, og har stort fokus på å levere gode tjenester til alle.

I Kautokeino har vi en høyere andel sosialhjelpsmottakere enn i resten av landet. NAV ser en økning i antall sosialhjelpsmottakere, og gjeldssaker øker. I tillegg lever hvert femte barn i Kautokeino i lavinntektsfamilier.

NAV bruker mye ressurser på å følge opp de aller svakeste i vårt samfunn, og prøver å gi alle en mulighet til å skulle bli selvhjulpne. Samfunnsoppdraget til Nav er fundamentalt i alt vi gjør, «NAV bidrar til sosial og økonomisk trygghet, og fremmer overgang til arbeid og aktivitet».

Arbeidsledigheten har hatt en veldig nedgang i hele landet, og også i Kautokeino. Vi har ved utgangen av september 3,1% ledige av den totale arbeidsstyrken i Kautokeino. Utfordringen er at arbeidssøkere i vår kommune ikke har kvalifiseringen som arbeidsmarkedet etterspør. NAV har vridd fokuset fra å skulle fortsette mulig ut i arbeid til å kvalifisere til varig arbeid. NAV Kautokeino er den kommunen i Troms og Finnmark som bruker mest kompetansetiltak. Vi har ett høyt antall brukere i utdanningstiltak. Dette er positivt og vil i fremtiden kunne redusere bruk av sosialstønad, og løfte inntektsnivået. Kautokeino har en god del sesongarbeidere noe som gir utslag på arbeidsledigheten i perioder.

Renteøkning og høy prisstigning begynner å vise seg i henvendelsene til NAV. Nå er det flere som sliter økonomisk, og vi forbereder oss på å måtte hjelpe flere i tiden fremover. I Kautokeino som mange andre plasser er det mange som synes det er vanskelig å snakke om dårlig økonomi, og vi ser at mange venter lenge før de søker hjelp. NAV forsøker å publisere informasjon om hva NAV kan bidra med på kommunens hjemmeside og facebook-side, slik at flere kanskje tar kontakt tidligere. NAV har ett interkommunalt samarbeid med kompetansesenteret på gjeldssaker, noe som hever kvaliteten på arbeidet i gjeldssaker, og frigjør ressurser til forebygging.

NAV ser også at vi har en stor andel med minstepensjonister som har behov for økonomisk supplering for å kunne betale for nødvendige utgifter og sørge for sitt livsopphold. Eldrebølgen kan gjøre at flere eldre vil trenge bistand og oppfølging fra NAV.

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

Kautokeino har ett veldig utfordrende boligmarked. Det er få boliger til salgs og det er få eller ingen ledige boliger ledige på leiemarkedet. Dette har skapt en økning på husleie og boligpriser. Det blir vanskeligere for de med lav inntekt og langvarige økonomiske utfordringer å komme inn på boligmarkedet. Prosjektet «Leie til eie» ledes av NAV, vil forhåpentligvis kunne være ett alternativ for de som sliter med å komme inn på boligmarkedet, og gi flere muligheten til å eie bolig. NAV har også store utfordringer med å finne nødboliger til folk som står akutt uten en plass å bo.

Kautokeino har ett høyt sykefravær, noe som koster den enkelte mye, men også samfunnet og kommunen som organisasjon. Dette er ett område som NAV vil ha ett stort fokus på i tiden fremover i samarbeid med andre tjenester internt i NAV, og eksternt.

Statlige føringer:

Statsbudsjettet for 2023 og NAVs virksomhetsstrategi med 3-årige prioriteringer, danner grunnlaget for føringene.

Strategien har tre hovedambisjoner: Vi mobiliserer arbeidskraft i et arbeidsliv i omstilling, alle får pengene de har krav på enkelt og forutsigbart, og sammen finner vi løsninger for dem som trenger oss mest. I tillegg er det en intern ambisjon om at vi sammen skal løse samfunnsoppdraget. Denne strategien vil legge føringer for prioriteringene til NAV.

Delplaner og temaplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomiplan
- Virksomhetsplan
- Kompetanseplan
- Beredskapsplan
- Boligosial handlingsplan
- Ruspolitisk handlingsplan
- Oadjebas Guovdageainnus
- Oppvekstplanen

Mål og tiltak for perioden 2023-2026

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D/I/	2023	2024	2025	2026
-----	--------	--------------	----------	------	------	------	------	------

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

SD 1.2 e) FN 1,3, 10	Startlån	Antall boliger som bygges, kjøpes eller refinansieres	10 mill		10 mill	10 mill	10 mill	10 mill
SD 1.2 e) FN 1,3, 10	Etableringstilskudd	Flere får etablert seg i egen bolig	300 000		300	0	0	0
1.2 e) FN 1,3, 10	Tilskudd til utbedring av bolig	Flere eldre får tilpasset boliger og kan bli boende hjemme	360 000		360	0	0	0
SD 1.2 e) FN 1,3, 10	Bostøtte	Flere får økonomisk supplering, færre på økonomisk stønad	X		X	X	X	x
SD 1.2 e) FN 1,3, 10	«Leie til eie»							
SD 2.3 a) FN 1,3, 4	Tverrfaglig team på videregående skole	Flere fullfører videregående opplæring	Prosjektmidler fra statsforvalteren		X	X	X	X
SD 2.3 b)	Prosjekt «Like muligheter for alle»: Forhindre frafall Fra videregående skole	Flere fullfører videregående opplæring	389 000 Ekstern finansiering		X	X	X	X
SD 3.2 c) FN 3	Ruspolitisk handlingsplan skal revideres	Rus arbeidet blir jobbet med	I rammen		X	X	X	X

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

		systematisk og strategisk						
SD 4.1 a)	Øke bruk av samisk språk i NAV	Samisk på nav.no, samisk i all saksbehandling	X	X	X	X	X	X
SD 5.3 a) FN 1,3, 4,8	Tilby kvalifiseringsløp gjennom NAV	Flere tar utdanning	X	X	X	X	X	X
SD 5.3 a) FN 1,3, 4,8	Kvalifiseringsprogram	Flere i arbeid	1 576 000	1 576	1 576	15 76	15 76	15 76
SD 6.1 a)	Rekruttere og beholde samiskspråklige ansatte	Alle ansatte har samisk språkompetanse	X	X	X	X	X	X
SD 6.3 c)	Informasjon til befolkningen om NAV tjenester. Månedlige artikler på to språk med ulik informasjon publiseres på kommunens hjemmeside	Månedlig informasjon på hjemmesiden	X	X	X	X	X	X
6.4 a)	Kompetanseheving blant ansatte	Ansatte innehar riktig og god kompetanse	I rammen	X	X	X	X	X

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D//	2023	2024	2025	2026
1	Utarbeide rutiner og planer for alle fagområder Som mangler dette. Oppdatere eksisterende rutiner	Internkontrollen er ferdigstilt og revidert	I rammen	D	X	X	X	X

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

	og planer							
2	Oppdatere informasjon om NAV sosial tjeneste på Kommunens hjemmeside	Oppdatert informasjon på hjemmesiden	I rammen	D	X	X	X	X
3	Etablere tverrfaglig samarbeid med alle relevante Tjenester i kommunen	Samarbeidsavtaler	I rammen	D	X	X	X	X
4	Rusavhengighet – kompetanseheving blant ansatte	Kvalitet i tjenesten	I rammen	D	x	x	x	x

Endringer:

Tiltak som er redusert i budsjettforslaget fra enheten:

- Opphold i rusinstitusjoner kr. 20 000,-
- Engasjementer kr. 671 156,-
- Husleiekostnader kr. 364 000,-
- Økonomisk sosialstønad kr. 384 000,-
- Støttekontakter Kr 30 000,-
- Sum Kr. 1 469 156

Nye tiltak som ligger i budsjettforslaget fra enheten:

- Leie til eie prosjektet kr. 590 000,-

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter	-973 000	-755 000	-755 000	-755 000	- 755 000
Utgifter	10 483 041	10 320 595	9 154 595	9 154 595	9 154 595
Netto ramme	9 510 041	9 565 595	8 399 595	8 399 595	8 399 595

Leie til eie prosjektet fører til en økning i 2023 på budsjettet. Nav har kuttet på bruk av ansatte i engasjementer da det er ansatt en i fast stilling. I tillegg har NAV kuttet på sosialbudsjettet, det har de siste år vært budsjettert mer, enn det har vært brukt økonomisk sosialhjelp. NAV har flyttet inn i midlertidig lokaler og sparer med dette husleie og strøm kostnader.

NAV fikk i 2022 tillegg fra disposisjonsfondet for «Leie til eie»-prosjektet som det er vanskelig å finne dekning for innen tildelt ramme for 2023 og som derfor er lagt til. Fra 2024 er det tatt ut av økonomiplanen.

Enhet for tekniske tjenester

Status og utfordringer

Teknisk enhet består i hovedtrekk av fagområdene kommunalteknikk, byggesaksbehandling, arealplanlegging etter plan og bygningsloven, kart, oppmåling, naturforvaltning, forurensningsmyndighet og bygningsdrift, inklusive renholdere og servicemedarbeidere. I tillegg kommer sekretariat for dispensasjonsutvalget i motorferdselsaker, noe som krever uforholdsmessige store ressurser.

Enheten har pr november en grei driftssituasjon. Produksjonen er fortsatt relativt god på flere områder, men på bygningsdrift og overordnet ledelse er arbeidsbelastningen så stor at det har konsekvenser i dag og i flere år fremover. Det jobbes fortsatt godt med å utvikle enheten videre med mål å få en effektiv drift for fremtiden som tilbyr nødvendige og gode tjenester til befolkningen. Valg av driftseffektive løsninger og innkjøp er i fokus.

Enheten har de siste årene gjennomført en styrt omorganisering. jfr. notat behandlet av kommunestyret i juni 2018. Situasjonen i dag er vesentlig annerledes enn for noen år siden, men det er verdt å merke seg at utviklingen nå går vesentlig saktere grunnet nye pålagte oppgaver utover driftsoppgaver. Fra 2023 er kommunene lovpålagt å ha autorisert landmåler. Pålagte nye krav medfører at kommunen vil ha behov for styrket bemanning på området oppmåling, geodata og arealplanlegging. Dette vil utløse et behov for kompetanseheving som vil påvirke driftsbudsjettet til enheten.

Landbruksforvaltningen fungerer godt via kjøp av landbruketstjenester fra Tana kommune. Denne avtalen er nå oppe til reforhandling og enheten vil gå inn for at avtalen forlenges i samme form for de neste 3-5 årene.

Det er etablert felles driftsbasis for vaktmestere og renholdere, hvor også antall deltidsstillinger er vesentlig redusert. De fleste stillinger i enheten er i dag hele stillinger. Dette vil igjen føre til mindre bruk av vikarer og større fleksibilitet i oppgaveløsningen. Denne organiseringen er nå under sterkt press og tidligere uttak av gevinster er nå på vei å bli reversert. Pr i dag har bygningsdrift ikke en hensiktsmessig driftsbasis som støtter opp under effektiv drift av grunnleggende driftsfunksjoner i kommunen. Arbeidsmiljøet har forverret seg, ledelse har blitt vanskeligere og hver ansatt får mindre oppfølging og veiledning. Driftskostnadene har også økt utover det de burde ha vært.

Det er fortsatt utfordringer i forhold til drift og vedlikehold på områdene vann og avløp. Som det fremkommer i hovedplan for vann og avløp må det ansettes en driftsoperatør til for å kunne løse de oppgaver som ligger til vann og avløp. Blant annet krever kommunens hovedreanseanlegg en hel stilling. Dette er tatt hensyn til i den økonomiske ramma som er lagt som forutsetning i hovedplanen.

Hovedplanen for vann og avløp sier at det må forventes en årlig økning i gebyrer 5,4% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Dette vil i praksis si en **årlig økning av gebyrene på rundt**

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

7,5 til - 9%, alt avhengig av prisstigningen. Hovedplan for vann og avløp gir en nærmere beskrivelse av fremtidig behov for investeringer, driftsnivå og bemanning. Hovedplan for vann og avløp er vedtatt av kommunestyret i juni 2022. For å kunne iverksette tiltakene i hovedplanen skal det i henhold til denne ansettes en prosjektleder. Dette er ikke utført. Planlagt ansettelse er i 2023.

Innenfor fagområdet arealplanlegging, plansaksbehandling, delesaker, oppmåling og matrikkelføring har arbeidsmengden vært så stor at dette har gått ut over saksbehandlingstid, og ikke minst adresseprosjektet. Kommunestyret har vedtatt at arbeidet med områderegulering av KBA1 og kommunedelplan for Máze skal prioriteres. Likevel begynner manglende adresser å gå ut over folks totale tjenestetilbud, slik som helsetjenester, vareleveranser og annet. Adresseprosjektet MÅ derfor prioriteres i løpet av vinteren 2022-2023.

Enheten vil fortsette arbeidet med et mer oversiktlige selvkostregnskap på områdene vann, avløp, renovasjon, slam og feiing. Underforbruk på drift skal settes på fond og merforbruk skal i fremtiden tas fra fondene. Enheten jobber for at områdene plan, byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring også får et fullverdig selvkostregnskap. Alle forskrifter på de fleste områder med gebyrer skulle fått en oppdatert forskrift i løpet 2022, men dette arbeidet er forsinket med ferdigstilling av forskrift i 2023.

Det er stort etterslep på vedlikehold av bygningsmassen i kommunen. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan for alle byggene i kommunene. Administrasjonen har flere egne prosjekter i tillegg til andres prosjekter som vil oppta all kapasitet utover det absolutt nødvendige driftsarbeidet. De 2 siste årene har drifts- og vedlikeholdsoppgavene blitt nedprioritert i forhold til uforutsett ekstraarbeid i forbindelse med prosjektet ny grunnskole. Dette har hatt, og vil få store negative konsekvenser for drift og vedlikehold av kommunale bygg, tilbud av tjenester og utviklingsarbeid med mål om effektivisering.

På området vei er det gjort betydelige investeringer i flere år. Mange kommunale veger har blitt oppgradert med asfalt. Gatelysene er gamle og ikke reparerbare lenger. Disse er besluttet byttet ut med moderne og energisparende LED-belysning. I tillegg skal alle gatelysene få egne strømmålere med mulighet for fjernstyring. I løpet av 2023 vil situasjonen på kommunale veier og gatelys være veldig god i forhold til tidligere år. Vi bør ha større fokus på trafiksikkerhet. Det er igangsatt flere byggeprosjekter, både bolighus og større bygninger. Dette genererer mer trafikk, noe som gjør at myke trafikanter bør beskyttes i større grad. Flere gang- og sykkelveger, samt bevare og etablere gangstier/snarveier er tiltak som kan være aktuelle.

Grep som må gjøres for å takle fremtidige utfordringer er å holde fokus på kompetanseheving, digitalisering og gjennomføre investeringer som setter kommune i en posisjon for å effektivisere fremfor å kun «kutte flatt/ostehøvel» i budsjettene. Målet er kostnadsreduksjon ved å jobbe annerledes og smartere med ny teknologi og endrede arbeidsmetoder, kontra det å kun jobbe raskere uten endring arbeidsmåte og tjenestenivå. Digitalisering krever gode grunnlagsdata og det kreves ofte investeringer for å få dette til. Teknisk enhet erfarer at det er kompetanse og kapasitet hos den menneskelige ressurs som er den mest kritiske faktoren i endringsprosesser.

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

Den mest nærliggende utfordringen for enheten i dag er kapasiteten til å gjennomføre investeringsprosjekter og i tillegg håndtere de daglige driftsoppgavene. Teknisk enhet er rigget for å ivareta driftsoppgaver og mindre investeringer. Større og omfattende investeringer krever tilførsel av ressurser. Antallet og størrelsen av investeringsprosjektene tilsier at det må engasjeres egne ansatte til å styre de største prosjektene. Enheten trenger mer kapasitet for å kunne gjennomføre prosjektene på en forsvarlig måte innenfor gitte tids- og kostnadsrammer. I 2020 er det inngått rammeavtale med 3 konsultantselskaper. Dette medførte en økning i kapasiteten, men ikke i nærheten av nok. Dette er også i tråd med tidligere års revisjoner og vil lukke avviket om manglende kontroll i investeringsprosjekter i kommunen. Enheten har i 2021 ansatt en medarbeider i stilling som prosjektkoordinator, men som nå er ute i permisjon. Det trengs ytterligere to årsverk på områdene bygningsdrift og plan for å kunne ta unna pålagte oppgaver. Disse vil bli tilsatt i slutten av 2022 og begynnelsen av 2023.

Muligheter for fremtiden. Teknisk enhet har god kompetanse på plan, oppmåling, matrikkelføring og geodata. Her er det et stort potensial for å utvikle enheten til også å utføre oppgaver for andre kommuner, om så ta ansvar for kommunesamarbeid.

I 2023 planlegges kun et fåtall nye investeringsprosjekter som ikke blir slutført i 2022 og investeringsprosjekter som ikke er påbegynt starter ikke opp før tidligst i 2024.

Investeringsprosjektene som planlegges er driftskritiske tiltak. Driftsprosjekter som ikke slutføres i 2022 overføres til 2023 Fullstendig oversikt foreligger mot slutten av 2022. Her er de vi vet i dag:

- 62101 Kommunedelplan Márkan
- 62102 KBA1
- 62103 Kommunedelplan for Máze
- 62200 Digitalisere byggesaksarkiv
- 67018 Enøk 2020 (tidligst 2024)
- 68005 Prosjekt bro Náránaš – driftsprosjekt
- 67014 Maze Oppvekstsenter (tidligst 2024)
- 67017 Forprosjekt ny barnehage (tidligst 2024)
- 63204 Renovering kommunal infiltrasjon
- 68300 Strømmålere på gatelys KST 37/21
- 68009 Skifte LED-belysning gatelys KST 22/22
- 63212 Driftskontroll og overvåking – selvkost KST 73/21

Delplaner og temaplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Kommunedelplan for Márkan
- Kommunedelplan for idrettsanlegg
- Økonomiplan med handlingsprogram for 2021-2024

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

- Virksomhetsplan
- Budsjet
- Alt av reguleringsplaner
- Overordnet risiko og sårbarhetsanalyse
- Plan for likestilling
- Kompetanseplan
- Kommunal arkivplan
- Plan for kommunens IKT- strategier
- Handlingsplan for samisk språk
- Overordnet krisehandteringsplan m/delplaner
- Overordnet beredskapsplan
- Lønnspolitiskplan
- Styringsdel i Plan for helse, miljø, sikkerhet (HMS)
- Boligsosial handlingsplan
- Folkehelseplan
- Trafikksikkerhetsplan 2022-2025
- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og anlegg 2016-2019
- Vann- og avløpsplan
- Vegvedlikeholdsplan
- Næringspolitisk handlingsplan
- Vedlikeholdsplan for kommunale bygg
- Kommunedelplan for Máze
- Friluftskartlegging

Mål og tiltak for perioden 2023-2026

Mål for 2023

Hovedmål for 2023 er Økonomisk og strukturell omstilling, bedre kvalitet og samarbeid.

- Økonomisk og strukturell omstilling
  - Digitalisere grunnlagsdata, videreutvikle digitale skjema og informasjonskilder.
  - Effektivisere bygningsdrift ytterligere med mål om å flere fulltidsstillinger og mindre vikarbruk.
  - Digital behandling av dispensasjoner etter motorferdselsloven.
  - Stort søkelys på det treårige prosjektet «Vi tar grep» hvor enheten utarbeider en sektorplan for teknisk enhet.
  - Fortsette arbeidet med etablering av driftsovervåkning for Vann og Avløp.
- Bedre kvalitet
  - Bygge kompetanse på plan, anskaffelser, prosjektledelse og offentlig forvaltning. All saksbehandling innenfor lovens tidskrav

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

- Effektivisere bygningsdrift ytterligere for å kunne leverer bedre tjenester med samme bemanning
- Fullverdig, oppdatert og dynamisk internettside med den informasjonen som innbyggerne trenger til enhver tid.
- Gjøre enhetens tilbud tilgjengelig på kommunens nettside
- Fortsatt levere drikkevann av god kvalitet og ha god forsyningssikkerhet
- Ha fokus på kommunikasjon og samhandling. Hvordan kommunisere på en effektiv måte uten at det går utover muligheten til også å saksbehandle
- Samarbeid
  - Mer og bedre samarbeid på tvers av enhetene.
  - Prosjektet «Vi tar grep» vil kunne bidra til dette.

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett					
				D/I	2023	2024	2025	2026
SD 1.1 a) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Kommunedelplan for Márkan (2024) og Máze (2022), samt KBA1	Antall boligtomter og næringstomter		I	x	x	x	x
1.1b) FN 11	Nye boligfelt	Attraktive boligtomter						
1.1 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Kommunedelplan for Márkan (2024) og Máze (2022)	Antall boligtomter og næringstomter, samt riktig dimensjonert infrastruktur		I	X	X	X	x
1.2 a) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging	Antall % omdisponert LNFR- areal		D	x	x	x	x
1.2 b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging og landbruksforvaltning	Andel landbruksjord som omdisponeres		D	X	X	X	x
1.2 c)	Styrke arealplanlegging, rutiner rundt	Andel utnyttet areal og antall dispensasjoner fra motorferdselsloven			x	x	x	x

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

	dispensasjoner fra motorferdselloven							
1.2 d)	Styrke arealplanlegging, KBA1	Boligtetthet, sentrumsnærhet, meter infrastruktur			X	X	X	x
1.2 e)	Styrke arealplanlegging, Kommunedelplan for Máze og Márkan	Saksbehandlingstid, brukerinvolvering, antall byggeklare tomter			X	X	X	X
1.2 f)	Samarbeid med KBS	Antall boliger			X	X	X	X
1.2 g) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging, KBA1, kommunedelplan for Márkan	Antall tomter og nye lokaler			X	X	X	X
1.2 h) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging, kommunedelplan for Márkan	Antall hytter og caravanoppstillingsplasser			X	X	X	x
1.2 i)	Nye scooterløyper, effektiv dispensasjonsbehandling	Antall dispensasjoner, lengde på scooterløyper			X	X	X	X
1.2 k)	Styrke byggesaksbehandlingen og arealplanleggingen	Antall fornøyde brukere			X	X	X	x
1.3 a)	Service til innbyggerne	Saksbehandlingstid Tilgang på informasjon Fleksibel kommunikasjon Digitalisering			X	X	X	x
1.3. b) FN 11	Tomter etter samisk behov Skilting på samisk	Størrelsen på tomtene Antall skilt på samisk			X	X	X	x
1.3. c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanleggingen og kommunedelplan for Márkan	Antall samiske «rom»			X	X	X	X
1.3. e) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Kommunedelplan for Márkan, tilrettelegge areal i KBA1	Antall kjøpesentre			X	X	X	X
1.4 a) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Arealplanlegging, KBA1, kommunedelplaner	Antall alternative enøk-kilder			X	X	X	X
1.4 b) FN 3, 9, 11,	Enøk-tiltak i kommunale bygg ENØK 2020	Prosent reduksjon i strømforbruk	11mill			X	X	X

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

12, 13,								
1.4.c)	Ingen tiltak							
2.1.c)	Forprosjekt ny barnehage	Ny barnehage	3,5mill		X			
2.3.c) FN 11	Samarbeid med KBS Avsatte areal til leilighetsbygg i KBA1	Antall boliger			X	X	X	X
3.2 a)	Styrke arealplanlegging	Økt folkehelse			X	X	X	X
4.1 a) FN 11	Forprosjekt ny skole Forprosjekt ny barnehage Oppvekstsenter Máze Kommunedelplaner	Realiserte prosjekter	15mill 3,5mill 2,5mill 4,1mill		X	X	X	x
4.1 b)	Ingen tiltak							
4.2 b)	Ingen tiltak							
4.2 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanleggingen	Andel planer med dette innbakt			X	X	X	X
4.3 a)								
4.3 b)	Prosjektet er vedtatt, rask saksbehandling på reguleringsplan	Saksbehandlingstid			X	X	X	X
4.5 a) og b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanleggingen	Antall samarbeidsprosjekter			X	X	x	X
5.1 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging KBA1 kommunedelplan Márkan og Máze	Antall arbeidsplasser			X	X	X	X
5.2 a)	Landbruksforvaltning til Tana	Nyetableringer	250 000, -		X	X	X	X
5.2 b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging KBA1 Kommunedelplan for Máze og Márkan	Antall produsenter						
5.2.d)	Ingen tiltak							
5.3 a)	Ingen tiltak							
5.3 c)	Styrke arealplanlegging Brukermedvirkning	Antall tiltak iverksatt			X	X	X	X

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

FN 3, 9, 11, 12, 13,								
6.1 a) FN 11	Ansettelser	Andel samisktalende			X	X	X	X
6.1 b og c)	Ingen tiltak							
6.2 a, b og c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging	Befolkningsvekst			X	X	X	X
6.3 a, b og c)	Kompetanseheving Tilgang på informasjon Fleksibel kommunikasjon Digitalisering	Innbyggerundersøkelser			X	x	X	x
6.3 d)	Kompetanseheving	Brukerundersøkelser			X	X	X	X
6.4 a- e)	Kompetanseheving Personalpolitikken Permisjonsreglementet Lønnspolitikken Delegasjonsreglementet Ressurstilgang	Medarbeider-undersøkelse Sykefravær			X	X	X	X

1.1 a) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivets og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet, er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.1 b) I arealplanleggingen skal det vektlegges nye boligfelt som gir bolyst. Nye boligfelt skal etableres med ferdig opparbeidete lekeplasser, gang- og sykkelveier tilknyttet eksisterende gang- og sykkelveinett, nærhet til private og offentlige tjenester, samt med lett tilgang til utmark.

1.1 c) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

1.2 a) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeider er kapasiteten og kompetanse på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.2 b) Kapasiteten og kompetanse på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Landbruksforvaltningen er satt ut til Tana kommune som nå ivaretar landbruksforvaltningen på vegne av Kautokeino kommune. Det vil i 2023 gjøres en ekstra innsats i forhold til driveplikten av landbrukseiendommer, dette fordi flere av bøndene opplever problemer i forhold til å skaffe tilleggsjord for dyrking av fôr.

1.2 c) Kapasiteten og kompetanse på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Når det gis dispensasjoner fra motorferdselloven må hensynet til naturmangfold ivaretas samtidig som tradisjonell bruk av utmark også ivaretas.

1.2 d) Planprosessene for områderegulering av KBA1 er igangsatt. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. I tillegg legges det opp til fortetting av boligområdet Loankodeivvá og næringsfeltet Hánnomaras, for å utnytte eksisterende infrastruktur til billig fortetting.

1.2 e) Planprosessen for kommunedelplan vil starte i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeider er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Det nye boligområdet KBA1 vil i tillegg bidra til at man får boligtomter til forskjellige formål (enebolig, rekkehus, leiligheter mm.)

1.2 f) Teknisk enhet har kontinuerlig godt samarbeid med KBS. Dette vil bli videreført i 2022 og utover.

1.2 g) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

internt og eksternt. Det vil i 2023 også pågå et arbeid med reguleringsendring av næringsfeltet Hånnomaras, for å etablere 2-3 nye industritomter i dette feltet gjennom fortetting.

1.2 h) Planprosessen for kommunedelplan for Márkan vil starte i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.2 i) Forskrift for snøscooterløyper ble vedtatt i 2021, og har trådt i kraft. Dispensasjonspraksisen fra motorferdselloven er ikke videredelegert til rådmannen. Det er et politisk utvalg som behandler dispensasjoner fra motorferdselloven. Administrasjonen tilrettelegger for at utvalget kan gjøre en så god jobb som mulig.

1.2 k) For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på områdene arealplanlegging og byggesak styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding i ugjorte saker, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.3 a) Servicen til innbyggerne styrkes gjennom kortere saksbehandlingstid, bedre kvalitet på tjenestene, lettere tilgang på informasjon på internett og flere digitale tjenester.

1.3. b) Tradisjonell bruk av utmark krever større tomter enn det som er normen i Norge. Dette ivaretas i arealplanleggingen. Det skal alltid skiltes på samisk. Økt bruk av samisk språk ved å holde fokus på bruk av samisk i saksbehandlingen og vektlegge samisk ved nyansettelser.

1.3. c) Planprosessen for kommunedelplan for Márkan starter i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.3. e) Planprosessen for kommunedelplan for Márkan starter i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt.

1.4 a) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.4 b) Enøk-tiltak i kommunale bygg, ENØK 2020. Det er satt av 11 millioner til dette tiltaket som satser på å redusere energiforbruket i kommunen med 33%.

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

1.4 c) Kommunen vil jobbe aktivt med holdninger til forsøpling i forbindelse med vårryddedaksjonen, samt prioritere arbeidet med å få fjernet hensatte biler og bilvrak.

2.1.c) Forprosjekt ny barnehage tar sikte på å effektivisere både drift av bygningsmasse og bemanning. Tiltaket er påbegynt og har som målsetting å frigjøre opp mot kr 9mill per år i driftskostnader.

2.3.c) Samarbeid med KBS pågår kontinuerlig. Det vil pågå også fremover.

3.2 a) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeider er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

4.1 a) Forprosjekt ny barnehage, Oppvekstsenter Máze og Kommunedelplaner. Alle disse prosjektene vil styrke Kautokeino som samisk foregangskommune.

4.1 b) Ingen tiltak

4.2 b) Bygging av ny skole er igangsatt og skal tas i drift i 2023. I denne prosessen vil også dette delmålet være førende for prosessen. Det ble ikke tatt hensyn til dette i beslutningen om ny skole.

4.2 c) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

4.3 b) Reguleringsplan for ny videregående skole og teater ble vedtatt 2022. Byggearbeidet ble igangsatt mai 2022.

4.5 a) og b) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

5.1 c) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

5.2 a) Landbruksforvaltning er satt ut til Tana kommune. Slik har kvalitet og kapasitet økt betraktelig. Dette vil igjen skape bedre rammevilkår for nyetableringer.

5.2 b) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

5.3 c) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. I planprosessene vil brukermedvirkning være sentral. Dette vil sikre at alle parter blir hørt på en god måte.

6.1 a) Økt bruk av samisk språk. Holde fokus på bruk av samisk i saksbehandlingen og vektlegge samisk ved nyansettelser.

6.2 a, b og c) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Gode rammevilkår og forutsigbarhet er viktig for investeringer og nyetableringer. Dette kan skapes via gode planprosesser og god forankring av planene i befolkningen.

6.3 a, b og c) Kompetanseheving, Tilgang på informasjon, Fleksibel kommunikasjon og Servicen til innbyggerne styrkes gjennom kortere saksbehandlingstid, bedre kvalitet på tjenestene, lettere tilgang på informasjon på internett og flere digitale tjenester. Kompetente saksbehandlere gir rettferdige tjenester.

6.3 d) Kompetanse er en nøkkelfaktor for endringsvilje. Økt kompetanse skaper viljen til å utvikle seg.

6.4 a-e) Arbeidsgivers evne og vilje til å investere i medarbeiderne vil gjøre Kautokeino kommune til en attraktiv arbeidsplass. Noen av områdene som er viktig for attraktivitet er kompetanseheving, personalpolitikken, permisjonsreglementet, lønnspolitikken, administrativt delegasjonsreglementet og ressurstilgang. Det må være gode rammevilkår for å kunne utføre jobben på en god måte.

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

1. *Økonomisk og strukturell omstilling*
2. *Tjenestekvalitet*
3. *Samarbeid*
4. *Samisk språk (fra samfunnsdelen)*

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D/I/	2023	2024	2025	2026
1	Forskrifter på selvkostområdene	Vedtatte forskrifter publisert på Lovdata og oppdaterte gebyrer	100 000	D	X	X		
2	Forskrifter på områdene plan, byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring	Vedtatte forskrifter publisert på Lovdata og oppdaterte gebyrer opp mot selvkost på det enkelte området	100 000	D	X	X		
3	"Vi tar grep"	Sektorplan for enheten		D	X	X		
4	Veiplan - Rullering	Ferdig oppdatert plan		D	X			
5	Internkontroll Utarbeide, innføre og følge opp interne rutiner for å sikre stabil og korrekt tjenesteproduksjon. Det jobbes med rutinebeskrivelser for arbeider etter matrikkeloven. Det jobbes med rutinebeskrivelser for adressering	Bedre arbeidsflyt og flere henvendelser besvares av servicetorget		D	X	X	X	X
6	Hjemmeside og IKS/Intranett, Kommunene hjemmeside skal kontinuerlig oppdateres. Hver enkelt har ansvar for sitt område. Det er etablert en hjemmesidegruppe som bistår den enkelte i å legge ut informasjonen.	Bedre arbeidsflyt og flere henvendelser besvares av servicetorget		D	X	X	X	X
7 F N 12	Renovasjonsplan, En helhetlig renovasjonsavtale for hele Kautokeino kommunen inngås. Kildesortering i alle næringsbygg.	Inngått avtale og kildesortering		D	X			
8	Mer bruk av samisk i arbeidet, Legge til rette for samiskkurs for de som ønsker dette. Oppmuntre sterke fagfolk til å ta samiskkurs og begynne å bruke samiske ord umiddelbart når de begynner i jobb	Samisk i saksbehandlingen		D	X	X	X	X

Endringer

Tiltak som er redusert i budsjettforslag fra enheten:

- Reduksjon av to stillinger på bygningsdrift
- Reduksjon av strøm utgifter til skole i Kautokeino tettsted er halvert

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

Nye tiltak som ligger i budsjettforslag fra enheten:

- Lisenskostnaden med digitalt dispensasjonsprogram
- Kostnader med oppstart av Máze bo- og servicesenter er innbakt i budsjettet.
- Kostnader med Midlertidig driftsbasis er bakt inn i budsjettet.

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter	- 24 160 364	-24 525 364	-24 525 364	-24 525 364	-24 525 364
Utgifter	53 174 574	51 975 941	51 975 941	51 975 941	51 975 941
Netto ramme	29 014 210	27 450 577	27 450 577	27 450 577	27 450 577

Kuttene som er lagt inn i budsjettet for 2023 er en reduksjon av to stillinger på bygningsdrift og en halvering av strømkostnadene i forbindelse med ny grunnskole. Videre er det gjort en justering mulige refusjoner fra NAV slik at de best mulig skal gjenspeile faktiske forhold. Ekstra kostnader i forbindelse med drift av Máze bo- og servicesenter, samt leie av midlertidig driftsbasis er innbakt i budsjettet. Lisenskostnaden med digitalt dispensasjonsprogram ble tatt ut av budsjettet i 2022, men dette er nå bakt inn budsjettet igjen.

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter	-136 071 000	-12 814 000	-10 620 000	-3 627 000	-0
Utgifter	136 071 000	12 814 000	10 620 000	3 627 000	0
Netto ramme					

Investeringsbudsjettet for 2022 var unormalt høy da prosjektet Ny skole ble postert og regnskapsført via ansvar. Investeringen som ligger i de andre tallene, er ramset opp i listen lengre opp i økonomiplanen.

Enhet for Brann og feiing

Status og utfordringer

Brannvesenet består av en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. Forebyggende avdeling driver med forebyggende brannvern, slik som feiing, tilsyn, kampanjer og annet holdningsskapende arbeid. Beredskapsavdelingen består av utrykningspersonell som skal håndtere brann og andre uønskede hendelser når disse oppstår.

Brannvesenet er rimelig godt utstyrt. Her er både riktig og til dels ganske nytt utstyr tilgjengelig. Brannvesenet disponerer en mannskapsbil og en tankbil i Kautokeino sentrum. Disse begynner å bli gamle og har høyere og høyere vedlikeholdskostnader for hvert år som går. Bilene begynner å bli moden for utskiftning og må fornyes innen få år. I Máze er det i 2019 anskaffet en helt ny bil, en s.k. fremskutt enhet. Denne er en fullverdig brannbil i mindre format og har økt effektiviteten i Máze-området betraktelig.

Kautokeino kommune er med i en interkommunal sammenslutning mot akutt forurensning (IUA) sammen med 6 andre kommuner i Vest-Finnmark. Kommunene, ved brannvesenet, skal bistå hverandre ved større akutte forurensninghendelser. I Kautokeino har IUA utplassert ATV, båt m/motor og oljelenser. Dette er et spleiselag kommunene imellom. Her er det annonsert utgiftsøkning de kommende år. Dette bl.a. fordi kjemikalievern (CBRNE) nå også er implementert i denne tjenesten.

Kautokeino kommune er også med på å drifte 110-sentralen i Finnmark økonomisk. Denne er nå flyttet fra Hammerfest til Kirkenes. Både flyttinga og ny driftsform gjør drifta av denne mer kostbar. I tillegg er 110-sentralene pålagt av DSB å fornye oppdragshåndterings-verktøyet som benyttes. Disse tingene vil gjøre at det vil bli en utgiftsøkning for kommunene her også.

Brannvesenet har de siste årene blitt mer oppmerksom på HMS. Beredskapsstyrken, samt utstyret som brukes, utsettes for farlige gasser og røyk. Det er en utfordring å håndtere kontaminert bekledning og utstyr etter en hendelse. Brannvesenet mangler ren og skitten sone på brannstasjonene, samt tilfredsstillende rutiner for håndtering av dette. Det er igangsatt et prosjekt for å bøte på dette. ROS for brannvesenet er på det nærmeste ferdigstilt og her vil utfordringene på dette feltet synliggjøres. ROS vil også danne grunnlaget for en HMS-plan.

Kompetanseheving på mannskapene er godt i gang og vil fortsette de nærmeste årene. Kostnaden for dette er høy. Det tas derfor sikte på å utdanne 3-4 brannkonstabler hvert år. Kompetansen for å gjennomføre tilsyn i særskilte brannobjekter er på plass. Gjennomføring av tilsyn i særskilte brannobjekter vil dermed fortsette.

Det er vedtatt en ny forskrift som skal gjelde fra 01.03.2022 - Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften). Denne ble tidligere kalt Dimensjoneringsforskriften. Med bakgrunn i denne nye forskriften vil det bli utarbeidet en ny brannordning for Kautokeino kommune. Det legges

ENHET FOR BRANN OG FEIING -

også opp til fra myndighetenes side at brannvesenet vil bli tillagt mer helsearbeid. Brannvesenet er allerede tillagt oppgaver som skal avhjelpe politiet inntil de kommer til skadested.

Nasjonalt er det brannvesenet som har best omdømme av utrykningsetatene. Dette bildet skal vi etterstrebe for å beholde.

Tross flere utlysninger de siste årene etter feier står kommunen fortsatt uten egen feier. Denne situasjonen gjør at vi kjøper inn denne tjenesten.

Den største utfordringen de nærmeste årene er økonomi. Behovet for ny brannstasjon i både Kautokeino og Máze, samt behov for å bytte ut en aldrende bilpark er de viktigste investeringer som må gjennomføres innen få år. I tillegg til dette må det påregnes investeringer av utstyr tilpasset dagens situasjon, og endringer i type oppdrag. (skogbranner, redning på islagte vann/elver) Det mest alarmerende er likevel at driftsbudsjettet skjæres ned hvert eneste år, som gjør at vedtatte mål er utfordrende å nå. For 2022 er det bl.a. kuttet i opplæring og i utrykninger/øvelser. Brannvesenet har allerede et marginalt budsjett. De neste årene vil bli tøffe økonomisk dersom denne trenden fortsetter.

Delplaner og temaplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomiplan med handlingsprogram for 2021-2024
- Virksomhetsplan
- Budsjett
- Overordnet risiko og sårbarhetsanalyse
- Risiko og sårbarhetsanalyse for brannvesenet
- Plan for likestilling
- Kompetanseplan
- Handlingsplan for samisk språk
- Overordnet krisehandteringsplan m/delplaner
- Overordnet beredskapsplan
- Lønnspolitisk plan
- Styringsdel i Plan for helse, miljø, sikkerhet (HMS)

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

1. Økonomisk og strukturell omstilling
2. Tjenestekvalitet
3. Samarbeid
4. Samisk språk (fra samfunnsdelen)

ENHET FOR BRANN OG FEIING -

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D/I/	2023	2024	2025	2026
1	Bidra til samfunnssikkerhet	Antall utrykninger		x	x	x	x	x
2	Fungerende feiertjeneste	Antall tilfredse innbyggere		x	x	x	x	x
3	Godt psykososialt arbeidsmiljø	Oppmøte på øvelser og utrykninger		x	x	x	x	x
4	Godt helsefremmende arbeidsmiljø	Helseundersøkelser Sykemeldinger		x	x	x	x	x
5	Bidra til likestilling	Kjønnsfordeling		x	x	x	x	x

1. Brannvesenet skal gjennom det forebyggende arbeidet bidra til god samfunnssikkerhet innenfor brannvesenets arbeidsområder. Brannvesenet skal videre ha en beredskap som skal sikre at konsekvensene ved en brann eller annen uønsket hendelse blir lavest mulig for liv, helse, miljø og materielle verdier. Befolkningen skal føle seg trygge på at det finnes et velfungerende brannvesen.

2. Kommunens feiertjeneste skal fungere godt og innenfor lovverket.

3. Et godt arbeidsmiljø er viktig for trivsel, samhandling og sikkerhet for brannmannskapene. På uønskede hendelser skal mannskapene jobbe sammen og skal kunne stole på hverandre. Godt arbeidsmiljø resulterer i lavt sykefravær og bedre oppmøte på øvelser/utrykninger.

4. Det er høyt fokus på helse. God helse øker effektiviteten i brannvesenet. Det er derfor viktig at mannskapene har riktig vernebekledning/utstyr for å skjerme seg mot farlige gasser og røyk på utrykninger. Kontaminert bekledning og utstyr skal behandles forsvarlig og pakkes særskilt på skadested ved endt oppdrag. Dette skal forebygge senskader, f.eks. kreft.

5. Brannvesenet skal være en attraktiv arbeidsplass også for kvinner. Dette har vi lyktes godt med og vil fortsatt jobbe for det. Dette er også et av Fns bærekraftsmål.

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Brann og feiing	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026

ENHET FOR BRANN OG FEIING -

Inntekter	-999 000	-999 000	-999 000	-999 000	-999 000
Utgifter	4 249 202	4 199 000	4 199 000	4 199 000	4 199 000
Netto ramme	3 250 202	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000

Budsjettet for 2023 er utarbeidet med utgangspunkt i tildelt ramme. Rammen har en reell nedgang i forhold til 2022. Kutt i et allerede stramt budsjett kan hemme beredskapen og kvaliteten kraftig.

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter					
Utgifter					
Netto ramme					

Brann og feiing har ingen tiltak i investeringsbudsjettet pr. nå. Det forventes likevel at det i kommende periode vil være behov for investeringsmidler til ny brannstasjon og nye kjøretøyer. Dette vil synliggjøres i økonomiplan 2024-2027 når ROS-analysen er ferdig og kostnadene er kjente.

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Lovpålagte budsjettskjema

Bevilgningsoversikt drift – skjema 1A

(tall i hele tusen)	2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd	-192 163	-202 475	-206 638	-206 731	-206 633
Inntekts- og formuesskatt	-63 977	-63 634	-63 634	-63 634	-63 634
Eiendomsskatt	-4 493	-3 493	-3 510	-3 520	-3 520
Andre generelle driftsinntekter	-1 286	-1 319	-1 319	-1 319	-1 319
SUM GENERELLE DRIFTSINNEKTER	-261 919	-270 921	-275 101	-275 204	-275 106
Sum bevilgninger drift, netto	244 216	251 381	245 840	239 762	237 851
Avskrivninger	10 542	10 542	10 542	10 542	10 542
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	254 758	261 923	256 382	250 304	248 393
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 162	-8 998	-18 720	-24 900	-26 714
Renteinntekter	-1 294	-2 626	-2 574	-2 525	-2 465
Utbytter	-2 000	-2 120	-2 120	-2 120	-2 120
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	9 086	20 659	20 454	19 598	19 320
Avdrag på lån	17 381	21 452	21 772	20 702	20 118
NETTO FINANSUTGIFTER	23 173	37 365	37 532	35 655	34 853
Motpost avskrivninger	-10 542	-10 542	-10 542	-10 542	-10 542
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 469	17 825	8 270	213	-2 403
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	750	800	800	800	800
Avsetninger til bundne driftsfond	649	642	642	640	620
Bruk av bundne driftsfond	-3 475	-2 981	-2 981	-2 981	-2 981
Avsetninger til disposisjonsfond	3 302	1 000	1 000	3 658	4 464
Bruk av disposisjonsfond	-6 695	-17 286	-7 732	-2 330	-500
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 469	-17 825	-8 270	-213	2 403
FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Bevilgningsoversikt drift til fordeling – Skjema 1B

(tall i hele tusen)	2022	2023	2024	2025	2026
Sum bevilgninger drift, netto fra 1A	244 216	251 381	245 840	239 762	237 851
Sentrale styringsorgan					
Driftsinntekter	-38	-58	-58	-58	-58
Driftsutgifter	3 942	4 529	4 529	4 529	4 529
Netto	3 904	4 471	4 471	4 471	4 471
Kommunedirektør stab støtte					
Driftsinntekter	-11 592	-10 020	-10 020	-9 370	-3 870
Driftsutgifter	40 533	39 466	39 516	38 376	31 046
Netto	28 941	29 446	29 496	29 006	27 176
Kultur og oppvekst					
Driftsinntekter	-26 906	-27 093	-27 093	-26 544	-26 544
Driftsutgifter	108 632	110 158	108 984	103 846	103 295
Netto	81 726	83 066	81 892	77 303	76 751
Helse og omsorg					
Driftsinntekter	-30 258	-29 443	-29 443	-29 443	-29 443
Driftsutgifter	123 912	128 017	123 017	123 017	123 017
Netto	93 654	98 574	93 574	93 574	93 574
NAV - sosiale tjenester					
Driftsinntekter	-973	-755	-755	-755	-755
Driftsutgifter	10 483	10 321	9 155	9 155	9 155
Netto	9 510	9 566	8 400	8 400	8 400
Teknisk					
Driftsinntekter	-23 074	-23 085	-23 085	-23 085	-23 085
Driftsutgifter	53 175	51 796	51 796	51 796	51 796
Netto	30 100	28 711	28 711	28 711	28 711
Brannvern					
Driftsinntekter	-693	-693	-693	-693	-693
Driftsutgifter	4 249	4 199	4 199	4 199	4 199
Netto	3 556	3 506	3 506	3 506	3 506
Felles finanser					
Driftsinntekter	-8 580	-9 489	-8 790	-8 789	-8 769
Driftsutgifter	1 405	3 531	4 581	3 581	4 031
Netto	-7 176	-5 958	-4 209	-5 208	-4 738
SUM DRIFT FORDELTE ENHETER	244 216	251 381	245 840	239 762	237 851
<i>Differanse mellom skjema 1A og 1B</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

NETTO RAMMER FORDELT PÅ ENHETER - BUDSJETTSKJEMA 1C

<i>(tall i hele tusen)</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Sentrale styringsorgan	3 904	4 471	4 471	4 471	4 471
Kommunedirektør stab støtte	27 087	26 993	27 043	26 553	26 553
Kultur og oppvekst	80 681	78 491	74 142	69 545	68 493
Helse og omsorg	93 135	98 036	93 036	93 036	93 036
NAV - sosiale tjenester	9 510	9 566	8 400	8 400	8 400
Teknisk	29 014	27 436	27 436	27 436	27 436
Brannvern	3 250	3 200	3 200	3 200	3 200
Felles finanser	-246 581	-248 192	-237 726	-232 640	-231 588
	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Økonomisk oversikt etter art drift – budsjettskjema 1D

(tall i hele kroner)	2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd	-192 163	-202 475	-206 638	-206 731	-206 633
Inntekts- og formuesskatt	-63 977	-63 634	-63 634	-63 634	-63 634
Eiendomsskatt	-4 493	-3 493	-3 510	-3 520	-3 520
Andre skatteinntekter	-620	-620	-620	-620	-620
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-666	-699	-699	-699	-699
Overføringer og tilskudd fra andre	-68 951	-66 122	-66 123	-64 923	-59 403
Brukerbetalinger	-10 162	-10 157	-10 157	-10 157	-10 157
Salgs- og leieinntekter	-23 001	-24 357	-23 657	-23 657	-23 657
SUM DRIFTSINNTEKTER	-364 034	-371 557	-375 038	-373 941	-368 323
Lønnsutgifter	203 549	212 130	206 080	202 213	202 213
Sosiale utgifter	21 708	22 794	23 844	22 511	22 961
Kjøp av varer og tjenester	93 449	90 880	90 730	89 096	88 996
Overføringer og tilskudd til andre	27 623	26 213	25 123	24 680	16 898
Avskrivninger	10 542	10 542	10 542	10 542	10 542
SUM DRIFTSUTGIFTER	356 872	362 559	356 319	349 041	341 609
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 162	-8 998	-18 720	-24 900	-26 714
Renteinntekter	-1 294	-2 626	-2 574	-2 525	-2 465
Utbytter	-2 000	-2 120	-2 120	-2 120	-2 120
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	9 086	20 659	20 454	19 598	19 320
Avdrag på lån	17 381	21 452	21 772	20 702	20 118
NETTO FINANSUTGIFTER	23 173	37 365	37 532	35 655	34 853
Motpost avskrivninger	-10 542	-10 542	-10 542	-10 542	-10 542
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 469	17 825	8 270	213	-2 403
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>	0	0	0	0	0
Overføring til investering	750	800	800	800	800
Avsetninger til bundne driftsfond	649	642	642	640	620
Bruk av bundne driftsfond	-3 475	-2 981	-2 981	-2 981	-2 981
Avsetninger til disposisjonsfond	3 302	1 000	1 000	3 658	4 464
Bruk av disposisjonsfond	-6 695	-17 286	-7 732	-2 330	-500
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 469	-17 825	-8 270	-213	2 403
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Bevilgningsoversikt investering – budsjettskjema 2A

(tall i hele tusen)	2022	2023	2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	138 071	11 684	10 620	3 627	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	750	800	800	800	800
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	138 821	12 484	11 420	4 427	800
Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-2 720	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-135 351	-11 684	-10 620	-3 627	0
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-138 071	-11 684	-10 620	-3 627	0
Videreutlån	16 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Bruk av lån til videreutlån	-16 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Avdrag på lån til videreutlån	2 746	2 961	3 363	3 727	4 026
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 679	-1 653	-1 994	-2 300	-2 575
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	1 067	1 308	1 369	1 427	1 451
Overføring fra drift	-750	-800	-800	-800	-800
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-1 067	-1 308	-1 369	-1 427	-1 451
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 817	-2 108	-2 169	-2 227	-2 251
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Investeringer fordelt på prosjekt – budsjettskjema 2B

Beskrivelse investering	2022	2023	2024	2025	2026
(tall i hele tusen)					
Digitalisering	2 000	-	-	-	-
Sykkel- og gangvei Bredbuktnesveien	303	-	-	-	-
Kjøkkenen (29100031)	10 121	-	-	-	-
Markan-Europan	-	172	-	-	-
KBA1	1 130	-	-	-	-
Kommunedelplan for Maze	900	750	-	-	-
Digitalisere byggesaksarkiv	200	200	-	-	-
Renovering kommunal infiltrasjon	541	541	-	-	-
Driftskontroll og overvåking - selvkost KST 73/21	1 000	250	-	-	-
Ledningsanalyse, kapasiteter vannledning brannvann/forbruksvann KST 73/21	250	-	-	-	-
Hovedplan vann og avløp	244	-	-	-	-
Oppgradering Suohpatluohkka vannverk KST 24/20	511	-	-	-	-
Veg til Kautokeino vannverk KST 25/20	84	-	-	-	-
Vannledning ny videregående skole og teater KST 4/22	2 150	2 150	-	-	-
Driftsovervåking Gironstealli infiltrasjonsanlegg KST 37/21	50	-	-	-	-
Oppvekstsenter Maze	3 725	-	3 725	-	-
Forprosjekt ny barnehage	3 469	-	3 469	-	-
ENØK 2020	3 627	3 626	3 426	3 627	-
Ombygging ppt kommunehus	146	-	-	-	-
Bortsettingsarkiv KST 05/21	449	-	-	-	-
Elkjele helsesenteret - utskiftning av oljekjele KST 73/21	770	-	-	-	-
Solskjerming helsesenteret sykehjem KST 73/21	500	-	-	-	-
Bygging ny grunnskole Kautokeino KST 22/21	100 000	-	-	-	-
Asfalteriger kommunale veier KST 59/19	600	-	-	-	-
Asfaltering vegvedlikeholdsplan 2022 KST 73/21	1 600	-	-	-	-
Skifte led-belysning gatelys KST 22/22	3 200	3 000	-	-	-
Vegadkomst GBN 3/675 - KST 44/21	501	-	-	-	-
Strømmålere på gatelys KST 37/21	-	995	-	-	-
Sum investeringer i varige driftsmidler	138 071	11 684	10 620	3 627	0
Egenkapitalinnskudd KLP - investering i aksjer	750	800	800	800	800
Sum investeringsutgifter	138 821	12 484	11 420	4 427	800

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser – budsjettskjema 3A

<i>(tall i hele tusen)</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Lån til investeringsformål	469 840	448 388	426 617	405 915	385 797
Lån til videre utlån - startlån	59 597	66 336	72 973	79 246	85 220
Sum lån	529 437	514 724	499 590	485 161	471 017
- herav selvkostlån	32 458	30 976	29 472	28 041	26 652
Nye lån til investeringsformål	142 601	15 500	0	0	0
Nye lån til videre utlån - startlån	16 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Sum nye låneopptak	158 601	25 500	10 000	10 000	10 000

Kommunestyrets vedtak sak xx/22